

ÇETMİ'nin SESİ

Yıl:5 Sayı:28

Nisan-Mayıs-Haziran 2003

Gözü, Kulağı, Nabızı

Çetmi'nin
Sesinden

*

Selam İle

*

Mazideki
Canlar

*

Hatıralar

*

Misafir
Kalemler

*

Elinizin
Artığı

*

Bir Portre

*

Memleket
Şiirleri

*

Çocukca

*

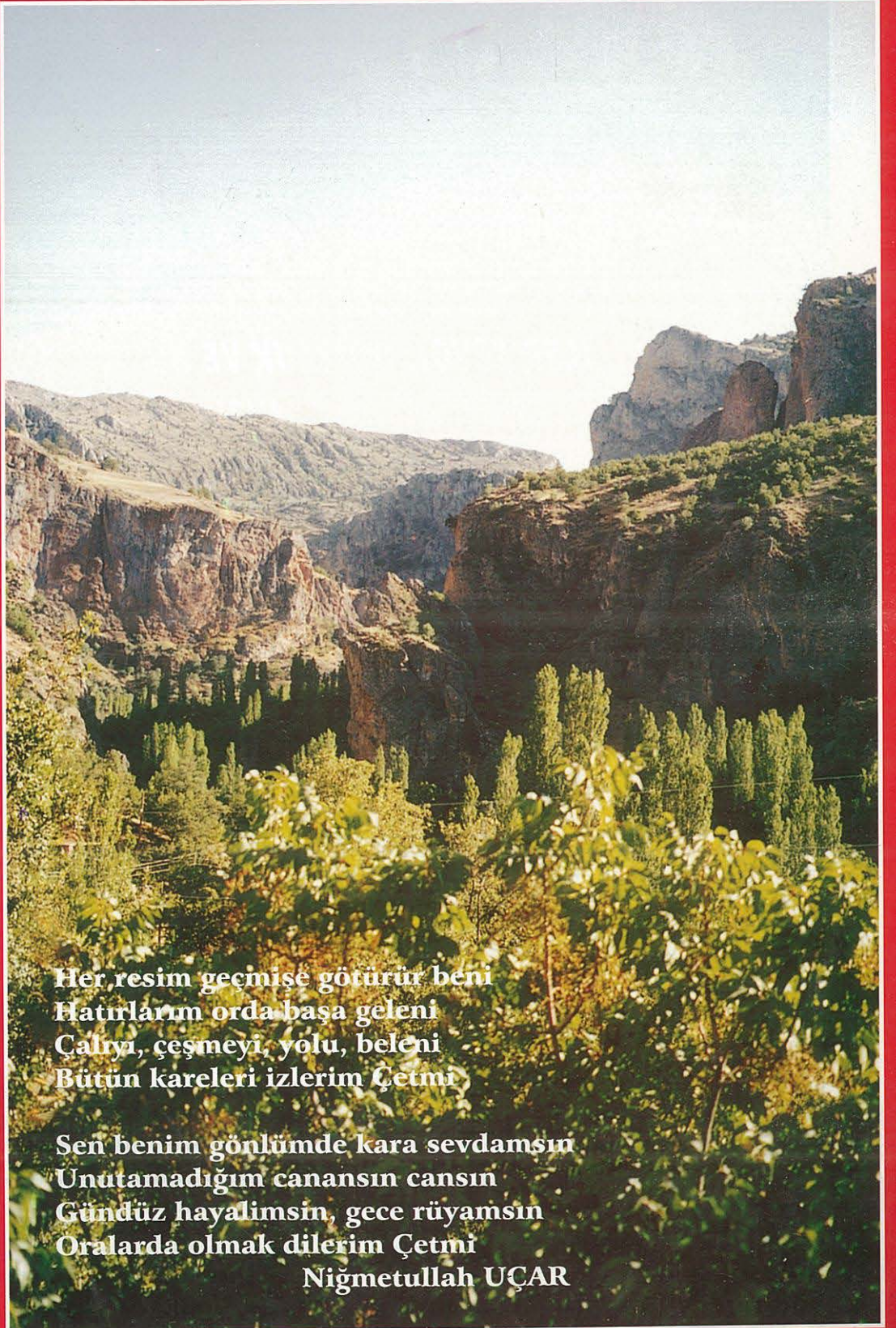
Doğrular
Yanlışlar

*

Okurun
Kaleminden

*

Sözün Özü

Her resim geçmişe götürür beni
Hatırlarım orda başa geleni
Çarşı, çeşmeyi, yolu, beleni
Bütün kareleri izlerim Çetmi

Sen benim gönlümde kara sevdamsın
Unutamadığım canansın cansın
Gündüz hayalimsin, gece rüyamsın
Oralarda olmak dilerim Çetmi

Nigmetullah UÇAR

9.ÇETMİLİLER SEVGİ, DOSTLUK VE HOŞGÖRÜ GÜNÜNÜ ONURLANDIRMANIZI DİLERİZ

ABDURRAHMAN ÖNDER
Çetmililer Vakfı Başkanı

MEHMET BALCI
Çetmi Belediye Başkanı

PROGRAM

1. Gün (23 Ağustos 2003 Cumartesi)

- İkinci namazını müteakip mezarlık ziyareti
- Slayt ve film gösterileri (Saat:20.30)

2. Gün (24 Ağustos 2003 Pazar)

- Sünnet (Saat:08.00-19.00)
- Sıla Yemeği (Saat:10.30-13.00)
- Kermes Açılışı Saat:14.00)

Sanat Gecesi (Saat:20.00)

- Konuşmalar
Türk Halk Müziği Konseri

Solistler:

Latife Eraslan (Kültür Bakanlığı Solist Sanatçısı)

Orhan Ural (Kültür Bakanlığı Solist Sanatçısı)

Tarih : 23-24 Ağustos 2003

Yer : Çetmi Belediyesi -Taşkent/ KONYA

ÇETMİ'nin SESİ Mahalli Dergi

Çetmililer Eğitim Kültür ve
Yardımlaşma Vakfı Adına

Sahibi ve Yazı İş. Müd.
Abdurrahman ÖNDER
Tel. : 0.532 - 354 07 54

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Hüseyin Alp ÖZEL

YAYIN KURULU
Dr. Ali ÖZEL
Nurettin ÖZEL
Şükrü KARACA
Kerim BOZDAĞ

TEMSİLCİLERİMİZ

ANAMUR : Metin AKKOCA
ANKARA : Mustafa ÖNDER
ANTALYA : Mehmet KARACA
ÇETMİ : Hüseyin EŞİYOK
FRANSA : Ahmet GÜÇLÜ
İSTANBUL : Hüseyin TIKIR
İZMİR : Şükrü KARACA

ADRES:

Rampalı Çarşı No: 186
Meram - KONYA

İRTİBAT TELEFONLARI
0.332 - 351 26 67 (Vakıf Mrk.)

ABONE VE REKLAM İÇİN
BANKA HESAP NUMARASI

VAKIFBANK
KONYA MERKEZ ŞUBESİ
Hesap No: 2031013

Çetmililer Eğitim, Kalkınma ve
Yardımlaşma Vakfı
Rampalı Çarşı Kat: 2 No: 186
Tel: 351 26 67 Meram/KONYA

Dergideki isim belirtilmemiş fotoğraflar
Hüseyin Alp ÖZEL'e aittir.

GRAFİK & BASKI
ARI OFSET

Kalecik Mah. Başaralı Cad.
T.H.K. Pasajı Kat: 2/KONYA
Tel : (0.332) 353 69 69
Fax : (0.332) 350 17 04

ÇETMİ'nin SESİ

Yıl:5 Sayı:28

Nisan-Mayıs-Haziran 2003

Gözü, Kulağı, Nabızı

Çetmi'nin
Sesinden

*
Selam İle

*
Mazideki
Canlar

*
Hatıralar

*
Misafir
Kalemler

*
Elinizin
Artığı

*
Bir Portre

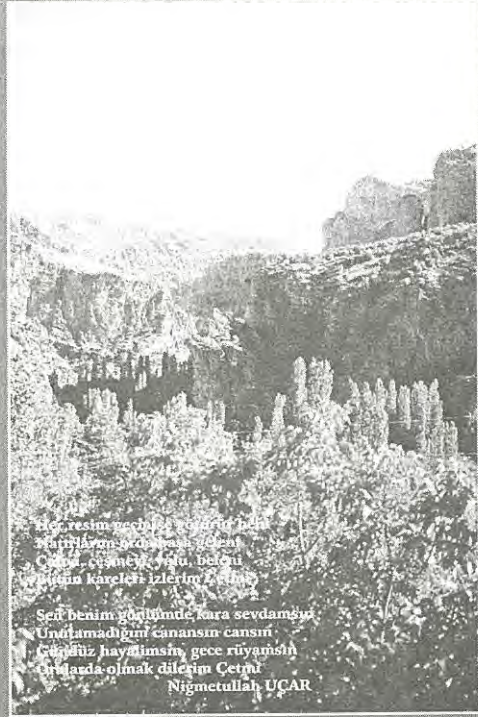
*
Memleket
Şiirleri

*
Çocukca

*
Doğrular
Yanırlar

*
Okurun
Kaleminden

*
Sözün Özü

Her resim meclis-i şairin içi
Nurullah Zekiye'nin sözleri
Çetmi'nin kalem-i izlerim
Sev benim gönlümde kara sevdamsın
Unutmadığım cananım cansın
Çetmi'ye hayrimışın gece rüyamışın
Onlarda olmak dilerim Çetmi
Nigmetullah UÇAR

Nisan-Mayıs-Haziran 2003

Çetmi'nin Sesinden	Abdurrahman Önder	2-3
Selam İle	Hüseyin Alp Özel	4-5
Açık Pencere	Mehmet Balcı	6-7
Düşten Gerçeğe	Nurettin Özel	8-9
Dilek Köşesi	Hulusi Boz	10
Mazideki Canlar	Şükrü Karaca	11-12-13
Hatıralar	Dr. Ali Özel	14-15-16-17-18
Basından	Ramazan Yerlikaya	19
Bir Portre	Kerim Bozdağ	20
Misafir Kalemler	Prof.Dr. Beşir Gözübenli	21-22-23-24-25
Bizim Sesler	M.Akif Avcı	26
Bir Hikaye	Mehmet Bircan	27
Çocukca	Beyza Önder	28-29
Zamana Bakış	Mehmet Karaca	30
Sözün Özü	Hüseyin Eşiyok	31
Elinizin Artığı	Enver Özel	32-33-34-35
Doğrular Yanırlar	Kerim Bozdağ	36-37-38
Bizim Gençler	Ayşegül Tıkır	39
Memleket Şiirleri	Nigmetullah Uçar	40-41
Okurun Kaleminden	Atilla Özel	42-43-44
Kissadan Hisse	Mustafa Akkoca	45
Çetmi Tarihine Bakış	Şükrü Karaca	46-47-48

ÇETMİNİN SESİNDEN

Abdurrahman ÖNDER

Değerli okuyucu ;

27. Sayımıza "Çetminin Sesinden" yazısını yazarken size hem veda mesajları veriyor, hem de kurucular kurulumuzun sayın üyelerini 17 Mayıs 2003' deki kurucular kurulu toplantısına davet ediyordum.

Anılan toplantı 17 Mayıs ta Çetmi'de yapıldı. Toplantının ikinci gününde belediye başkanımızın davetine icabet edip pikniğe gidildi.

Gönül isterdi ki Çetmi'deki 135 kurucu üyenin hepsinin katılımıyla gerçekleşsin. Bu maalesef olamadı. Size kurucular toplantısının çok kalabalık olmadığını, ama ; içten, samimi, şevk verici, ufuk açıcı, Çetmi'yi ve Çetmili'yi kucaklayan görkemli bir toplantı olduğunu söyleyebilirim.

Çetmi'deki toplantıda, iki yıllık faaliyet ve hesap raporlarımızı kurulumuza arz ettik. Dergimizle ilgili bilgiler verdik. Vakıf adına yapmış olduğumuz faaliyetler oy birliğiyle ibra edildi. Bu görüşmelerden sonra kurucular kurulumuz vakfımızı yeniden iki yıl süreyle yönetmek üzere yönetim kurulu oluşturma görevini şahsıma verdi. Bunun için kurucular kurulumuza teşekkür ederim. Hemen oracıkta beş dakika müsaade isteyip , Dr. Ali Özel, Mehmet Ünal, Mehmet Balcı, Hayriye Koç, Hulusi Boz ve Enver Özel görev aldılar.

Bizimle beraber Çetmi'nin ve Çetmi'nin hizmetinde olmayı kabul eden yeni yönetim kurulumuza ve önceki yönetim kurulumuzu oluşturan hepsi de birbirinden kıymetli hemşehrilerimize , teşekkür ediyoruz. Bu bir hizmet yarışıydı. Bir grup Çetmi sevdalısı kendi etabını koştı ve bir başka grup Çetmi'liye görevi devretti.

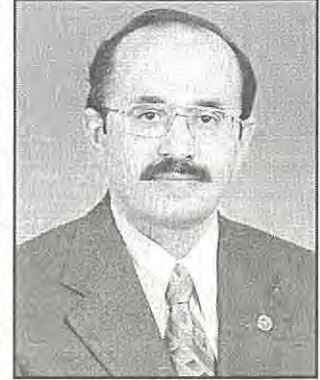
Bunların hepsi Çetmi'li, Çetmi'mizin yetiştirdiği örnek insanlar. Bunlar Çetmi'yi ve Çetmi'liyi seviyorlar, tabi ki Çetmi ve Çetmili de onları seviyor. Bu sevgi bu insanları gerek Çetmililer Gününde gerekse başka zamanlarda binlerce kilometreyi kat ederek Çetmi'ye kavuşturan sevgi. Hiç kimse ne bu sevgiden şüphe etsin ne de gölge düşürmeye kalksın. Bu sevgi bitmeyecek, bitirilemeyecek. Bu sevgi gün be gün çoğalan bir sevgi. Bu sevginin elbette dikenleri var. Zaten dikenleri olmazsa fark edilmeyecek. Onun için batan her diken sevgimizi patlatacak! Bu sevgi patlamasıyla Çetmi ve Çetmili "sevgi, dostluk ve hoşgörü gününü" sekizincisini kutlattı. Bu sene de

inşallah 23-24 Mayıs 2003 'de dokuzuncusunu kutlayacağız. Bu vesile ile bütün hemşehrilerimizi, Çetmi dostlarını bayramımıza davet ediyoruz. Daha evvel de belirtmiştim, hiçbir Çetmili bizden Çetmililer Günü'ne davet mektubu beklemesin. Biz belediyemizle sadece

tarih bildiririz ve organizasyon yaparız. Çetmi dostları, Çetmi'yi ve Çetmiliyi sevenler o gün gelirler. Onun için tüm dostlarımızı , hemşehrilerimizi o büyük buluşmaya bekliyoruz.

Evet ... yeni bir yönetim kurulu oluşturduk demiştim. Kendi aramızda yaptığımız görev paylaşımında vakfımızın başkan yardımcılığına aynı zamanda belediye başkanımız, bir önceki dönemde de başkan yardımcımız olan sayın Mehmet Balcı getirildi. Muhasip üyemiz sayın Hulusi Boz oldular. Sayın Enver Özel vakıf sekreteri olarak görev yapacaklar. Yönetim kurulumuzda önceki dönemlerden farklı olarak bir de hanım üye bulunuyor. Türk milli eğitim camiasına yıllarca öğretmen olarak hizmet eden sayın Hayriye Koç vakfımızın hanım faaliyetlerinden sorumlu yönetim kurulu üyesi olacak. Değerli büyüklerimiz, Çetmi'mizin yetiştirdiği iki örnek insandan Dr. Ali Özel Çetmi'nin Sesi Dergisinden sorumlu yayın baş danışmanı olarak görev yapacak. Yönetim kurulumuzdaki diğer değerli büyüğümüz, ağabeyim, tüccar Mehmet Ünal ise malumunuz vakfımızın ilk altı kurucusundan birisi. Vakfımıza maddi kaynak bulma konusunda görev yapacaktır. İşte yeni yönetim kurulu üyelerimiz. Hepsi Çetmili , sizden birileri...

Değerli okuyucu bu yazdıklarımın haricinde sizinle paylaşmam gereken başka hususlar da var. Kurucular kurulumuzdan bizim de isteklerimiz oldu. Kurul'a öğrenci burslarının miktarının az olduğunu, vakfın burs vermenin haricinde yapması gereken başka görevlerinin olduğunu bildirdik. Hemşehrilerimizden taleplerde bulunduk. Herkesin konumuna, durumuna göre isteklerimizi sıraladık. Sıcak ve samimi bir ilgiyle

karşılaştık. Vakıf adına yaptığımız taleplerin hemşehrilerimizce karşılanacağından eminiz. Hatta babalar günü vesilesiyle değerli büyüğümüz Mehmet Özel'i telefonla aradığımda Antalya'da olduğunu , Çetmililer Gününün afiş ve davetiyelerini bastırıldığını söylüyordu. Ahmet Akkoca'nın düğünü vesilesiyle 22-06-2003'de Konya'ya gittiğimizde davetiye ve afişleri orada bize teslim ediyordu.Çetmililer Gününün sanat gecesine iştirak edecek sanatçıları bize bildiriyordu. İşte Çetmi'nin yetiştirdiği örnek insan Mehmet Özel bu. Keşke birkaç tane daha böyle örnek insanımız olsaydı.

Değerli sanatçı gönül adamı Nurettin Özel'i arıyorum, diyorum ki ; ağabey nerelerdesin? Yazların dergide çıkmıyor, seni ve yazılarını özledik. Hemen ikinci gün faksımıza Nurettin Özel imzalı "ilahi serçe kuşu " başlıklı yazı dökülüyor. Teşekkürler Nurettin ağabey, kalemine yüreğine sağlık. Balıkesir'in Bigadiç ilçesinde çalışırken bile Çetmi için atan bir kalbe başka ne denilebilirki?

Değerli okuyucumuz; dergimizin genel yayın yönetmeni sayın Hüseyin Alp Özel'e ayrı bir paragraf açmak istedim. Bizim Hüseyin'i üç beş satırla anlatmanın mümkün olmadığını biliyorum. Hüseyin Alp öncelikle genetik olarak bir sanatçı ailenin mensubu. Bunun haricinde bir gönül adamı, bir görev adamı. Bir adam gibi adam. Bundan iki sene evvel kurucular kurulumuz yönetim kurulunu oluşturma görevini şahsıma verdiğinde "benimle çalışır mısın? " sorusuna anında evet dediğini, bu güne kadar da üstüne düşeni en iyi şekilde yaptığını unutmamız mümkün değil. Biz maalesef Hüseyin kardeşimize fazla yüklendik. Bu gönül adamının gönlünü yorduk. Ayrıca bu dönemde bizim Hüseyin'in hayatında çok önemli değişiklikler de oldu. Malumunuz evlendi. Bu dönem yönetimde görev almak istemedi. Ama şundan eminim. Hüseyin Alp vakıf yönetiminde görev alsa da , alaması da dergimizin genel yayın yönetmeni olsa da olmasa da her konuda üzerine düşeni fazlasıyla yapmaya devam edecektir. Sevgili kardeşim, can dostum, kader arkadaşım yaptıkların ve yapacakların için şahsım adına , Çetmililer Vakfı adına, büyüüp gelişmesinde büyük katkıların olan Çetmi'nin Sesi adına binlerce teşekkür... Sana mutlu ve uzun ömürlü bir yaşam diliyorum. Değerli okuyucu bu satırları bir veda olarak okumayın,

yeni bir başlangıç olarak okuyun. İnşallah...

Değerli okuyucumuz; bu yeni dönem vesilesiyle bazı hatırlatmalar yapmak istiyorum. Vakfımızın il temsilcileri görevlerine devam edecekler. İzmir'de Şükrü Karaca Ağabey , Karaman'da benim ilkokul , ortaokul, lise arkadaşım sevgili İbrahim Akkoca kardeşim, Antalya'da Çetmi'mizin gurur kaynaklarından Mustafa Ögüt ile bizim için çok önemli bir isim olan Mehmet Karaca, İstanbul 'da gerçek bir İstanbul beyefendisi olan Mustafa Güçlü kardeşim, yurt dışında Fransa 'da Ahmet Güçlü Ağabey vakfımızın temsilcileri olmaya devam edecekler.

Görüyorsunuz ki vakıf kervanı yürüyor... Hizmetlerine yeni hizmetler katarak, büyüyerek ve güçlenerek yürüyor. Tabi ki bu yürüyüş siz vefakar, cefakar, hayırsever Çetmililerin ve diğer hayır sahiplerinin katkılarıyla gerçekleşiyor. Üzüntümüz ise yapılan hizmetleri yeterli bulmayışımızdan kaynaklanıyor. Daha çok hizmet yapabilmemiz, daha mükemmel dergi çıkarabilmemiz, daha çok insana ulaşabilmemiz birbirimizi daha çok sevebilmemiz sizin elinizde!

Bütün bunlar için eli kalem tutan herkesi yazmaya, imkan sahibi hemşehrilerimizi vakfımız aracılığıyla hayır yapmaya, kurucular kurulu üyelerimizi vakfın kurucular kurulu üye aidatını ödemeye, bu görevleri olmayan hemşehrilerimizi de Çetmi'nin Sesi Dergisine abone olmaya ve okumaya davet ediyorum.

Değerli hemşehrim; 22- 23 Ağustos 2003'de Çetmi'de Çetmililerin bu sene dokuzuncusunu gerçekleştirecekleri Çetmililer bayramında buluşalım. Akrabalarımızla, arkadaşlarımızla kısacası tüm sevdiklerimizle buluşmak dileğiyle. Sağlıcakla kalın...

17-18 Mayıs 2003
toplantısına katılan bir grup Çetmili

SELAM İLE

Hüseyin Alp ÖZEL

Değerli Okurumuz ; 27.sayımızın çıkışından bu yana bir hayli zaman geçti. 28. sayımızın sizin ellerinize ulaşması da normal olarak gecikti. Bu gecikmeden tabi ki bizler sorumluyuz. Fakat şunu belirtmekte fayda var ki; yazı yazarak bu çalışmaya katkıda bulunan insanların sayısı maalesef 5-6 kişi arasında dolaşıp durmakta. Bu değerli emektarlarımızın dışında bir Allah'ın kulu, iki satır yazıyla, birkaç dörtlük şiirle eski ya da yeni bir iki fotoğrafla veya mantıklı bir öneriyle fikirle çıkıp, ben de varım diyemiyor, demiyor. Her halde inadına da demeyecek. Sonra da duyuyoruz ki dergideki bazı insanlardan daha doğrusu isimlerden bir gocunma , bir hazımsızlık bir aşağılık duygusuna kapılıp feveran etme hastalığına yakalanıyor sağa sola yamulup, sendeleyip dil uzatıyor o zavallılar. Bir şey yapmıyor, yapamıyorsan susmasını bileceksin vesselam. Aslında bu tip vakaaları hiç kaile almamak lazım ama adam sandığımız bazı tiplerden de bu tür taleplerin dillenmesi insanın sabrını zorluyor. Neyse, biz işimize bakalım. Diyeceğim odur ki; işte o 5-6 değerli insanın yazılarını bekledik. Aslında birkaç defa aramama, uyarmama rağmen bir türlü yazılarını gönderemediler. Dolayısıyla da dergimiz gecikti. Duyarlı ve iyi niyetli okur ve hemşehrilerimizin biz anlayışla karşılayacağını umuyoruz.

Efendim yeni sayımıza , yani 28. sayımıza herkesi selamlayarak başlıyorum. Sağlık ve sıhhat, hayırlı ve helal kazançlar temenni ediyorum. Malumunuz mevsim yaz. Bu sene çok sıkı geçen bir kış mevsiminden sonra hakikaten çok sıcak ve bunaltıcı geçen bir yaz mevsimi yaşıyoruz. Tarlada , bağda, inşaatta ve alın teri el emeği , göz nuru döken tüm çalışanlara Allah kuvvet ve sabır versin. Ben deniz işlerimizin yoğunluğu nedeniyle bu yaz köye gidemedim. Önceleri her sene mutlaka hasat mevsiminde köyde olurdum. Ekin biçer, patoza sap verir, saman basar, buğday ölçerdik. Bütün bunlar insanı iliklerine kadar yoran bıktıran uğraşlardır. Ama işin sonunda altın gibi sapsarı o buğday tanelerine dokunmak, onları sever gibi avucunda tutmak , insanın bütün yorgunluğunu unutup salih-pozitif enerjiyle dolmasını sağlar, insanın ruhunu dinç kılar.

Vakfımızın yeni yönetim seçimi dolayısıyla 17-18 Mayıs 2003 'de Çetmi'deydik. Sılasını seven pek çok hemşehrımız işini gücünü bırakıp, sevgi ve muhabbet aşkıyla köyde bulundu. Yeni yönetim ve denetim kurulları huzurlu bir ortamda oluşturuldu. Pazar günü ise Kaynar Muğar'da sıla yemeklerimizden katmer ve ayrılanı çorba ikramı vardı. Cemaatle namazlar kılındı.

Hoş beş edildi, hasret giderildi. Sıra tam yemeğe gelmişti ki bizim oralarda çok az gördüğümüz türden , bardaktan boşalırcasına yağmur yağmaya başladı. Her kes birer dıkım bir şeyler atıştırıp, birer yudum bir şeyler içtikten sonra sıralı sıklam ıslanmamak için uygun yerlere (mescit, oturma odası ve arabalar)

sığındılar. Her şey güzeldi. Belediye başkanımız sayın Mehmet Balcı ağabeyin ve görevli arkadaşların hizmet ve özverisine içtenlikle teşekkür ediyorum. Gereken ikramı ziyadesiyle yaptılar. O güzel günün meltem esen havasını birazcık olsun lodosa çeviren hadise de bizim sonradan duyup-gördüğümüz yol boyunda sağa sola yazılmış yazılardı. Aslına bakarsanız o yazıları yazdıran ya da yazan her kimse veya kimlerse kendisini (kendilerini) boşuna harcıyor. Ben şimdiye kadar noktalama ve yazım işaretlerini bu kadar yerinde ve güzel kullanana rastlamadım. Ayrıca yazıyı yazan arkadaşımızı da tebrik ederim. Sanki şablonla yazılmış gibi yani kitap gibi yazmış. Elleri sağlık. Allah bu kabiliyetini daha güzel ve verimli işlerde kullanmasını nasip etsin. Bu hadise derinlemesine düşünülmeden, akıl edilmeden sadece hırsla, inatla ve öfkeyle cereyan etmiş. Yazılar yazılmış ama yazık olmuş. Çünkü 17-18 Mayıs'ta Çetmi'de bulunan insanların fakir ya da zengin oldukları, kazançları, mal-mülkleri ortada. Zaten zenginlik ise çok tartışılan kişiye , yere, göreve ve konuma göre değişen soyut yani göreceli bir kavram. Fakat şunu ihmal etmeden belirtmekte fayda umuyorum. O gün Çetmi dışından gelen Mehmet Ünal'dan Dr Ali Özel'e , Kerim Tıkır'dan Ramazan Yerlikaya'ya , Kerim Bozdağ'dan Enver Özel'e , Hulusi Boz'dan Mehmet Özel'e, Abdurrahman Önder'den Muzaffer Balcı'ya ,Hasan Hüseyin Tıkır'dan Hüseyin Balcı'ya İbrahim Tıkır'dan İsa Koç'a , Niğmetullah Uçar'dan Mehmet Karaca'ya, Hüseyin Yıldız'dan İsmail Topkara'ya, Halis Uçar'dan Hasan Akkoca'ya ve şu an hatırlayamadığım oradaki en küçük ferde kadar her değerli hemşehrimizin özü, sözü, gönlü, yüreği zengin. Hem de hadsiz hesapsız.

Aziz hemşehrime ve kıymetli okurum; yeni hükümetin

son zamanlardaki bazı icraatları halkımızı sevindiriyor. Burada bizim için önemsenmesi, takip edilmesi gereken pek çok konu var ama öncelikle Milli Eğitim Bakanlığı öncülüğünde on bin ihtiyaç sahibi öğrenciye yapılacak sınav sonrası ücretsiz olarak özel okullarda okutulması olayının takip edilip, Belediye , öğrenci velileri , okul öğretmenleri ve Vakıf tarafından bu fırsattan faydalanılması gerekir. Çocuklarımız ve gençlerimizin bu özel okullar vasıtasıyla geleceğe daha güvenle bakabilmeleri sağlanacaktır. İkinci önemli konu Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın tarımsal kalkınma kooperatiflerine yönelik bakış açısı ve vermiş olduğu vaadlerdir. Sayın Bakanımız Prof. Sami Güçlü'nün Konya'lı olmasından da istifade edilip önceden kurulmuş ama geliştirilememiş Çetmi Tarımsal Kalkınma Kooperatifimize gerekli yardım ve donanım alınmalıdır. Belediye ve kooperatif yetkililerinin, her türlü olumsuz ve sevimsiz tavrı bir yana bırakıp, müşterek hareket ederek, vakfımızı da bu noktada destekleyici güç olarak kullanabilirler. Zamanla ve imkanla sınırlı olan bu fırsatların kaçırılmaması gerekir. Hasılı kamunun derdine derman olmaya çalışmak lazım.

Bu sayımızda demirbaş yazarlarımız ve değerli yazılarıyla yine sizlerle beraberiz. Geçmişe yolculuk yaparak bazen hüznü bazen sevinçli anlar yaşayacaksınız. Akademik diyebileceğimiz çalışmaların sizlere yeni ufuklar açacağını düşünüyoruz. Farklı konular ve konuklarla yine sizlerin misafiriyiz. Koyacağımız yeni fotoğraflarda yine farklı canlara temaşa edeceksiniz. Sizler de katkıda bulunun. Allah rızası için geçmişlerinize ve gününüze ait resimleri dergiye yollayın. Onlar da güzel dergimizin sayfalarında ölümsüzleşsinler. Önemli hatıralarınızı, farklı ve orijinal fikirlerinizi , dilek ve isteklerinizi bizimle paylaşın. Bu dergi artık kurumsal bir kimlik kazandı. Sizlerin sayesinde daha güzel çıkıp, daha çok insana ulaşsın diye umuyoruz.

Her Çetmi'li ve Çetmi'yi seven haneye bu dergi misafir olsun. Hatta o hanenin bir ferdi sayılsın. Bunca

ayrılık ve boş vermişliğe son vermenin zamanı geldi de geçiyor. Söz uçar yazı kalır demişler. Doğrudur. Öyleyse geleceğimize yönelik yazılı bir vesika bırakmak lazım. Şunu hatırlatmalıyım ki Türkiye çapında yöresel kimliğe sahip hiçbir vakıf ya da dernek , bu kadar uzun soluklu bir dergi çıkaramadılar. En fazla üç-beş sayı dayanabilenleri biliyoruz. Ama hamdolsun ki; başta sayın Kerim Bozdağ ağabeyim olmak üzere Yusuf Avcı , Hasan Balcı, A. Osman Balcı kardeşlerim bu dergiye ciddi manada hizmetler ettiler. Sonra yazar çizer olarak emek sarf eden Dr Ali Özel , Mehmet Balcı, Şükrü Karaca , Kerim Bozdağ, Abdurrahman Önder, Niğmetullah Uçar, Nurettin Özel, Bilal Balcı , Halis Yazıcı, Enver Özel, Mehmet Karaca ve diğer emektarlarımıza binlerce teşekkür. Onlar bu gün için belkide pek gözle görülmeyen fakat gelecekte minnet ve şükranla anılacak hizmetler ediyorlar.

Buradan sesleniyorum vakfımızdan burs almış ve almakta olan değerli öğrenci kardeşlerim; lütfen kendi branşlarınızda denemeler yazın. Bunları beraber değerlendirip okullarımızın istifadesine sunalım. Tıp, ziraat, edebiyat, ekonomi, biyoloji, ilahiyat, inşaat, sanat,

turizm, tarih, elektrik, coğrafya ve daha başka bölümlerde okuyan sevgili gençler; kendimizi ve kimliğimizi küçük görmeyi bir yana bırakıp yazalım, yazmaya çalışalım. Hem düşünce ufkumuz genişlesin hem de dergimize katkıda bulunarak daha çok insanla düşüncelerimiz paylaşılmış olsun.

Değerli okurumuz; bu sene dokuzuncusunu idrak edeceğimiz Çetmililer Kutlama ve Anma Günümüze çok az bir zaman kaldı. Her sene olduğu gibi bu yıl da huzurlu ve verimli olacağı kanaatindeyiz. Bütün hemşehrilerimizle mezarlık ziyaretinden sıra yemeğine, sohbet toplantısından eğlence faslına kadar görüşüp, halleşmek dileriz.

Sizlerin her türlü destek ve önerilerinize açığız. Sevgi ve dostluktan, birlik ve beraberlikten yana olan herkese selam olsun. Dokuzuncu Çetmililer Bayramınız kutlu ve bereketli olsun.

AÇIK PENCERE

HAYIRLI HİZMETLERE VESİLE OLMAK

Mehmet BALCI

Yerel Yönetim: Hizmetlerin yerinden karşılanması esası üzerine oluşturulan, bir belde veya kentte yaşayan halka en yakın yönetimler olmaları bakımından, yerel ortak ihtiyaçları en iyi şekilde tespit ederek çözüme kavuşturan bir yönetimdir. Tüm insanların haklarını göz önünde bulundurarak ihtiyaçları temin etmek belediyeciliğin temel hedefi olmalıdır. İnsanların temel haklarına haksız olarak dokunmadan, toplumun yararını korumak, zararının önlemek için, toplumu gözeterek ve denetleyerek, her türlü imkanı kullanarak, düzen ve intizamı sağlamak başta belediye başkanı olmak üzere yerel yönetimlerin asli görevidir.

Doğru olanı emretmek, kötülükten sakındırmak, gücü oranında herkesin vazifesidir. Kuranı Kerim : Sizden öyle bir cemaat bulunmalıdır ki(onlar herkesi) hayra çağırınsınlar, iyiliği emretsinler, kötülükten vazgeçirmeye çalışsınlar, işte onlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.; Ali İmran : 104

Onlar (o müminler) ki; eğer kendilerine yer yüzünde iktidar verirsek namazı kılarlar, zekatı verirler, iyiliği emrederler, kötülükten nehy ederler,işlerin sonu Allah'a varır.; Hac : 41

Ayetler ve Hadisi Şeriflerde toplumda düzeni sağlama sorumluluğu yalnızca yönetenlere değil,yönetilenlere ve tüm bireylere gücü nispetinde dağıtılmıştır.İslam, evrensel bir mutluluğu hedef seçtiği için, başkalarının mutsuz olduğu bir dünyada, mümin de mutsuzdur.O kendi mutluluğunu hiçbir zaman,baskalarının kanı, göz yaşı ve sefaleti üzerine kuramaz.

Halkla her gün bir çok yer ve zamanda karşı karşıya gelen yöneticilerin en büyük çıkmazları,duyarsız, bencil olan mülk sahipleri ile olan ilişkileridir.Yöneten, toplumun menfaatini görmek ve gözetmek zorundadır. Mal sahibinin de mülkiyet hakkı esastır. Böyle durumlarda taraflar iyi niyet kuralları içinde

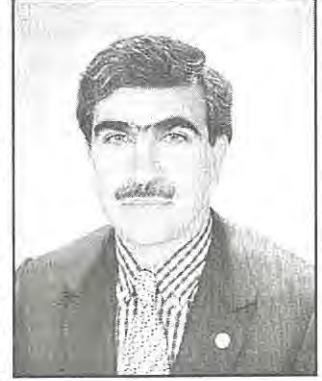
hareket edebilseler, iki tarafta hayra ve mutluluğa ererler. Ç ü n k ü Efendimiz (SAV) ;İnsanların hayırlısı, insanlara faydalı olandır. Buyurmaktadır. Diyelim ki bir yerden yol

geçecek ve bu yolun geçmesinde,öncelik o belde halkının ve sonra oradan geçebilecek tüm insanlığın yararı var.Tabi ki burada birkaç kişinin evi, tarlası, dükkanı veya bahçesi zarara uğrayabilir. Mülk sahipleri makul bir bedelle veya durumu iyi ise insanlığın hayrına bağışlayarak yönetime yardımcı olsalar; işler daha çabuk, insanlar daha kolay mutluluğa ulaşırlar.

Yanlış anlaşılmasın, mal sahibin mülkü zulmen elinden alınsın, bedeli ödenmesin, mağdur edilsin demek istemiyorum. Toplumun mutlak faydası olan yerlerde bir orta yol bulunmalı, idare hakkaniyete uygun bedeli ödemeli ve mal sahibi de mülkiyet hakkını kötüye kullanarak insanlığa zulmetmemeli. Zaten uhdemizde bulunan malların emanetçisi değil miyiz. Aşık Yunusa kulak verelim :

Mal sahibi, mülk sahibi,
Hani bunun ilk sahibi,
Mal da yalan mülk de yalan,
Var biraz da sen oyalan.

Evet, bu mülklerin ilk sahibi biz değildik, son sahipleri de biz olmayacağız,emaneti yerinde kullanalım. Bize intikal eden mülkü zulüm aracı olarak kullanmak bazen kıymetinde de değil, diğer insanlara olan kinden hasetten, en yakın akrabalarımıza olan düşmanlıktan kaynaklanıyor. Bunun için engel çıkarıyor. Benim tarlamdan yol açacaksın, filan şahıs buradan

geçecek öyle mi ? diyor. Çok yanlış bir mantık. Bu nevi davranışlar, insanlığa, İslamlığa ve kardeşliğe hiç yakışmıyor. Akıllıca bir düşünelim; geçtiğimiz yolların bir çoğu bir zamanlar birilerinin mülkü idi. Ama yol oldu, herkes geçiyor. Eğer bu yolların sahipleri yerlerini gönül rızası ile vermiş, makul bir bedelle idareye yardımcı olmuş iseler, kıyamet gününe kadar bunun hayrının göreceklidir. Ama işi zorlaştırmış ve kamunun yararına olan yeri vermemek için mülkiyet hakkını zulüm aracı olarak kullanmışsa, alacağı kıymetsiz bir bedel, stres, vicdan azabı ve insanların lanetinden başka eline bir şey geçmeyecektir.

Tarihimize ve günümüze bir göz atacak olursak, bağışlayanlar, toplum yararına cami, okul, çeşme, yol, orman vs. tesis edenler ve ettirenler, kıyamete kadar hayırla anılmaya devam edecektir. Küçük bir menfaati için bir beldeye veya bir topluluğa gelecek hizmeti engelleyenler dünya ve ahirette bunun hesabının altında kalacaklardır. Her toplumda az da olsa bulunan, tembel, sefil, gününü gün etmeye, gün bulup yutmaya çalışan, çoğu kere başkasına muhtaç olan ileriye göremeyen,

gelecek için bir plan ve programı olmayan bu azınlık, bir takım yeniliklerin gelmesine, insanların ilerlemesine, refah seviyesinin yükselmesine her zaman engel olmaya çalışmışlardır. Aile yuvasına bile bir düzen vermekten aciz bu tipler, memleket için ortaya atılan her faydalı düşüncenin olumsuz tarafına bakarlar, çalışanı kıskanırlar, yevmiye ve iş beğenmezler, ileri gidene haset ederler, hayırlı hizmetlere ve yatırımlara zarar vermeye çalışırlar, memlekete hizmeti dokunabilecek varlıklı insanları dedi kodu ile yıpratırlar.

Kuranı Kerim :Bilinsin ki insan için kendi çalışmasından başka bir şey yoktur ve (herkesin) çalışması da ileride görülecektir Necm :39-40

Peygamberimiz (SAV) : İki günü birbirine eşit olan zarardadır. Başka bir sözünde (SAV) : Hayra delalet eden onu işleyen gibidir.

Ayeti kerime ve hadisi şeriflerin ışığında düşünebilen her insan, bir takım olumsuzluklara, bozgunculara ve onların sataşmalarına aldirmeden, kendi şahsı, ailesi ve toplumun hayrına mutlaka çalışmalı ve bunun karşılığını göreceğine inanmalıdır.

25.08.1996'da düzenlenen
Çetmililer Günü'nden bir kesit

DÜŞTEN GERÇEĞE

İLAHİ SERÇE KUŞU

Nurettin ÖZEL

Balıkesir'in Bigadiç ilçesine 18 km uzaklıkta bir köydeyim , Hisar köy burası. Yerin altından doksan sekiz derece su kaynıyor. Burada, romatizma , böbrek hastalıklarına, cilt hastalıklarına ve çeşitli kadın hastalıklarına iyi gelen bir su bu su. Bigadiç belediyesi buraya tesisler yaptırmış. Ve ben bir ayı aşkındır bu tesislerde kalıyorum. Belediyenin ilçemizde film çekilsin de tanıtımı olsun diye kırk kişilik ekibimize tahsis ettiği odalardan birinde. Önceki gün Bursa'dan bir telefon aldım. Dayı oğlu Abdurrahman Önder'den. Abi dergiye bir yazı göndermiyorsun diye sitem etti. Haklı tabii hiçbir akar geliri olmayan bir vakfı üç beş adamla sırtlayıp götürmek üstelik bir dergi çıkarmak kolay olmasa gerek. Ve ben bir şeyler yazayım diye akşam üstü oturdum balkonuma.

Tam karşımda yüksekçe bir tepe var. Hisar diyorlar oraya, eski mezarlar varmış, göz yaşı şişeleri çıkıyormuş topraktan. İyi para ediyormuş diye anlattılar. Düşünsenize yüzyıllarca önce göz yaşlarını küçük bir şişeye koyup ağzını mantar tıpa ile kapatıp, üzerine bal mumu sardıktan sonra onun üzerine de kurşun dök ve sonra ölen insanın mezarına koy.

Bir şeye takıldık kafam. Günümüz insanların ağlamayı ve insanlığı unuttuğu şu sırada yer altından çıkan göz yaşı şişeleri. Bir de çok garibime gitti tabi. Yahu kardeşim, elektrik parası yok, su faturası yok, çek-senet yok, ev kirası yok, telefon faturası yok ne diye ağlıyorsunuz.

Ben böyle düşünürken bir kuş kondu balkonun önündeki incir ağacına. Kuş dili bilmem. Süleyman da değilim ama anlıyordum konuşmalarını.

Çetmi'den haber getirdim dedi. Hadi ya sen nerden bilirsin oraları, senin kanatların onca yolu kat etmeye yetmez deyince bir papatya attı masanın üzerine. Hayret Kaynar Pınar sırtlarından koparılmış bir daldı bu. Kokusundan ve renginden hemen tanıdım tabii. Gel , gel dedim. Hele anlat bakalım bizim oralarda ne var ne yok.

Başladı şakımaya. Yaylalardan koyunlardan kuzulardan , çiçeklerden, sakar yoncalardan , al gelincik tarlalarından bahsetti uzunca. Köyde ne var, ne yok dedim, bir değişiklik var mı?

Ohoo dedi, tanıyamayacağın kadar. Anlamadım

dedim anlatmaya başladı. Bursa'daki Çetmililer beş tane dokuma tezgahı kurmuşlar köye, vardiya usulü otuz tane kız çalışıyormuş. Olamaz Çetmi de dikmek için bile ipliği zor bulursun dedim. Karaman'dan geliyor, Barçın Yaylası tarafından dedi. hayret dedim dahası var dedi. Fransa'da bulunan Çetmililer de iki tane büyük atölye kurdular, çıkan kumaşları onları işliyor konfeksiyon atölyelerinde de giysiye çeviriyor demez mi. İşte burada zırvaladın ahabap dedim. Çünkü bizim köyde terzi olarak bir dibek vardı, birde gölükçü Hasan , ikisi de rahmetli oldu. Gerçi Dibek Mehmet ve Şekir Mehmet de var ama onlarda pek terziilik yapmıyor şu sıralar. Sen öyle san dedi serçe kuşu, o sizin Fransa da terziilik yapan köylüler var ya , eee dedim. Onlar atölyelerde şeflik yapıyor, önce iş tulumu diktiler, şimdi de en ünlü markalara fason çalışıyorlar. Bunlar ne ki daha dedi kuş. Dahası mı var dedim, Çakıllıya kurulan mandırada 50 ton peynir, 40 ton lor, 60 ton tereyağı üretildi bu sezon demez mi, yahu dedim biz de dört kara inek var onu da anam pişirse bize yoğurt yapacak süt kalmaz dedim. Haklısın dedi bir zamanlar öyleydi dedi. Eee değişen ne o zaman dedim. Belediye sütleri iyi para verdi geçen sene. Sütün para ettiğini anlayan köylüler kooperatif kurdular, sattılar ne kadar sığırı , davarı varsa ikişer üçer inek aldılar. Komşu köylerden, şimdi Alata, Bolay , Çetmi ve Ağıgrik arasında paslanmaz çelikten yapılmış depoları ile tır tankerler dolaşıyor artık demez mi.

Yahu o dediğin yaylalarda traktör bile zor dolaşıyor dedim. Ohoo dedi. Şimdi her yaylaya tır çıkıyor tır... ya değilse onca kiraz nasıl taşınır şehirlere. Olamaz dedim. Oldu bile dedi serçe, oldu bile. Ayda dört yüz adet antik halı çıkıyor tezgahlardan, hem de kök boyalı saf yünden... orada dur işte dedim ben, evet bir zamanlar köyde halı dokunurdu ama hile mi yapılmış ne olmuş şimdi tek tezgah bile çalışmıyor artık deyince güldü kuş. Kooperatif alıyormuş Fransa ve Almanya da açılan iki mağazada satılıyormuş halılar. Tek bir seccade bile istesin iki üç ay beklemen gerekir dedi serçe. Ben şaşırmıştım, o beni daha da çok şaşırtmak için devam etti. Alata yol ayırımına bir ambalaj fabrikası kurulmuş, niçin dedim; Alata-Bolay-Çetmi ve Avşar'ın sebzelerini her sabah tırlar taşırmış

Konya'ya , Alanya'ya. Yahu Konya'yı anladım da Alanya'yı anlamadım. O yolları iyi bilirim ben. Oradan ciple bile zor geçersin dedim. Sen öyle san dedi serçe; Darözü'ne kurulan takoz ve tuğla fabrikası ile Öksüz'e kurulan Alanya'da ki turistlerin Öksüz Water diyerek tepesine diktiği kekik kokulu sular nereden nakil oluyor sanıyorsun. Senin o cip bile zor geçer dediğin yollar genişletildi, üç şerit yol oldu şimdi.

Ben daha da şaşırmıştım. O ise şaşırtmaya devam ediyordu. Uçurum Harman'a bir otel yapıldı. Asarcık boğazına Su Dökülen'in yanına bir tatil köyü yapıldı, bunların hepsini de belediye yaptı. Şimdi sahilde yazlığı olan gurbetçilerimiz yazlıklarını satıp o tatil köyünden evler alıyorlar. Bir göreceksin çok güzel. Hiç sıva kullanılmamış, nostaljik taş yapı doğa bozulmadan ama hepsinin banyosu, sıcak suyu var. Önlerinde havuzları var. Çocuklar saatlerce burada yüzüyorlar artık. Asarcık Köprüsünün başında üç tane büyük market , iki tane kendin pişir kendin ye ocak başı lokanta var.

Rahmetli Pekmez Hasan geldi aklıma; rahmetliyi çok severdim. Hasta ziyaretine gideceğim diye evden çıkmama rağmen sokakta takılıp kalmış, unutmış, daha sonra da ölüm haberini aldığım Pekmez Hasan görseydi ne kadar çok sevinirdi rahmetli. Bizim teyze oğlu Gök Mehmet Hasan'la onunla ilgili çok hatıralarımız var... balıklar üzerine.

Serçe durmadan anlatıyordu. Geçen Cuma cami önünde olan bir tartışmadan bahsediyordu. Köydeki bağcıların yarısı ayrılmış, biz şarap fabrikasına üzüm vermeyiz diye. Üzümleri toplamamışlar bağdan kurt kuş yesin diye.

Yahu dedim bu kadar da atma. Tamam benim çocukluğumda, bilirim yük yük üzüm çekerdik. Daha sonra hastalık gelmiş bütün bağlar kurumuş dedim. Kooperatif dedi. O kooperatif 400 bin kaliteli üzüm çubuğu dağıttı köylülere. Belediye de mazot parasını alarak kepçeyle çubuk yalıklarını kazdı. Yapma yahu dedim. Ayrıca 3 bin çıtlık ağacına Antep fıstığı aşılandı. Hüsküllerden yaşlı bir adam ; Bu sene 10 bin tane de yeni fidan dikildi ki ; iki seneye kadar meyvesini verir dedi. Yahu dedim sen ne güzel haberler veriyorsun böyle derken sözümü kesti bitmedi ki diyerek. Daha ne olacak dedim. Köyün içinde üç tane atölye açılmış antik minyatür ev eşyaları üretmek için, bağdan getirilen bir çöp bile değerlendiriliyor artık, her evin alt katında

küçük bir atölye, kimisi küçük torna tezgahında kavak dallarından iri taneli tespih ürettiyor , kimisi pelit ağaçlarının eğri dallarından semer kayıtlı yapıp, küçücük küçücük minyatür semerler üretiliyor. Dal Mustafa 150 çeşit minyatür gelin sandığı çıkarıyor günde dedi kuş. Tıpkı büyük sandıklar gibi çekmecesini , işlemesi görsen elinden bırakmazsın., hele o kılıç kınlarındaki işlemler derken ne kılıcı diye sözünü kestim. Demirci Abdurrahman eski Osmanlı kılıcı yapıyor. Amerikalı bir firmayla anlaşarak eski silahların birebir taklidini yapıyor. Çıldırta beni dedim, bir defa Abdurrahman dayı nereden bulacak Amerika'yı da kılıç yapacak dedim. Serçe başını yukarıya kaldırarak internetten dedi. Çetmi'de üç tane cafe var. Ayrıca her evde bilgisayar var zaten demez mi.

Şok olmuştum sanki; dahası var dedi serçe. Şimdi Baskılı'ya silah fabrikası kuruluyor. Huğlu'dan gelmişler. Onların adı ile çıkacakmış av tüfekleri. Topal Dayı bu duruma çok içerlemiş "onlar daha tüfeği bile görmemişken biz burada Mollalı Ali, Katip, Abdurrahman'ın Hüseyin ile direksiyon milini delip tüfek yapıyorduk. Niye kendi markamızla çıkarmıyoruz" diye fegaran ediyordu.

Allak bullak olmuştum. Daha vereceğin bir havadis kaldı mı dedim. Baskılı da açılan sucuk, salam, sosis fabrikasını anlatayım mı dedi. Anlatma! Dedim. O zaman internette Çetmililer sitesine gir, diğer havadisleri de oradan al dedi. Öyle bir site mi vardı ki gireyim dedim. Kuş ohoo sen uyuyorsun ahabap dedi. Mehmet Özel resim yarışmasına 250 yarışmacı katılmış bu yıl deyip uçup gitti.

İlahi serçe kuşu dedim , arkasından baktım baktım. Kalem elimden düştü yazmaktan vazgeçtim. Zaten ne yazacaktım ki , buranın dağları da bizim dağlar gibi , buranın ekinleri de bizim ekinler gibi başaklar biraz daha gürbüz, gelincikler biraz daha kırmızı belki, insanların yüreği biraz daha sıcak belki ama hepsi o kadar işte.

Kuşun söyledikleri kafamı karıştırdı. Söylediklerinin belki hepsi hayaldi ama bir gün gerçek de olabilirdi. Eminim ki bir gün mezar taşıma konacak bir kuş mutlaka bana bunları anlatacak. Çünkü Çetminin insanları güzel, çünkü Çetminin insanların yüreği güzel. Aralarında biraz kırgınlıklar, ufak tefek kavgalar olsa da hepsi yokluktan, garibanlıktan, biraz da cahillikten. İnanın ilk önce bunlarla savaşmak gerek gibi geliyor bana. Kim bilir belki bir gün bir deli çıkar ve başarır bütün bunları. Affınıza ve hoşgörünüze sığınarak selamlarımı ve sevgilerimi sunuyorum.

DİLEK KÖŞESİ

NASIL BİR ÇETMİ

Hulusi BOZ

Sevgili hemşehrilerim;

17/05/2003 tarihinde gerçekleştirilen Çetmililer Eğitim Kültür ve Yardımlaşma vakfının genel kurulunda vakıf yönetim kuruluna seçerek şahsıma gösterdikleri güven vesilesi ile geçmişten geleceğe, gönülden gönle köprü olan çetmi'nin sesi dergisi aracılığı ile tüm hemşehrilerime teşekkür ederim.

Demokrasi deyince ilk akla gelen seçimler olmuştur. İnsanların kendilerini yöneteceği idarecilerini seçmesi ve onlardan problemlerine çözüm bulmasını beklemeleri de en doğal haklarından olsa gerekir. Tarih bilgisi ve şuurundan yoksun yöneticilerin tarihi tekerrür ettirdiğini hep birlikte yaşıyıp görüyoruz. Eminim ki siz hemşehrilerim de bu oynanan oyunların farkındasınızdır.

Birinin izleri kurumadan yine bir seçim daha kapımıza dayandı. Sanırım demokrasinin fazileti dedikleri bu olsa gerekir. Her seçimin tek bir galibi ve birden çok mağlubu olmaktadır. Seçimler biter ama tartışmalar, kırılganlıklar, küskünlükler bir ömür sürer gider. Giderek kamplaşmaların önüne geçilemez hale gelir. Zamanla insanlar arasındaki sevgi bağlarını körleştirir, sosyal yardımlaşma ve dayanışma duygusunu zedeler bütün bu olumsuzluklarının olduğunu hep birlikte görüyoruz.

Bendeniz çetmililer gününü bir şura olarak algılıyorum. Böyle bir günde hep birlikte eğleneceğiz, hasret gidereceğiz, kucaklaşacağız, Çetmi'nin ve Çetmi'linin sorunlarını tartışarak çözüm önerileri üreteceğiz ve hayata geçireceğiz. Önümüzdeki yıl yerel yönetim seçimleri var, Atalarımızdan duyduğumuz ve zevkle dinlediğimiz birlik ve dayanışma içinde tek yürek olarak problemlerini el birliği ile çözebilen Çetmi'yi, Çetmililer olarak gelin hep birlikte inşaa edelim. Önümüzdeki seçimleri bir fırsat olarak görüp, özlediğimiz Çetmi'nin ilk adımını atalım. Önümüzdeki dönemden başlayarak nasıl bir belediye başkanı istiyorum diye düşünmekten kendimi alıkoyamıyorum. İnsanın doğup

büyüdüğü yerlerde yöneticilik yapması kadar zor olan başka bir olgu daha var mı acaba!.....

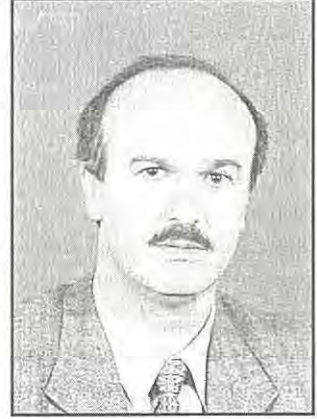
,Kimi arkadaş kimi kardeş, kimisi ağabey yeğen ,kimi amca dayı, kimisi hala teyze kısıacası beldede yaşayan herkes iç içe geçmiş halkalar misali büyük bir zinciri oluşturmaktadır. Bu halkalardan birisini koparıp

atsan ne olur.... orada sevgisizlik , saygısızlık olur. Gelenekler görenekler bozulur kısacası huzur ve düzen kalmaz. Ama bütün bu zorluklarının yanı sıra insanlara hizmet etmek, güzel eserler bırakabilmek de yapılabilecek en güzel iş olsa gerekir. Bu noktadan hareketle tamamen şahsi bir görüş olarak şöyle bir öneri getirmek istiyorum.

Gelin çetmililer olarak kendi geleceğimizi garanti altına alalım. Bunun içinde ilk adımı ağustos ayında yapacağımız çetmililer gününde atalım ve önümüzdeki dönemde bizleri yönetecek başkan adayının bağımsız olarak seçilmesine omuz verelim. Tabi bunları söylerken şimdiye kadar yöneticilik yapmış partili belediye başkanlarımızın da hizmetleri takdire şayandır. Kendilerine huzurlarınızda teşekkür eder ebediyete intikal edenlere rahmet, kalanlara sağlıklı ömürler diliyorum.

Vakfımızın kurucular kurulu üyeleri,Kooperatifimizin yönetim kurulu üyeleri,Şimdiye kadar Belediye başkanlığı ve Muhtarlık yapmış büyüklerimiz ve halen yöneticilik yapan Muhtar ve azalar, Başkan ve encümen üyelerinin de katılacağı kapsamlı bir istişare toplantısı düzenleyelim. Bu toplantıda enine boyuna tartışalım ve bir komisyon oluşturulmasını sağlayalım ve bu komisyon da başkan adayları arasından birisini çetmi'nin bağımsız belediye başkanı seçilmek üzere belirlese ne dersiniz?

Bu çerçevede hemşehrilerimizin görüş ve düşüncelerini birbirleri ile paylaşmalarını ve fikirlerini yüksek sesle beyan etmelerini bekliyorum. Sevgi ve saygılarımla,

MAZİDEKİ CANLAR

(KURU KIZI) FADİME KARACA
(D:1315-Ö:1975)

Şükrü KARACA

İtalyan Milletinin yetiştirdiği, ama ve lâkin Türk ırkının kendine has millî medeniyetine hayran olan Türkolog Prf. Dr. Anna Masalana Hanımefendi:

"Bana göre dünyanın bütün ülkelerinin Türk nine ve dedelerine ihtiyacı vardır." der... Nasıl olmasın? Ama her şeyden ve her milletten önce bugün, bizim kendi milletimizin o "mürebbi" insanlara, o "nine ve dedelerimiz"e çok ihtiyacı vardır.

Öğretici ve terbiye edici; îmân, irfan, vakâr ve kemâl sahiplerinin ülke ve dünyamızdan el-etek çekmesiyle, kâinatın "Şirazesi bozuldu!"; medeniyetler iflâs edip insanlık intihar sınırına erişti.

Mutluluğu ve gönül huzurunu madde de, müksiratda ve uyuşturucu ile inkârcılıkta aramaktadır.

Anna Masala'nın sözünü ettiği mürebbiyelerden birisi de bizim ocak da, yâni baba ocağında yaşamakta idi. Tam yarım asır önce, bir sonbahar gününde, 1951 yılının Eylül sonu veya Ekim ayının ilk haftasıdır ki, "Pekmez zamanı" dır; doğumum kendilerine "muştı"landığı zaman:

"-Ben de adını, ŞÜKRÜ koydum!" demişti. Bana "Allah'a teşekkür" ve "şükran borcu" mânâsında "ŞÜKRÜ" ismini veren ninem, yâni Babaannem Fadime; yaygın adıyla (lâkabıyla) "Kuru Kızı" dır. Bu lâkabı babasından dolayı alır. Babası "Kuru Mustafa" (1277-1328) (Ninemın küçük oğlu olan amcama da, annesine izafeten "Kuru Mustafa" denir.); dedesi de "Deli Kerim" oğlu Hasan dır. Kuru kızı baba tarafından "DELİ KERİMLER"e, anne tarafından da "KERİMAĞALAR" sülâlesine dayanır.

Türk tarihine "kuşbakışı" bakılacak olursa, her çeyrek yüzyılda bir başımız harbe girmiştir. Dolayısıyla babalarını harp meydanlarında bırakmış bir milletin çocuklarını da büyütüp terbiye etmek işi de, dede ve ninelere düşmektedir. Henüz konuşmaya ilk başladığımızda dilimizin bağıni "Allah", "Baba", "Dede", "Ebe", "Anne" kelimeleriyle çözdüren, daha sonra da Tanrı'nın "Bir!"liğini bize lisan ile söyleyip parmakla, dolayısıyla de kalple tasdik ettiren ninelerimizdir. Dedelerimizden de "Keloğlu", "dev", "kurt" masallarıyla harp hatıraları dinleyerek millî kimliğimize kavuşuyorduk. Bu millî ruh, Türkçe mânâları ile ninelerimiz tarafından

"Namaz Sûreleri" öğretilerek çelikleştirilip, disiplin altına alınırdı.

İlk öğretim ve eğitimimi ninem Kuru Kızı'ndan almıştım. O bana Allah'ın varlığını ve birliğini, Hazreti Muhammed'in de son Peygamber'i olduğunu; namaz kılacak kadar Sûre ve duâları, evvelâ baba ve anneye, hocalara, nine ve dedelere, büyüklere hürmeti, akrabaya saygıyı; "Şehit ve "Gazi"liği, Türk'e has ahlâk ve edebi ninem öğretmişti. Çocukça yaramazlık ve haylazlıklarım karşısında bile tebessümle şöyle duâ ederdi:

"-Vay ocağı yanası, vay!", "-A, hayırı gelesice!"; gönlümü alıcı sözleri ise:

"-A, şahinim!", "-A, alıcı kuşum!", "-A, aslanım!", "-A, gahrimenim!", "-Vay zeybek, vay!" idi.

Büyümemde belki annemden fazla ihtimam gösteren bu eli öpülesi Türk ninesi beni çok severdi. Soğuk ve enfeksiyondan dolayı bademcikleri iltihaplanıp "boğazı inmiş!" Olanlar, "boğazlarını sığatmak" için nineme geldiklerinde, gönül huzuruyla vermiş oldukları "arılık para"yı dâima bana verirdi. Bu, "ağzı duâli" Türk ninesinin "eli açık" oluşunun bir ifâdesidir. O çalışmaktan dolayı yılların nasırladığı mübarek el parmaklarıyla, hastanın boğazını usul usul sıvazlayıp ovalar; bir taraftan da İhlâs Sûresi'ni okurdu. Daha sonra da: "-altmış, yetmiş; çıkmış gitmiş!" diyerek hastanın ağzını açtırıp, "hilâl" şeklinde büküttüğü işaret parmağıyla, hastanın üst dişlerinden yukarı birkaç kez kaldırır gibi hamle yapıp, "-Geçmiş olsun gülüm!" derdi.

Öğrencilik yıllarımda olsun, iş hayatımda olsun karne tatilimde veya yıllık iznimde köyüme gittiğimde nineme, dâima geçmişimizle alâkalı sorular sorardım. Bu sorular umumiyetle köyümdeki insanlarla olan "Akrabalık" münâsebetlerimizle alâkalı olurdu.

Çocukken dâima O bize, "Allah kaç?", "Peygamberimiz kim?", "Ne zamandan beri müslümansın?", "Galübâlî ne demek?", "Heybe dinlimisin, torba dinlimisin?", "Hangi millettensin?" gibi suallerle; İslâmın, îmânın, guslün, abdestin, namazın ve teyemmümün farzlarını

sorardı

.Bu soruların içinden "heybe" torbaya nazaran iki cepli,veya iki gözlü ve mecâzî mânâdan da habersiz olduğumuz için,heybe daha hoşumuza gider,bu vesileyle de ilk zamanlar o soruya biz de "heybe dinliyoruz!" diye cevap verirdik.Bu cevap karşısında bizim mâsumiyetimize tatlı tatlı güler:

"Hayır a ocağı tütesice (veya yanasıca)!. Ne heybe dinliyoruz,ne de torba dinliyoruz.Biz Muhammed Mustafa dinliyoruz!" der,hem îkâz eder,hem de öğretirdi. Zamanımızda "şucu","bucu" dincileri gördükçe,o okuma ve yazmayı hiç bilmeyen "ümmî" Türk ninesindeki saf din ve î mân aşkına şaşmamak, hayret etmemek mümkün mü? İnsanlarla hısım ve akrabalık dereceleriyle olan sorularına dâima güler:

"-Gene mi başladın a ocağı yanası!" der,hatırlayabildiği kadarıyla bana anlatır,ben de kendime göre notlar alırdım.Elimdeki mahalli bilgilerin ana kaynağı,ninem Kurukızıdır.

Beş-altı yıllık bir gelin iken "Er'i ölen ninem,biri dört yaşında diğeri de altı aylık öksüz kalan iki evlâdını I.nci Cihân Harbi,arkasından da "Hürriyet ve İstiklâl" mücadelesi verdiğimiz savaş yıllarının yokluk ve çaresizliği içerisinde büyötmeye çalışmıştır.Kıtlık ve acı dolu yıllar içinde büyük oğlu olan babamı akrabalarından "Şekir Ömer'in yanına "çelte" veya "hizmetkâr" olarak vermiş,hizmetinin karşılığında da aldığı buğdayı "Döğme" veya "Curba" ile karıştırıp değirmende öğütterek ekmek yapar,kendisinin ve iki evlâdının karnını doyururmuş.

Gerek ninem,gerekse babam o günleri hatırladıkça ağlayarak bize anlatırlardı.Özellikle kış günleri zaman zaman evimize gelerek ninemi ve babamı ziyaret eden merhum Şekir Ömer (Darcan)'e,babam son derece hürmet eder,o yaşına rağmen karşısında adetâ "saygı duruşu"nda dururdu.

Annem "Kuru Ayşe'nin de "hala"sı olan ninem Kurukızı,beş tane "İni" (kocanın erkek kardeşleri)sinden dördünü (Ahmet,Mehmet,Hasan ve Mustafa) "Balkan Harbi"nde,I.nci Cihân Harbi içerisindeki "Çanakale Harbi"nde,Hicaz çöllerinde "Şehid" olarak kaybetmiştir."İni" (kayın)lerinden yalnız "Veli Çavuş" (1888-1966) un himayesini görmüştür.Daha sonraları yeğenleri Cennet'in,Mustafa (German,Ö:1961)'nın;kardeşi "Kuruoğlu Mehmet (Turan)"ın (Ö:1959),en sonunda da oğlu babam "Halil Ağa (Karaca)"nın 27 Ağustos 1973 günü ölümüyle "can evinden vurulmuştu".Ve:

"-A Halil'im,sıra bende idi!" diyerek

babamın yasını tutup durmuştu.

Ben 1974 yılındaki "Kıbrıs Muharebeleri"ne katılmıştım.1975 yılı Ağustos ayının birinci günü "Gazi" olarak,mazeret iznime gelmiştim.Köyüme geldiğim zaman,ninemi evde bulamadım.

Önce beni yalan beyanlarla oyalamaya çalışmışlardı.Daha sonra acı haberi,teyzem "Kuru Alime"-si" verivermişti.

28 Mayıs 1975 günü vefat eden "Kurukızı"nı,yüreğimin derinliklerinden sızıp gelen göz yaşlarımla hayırla yâd ederken, kendisine o çok sevdiği Allah'ından rahmetler niyaz ediyordum.

Nur içinde yat,huzur içinde uyu benim aziz ninem..

(KÖSE) MUSTAFA ASLAN (D:1315-Ö:1970)

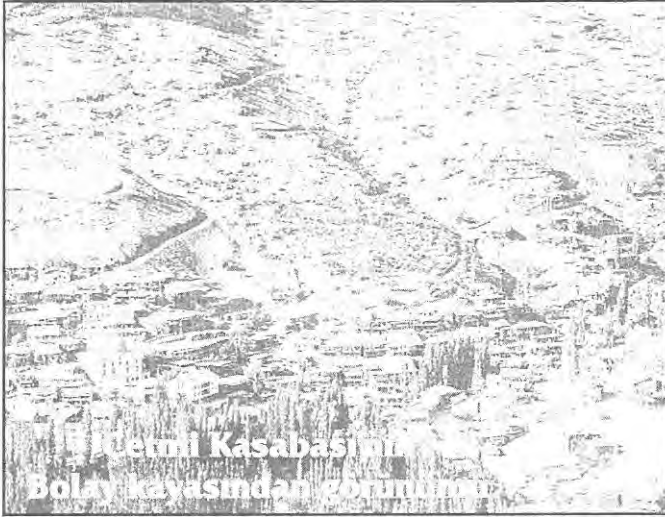
Aziz milletimizin yetiştirdiği bilginlerden Fahri Fındıkoğlu'nun şu sözü, kulağımda bir "küpe" misali ömrüm boyunca düstur olmuş ve olmaya da devam edecektir:

"Yaşlıları aslâ yalnız bırakmayınız ve onları konuşturunuz. Ne kadar hatırası ve bilgisi varsa onu elinden alınız va aranızda yaşatınız."

Halac-ı Mânsur'a atılan taşlar arasında kendisine isâbet eden gül misali nice tavır ve hareketler vardır ki,izahına lüzum kalmadan insanı irşad ve tenvir ediverir.Nice kelimeler vardır ki,insanı terbiyeye dâvet eder,gam ve kasavetinizi hafifletir.Ömür boyu öğrenilmiş bütün bilgileri potada eritilerek sâdece bir-iki kelime halinde kalıba dökülmüş görürsünüz."Edeb ya hu!","Bu da geçer ya hu!" en güzel misallerdir.

Fukara ama edepli,ırfan sahibi,millî duyguları yüksek insanların yaşadığı bizim köyümüzde bir zamanlar "Köse Mustafa" nâmında daima az konuşan,ama hoş sohbet,edep ve erkan sahibi,oldukça yaşlı bir muhterem zât vardı.İki hanımı olan bu aziz insan, bildiğimiz kadarıyla doğruluktan aslâ ayrılmayan,harama el uzatmayan,yâni kısacası "eline,diline ve beline" güvenilir birisi idi.Yaz günleri kendi bağ ve bahçe işlerinin yanı sıra,"Kekircek Kayası"nın önündeki "Asarcık" mevkiindeki bahçesinde,"Arılık"ın gölgesinde "Semercilik" de yapardı.Bu meslekte bir "Gök Mahmut" kadar usta olmamakla beraber katır ve eşek semeri yapar veya tâmir ederdi.

Böyle bir işimiz için,babamla beraber,"Asarcık"a bir kaç defa gitmiştik.Sanırım her varışımızda bize Elma,Erik,Darı (mısır),Bostan (Salatalık) gibi yiyeceklerden de bir torba veya bir çıkı (bohça) dolusu ikram etmişti.Kısacası,"kapısı ardına dayalı" olanlardan dı.Bu son hususiyeti birinci eşi Fatma Hanım'a da sirayet

etmişti. Bu hususda ikinci eşi olan "Sarıköz" a, pek vukuf değilim!.. Köse Dayı'nın mütevazı "Arıcılık" ının yanısıra, fevkâlâde başarılı olduğu bir diğer mesleği ise, "Sınıkcılık" dı. "Sınık" veya "Singuk" Oğuzca bir kelime olup "kırılmış nesne" mânâsında dır. Yâni Keçi ve Koyun gibi küçük baş ile; İnek, Öküz, Eşek, At, Katır gibi büyük baş ve yük hayvanlarının şu veya bu sebeple kırılıp çıkmış olan ayaklarını tedavi eden bir "Operatör Baytar" dı.

Yukarıda sözünü ettiğim tavır ve hareketlerden birini, belki de en lüzumlu ve mânâlisini Köse Mustafa Dayı da gördüm, ki bu dünyada hayatımda aldığım en büyük derslerden biri olmuştur. Bakmasını bilersen âlemde ders alınabilecek nice şeyler var ki, hayret ve taaccübünüzü gizleyemezsiniz.

Milletimin kültür ve irfan damarlarından beslenmeye başladığım yaşlarımda idi; ki bir gün babamla beraber evimizden çıkmış mektepten yana doğru gidiyorduk. "Hocagil" in evinin önü ile "Sulu Hasan" ın evinin arkasına geldiğimiz zaman, "Köse Mustafa" nâmındaki Hacı Mustafa Aslan' ı, ikindi üzeri, evinin balkonunda abdest alırken gördüm. Ancak o aziz insan "abdest suyu" nu bir Tas' a dökmüş, oradan da bir tahta kaşık ile alıp avucuna dökerek abdestini alıyordu. Çok büyük nazar-ı dikkatimi çekmiş di!.. O gün için çok küçük yaşta olmama rağmen, ömrüm müddetince bugüne kadar ne suyu kaşıkla veya her hangi bir ölçekle avucuna dökene, ne de Camii Şadırvanları' nda abdest alırken kurnalardan akan suyu avuçlarına doldurduktan sonra, çeşmeyi kapatan (hiç değilse az açan) bir mümin görmedim! Köse Dayı' yı babama göstererek bu şekilde abdest alışının sebebini sordum. Babam

bu soruma:

"Oğlum, insan bir dere (ırmak) veya akar çeşme de bile abdest alsa, su bol diye hepsini kullanmaya kalkıp kirletmemeli! Yâni israf etmemeliyiz!" diyerek, fevkâlâde izâh edici güzel bir cevap vermişti.

Doğrusu bir avuç veya bir yudum su, bir lokma ekmek, bir kibrit çöpü, bir avuç toprak parçası v.s. deyip geçmemek lâzım.. Memleketimiz yer altı ve yer üstü kaynaklarıyla "kendi kendine yeter ülke" ler arasında en üst sıralarda iken, bugün buğdaydan şekere, et ve süt ürünlerine varıncaya kadar "ithâl" eden bir ülke haline gelmemiz, mes'eleyi, acı da olsa ortaya koymakta dır. Ya büyük şehirlerimizde günlerce çeşmelerinden suların akmadığı insanlarımızı görüp duydukça işin vahâmetini daha hâlâ mı anlayamayacağız?

Ali oğlu Mustafa Dayı, İslâm Dini'nin son vecibesi olan "Hac" farızasını da yerine getirmiş gerçek bir "mümin" insandı. Köyümüzde, bir müslümandan hele hele bir "Hacı" dan sadır olmaması gereken menfi bir hareketin zuhuru ve duyulması karşısında, babam:

"-Ben Hacı diye Köse Mustafa' ya, Solak Hacı' ya, Hacı Osman' ın Mehmed' e, Hüsem' e, Molla Mustafa' ya derim!" dediğini çok hatırlarım. Tevekkül ve takva sahibi bu aziz insanlar, özledikleri âleme göç edeliden beri, Çetmi' de bir gariplik, huzursuzluk var!.. A. Cressy Morrison' un şu sözüne hak vermemek mümkün mü?:

"İmân olmasaydı medeniyet iflâs eder, dünyadaki düzen anarşiye döner, her türlü zâbita ve tedbir boşa çıkar, kötülük bütün dünyayı sarardı."

Konya Mıntıka Komutanlığı emrinde "Er" olarak İstiklâl Harbi' mize iştirak edip, 01-11-1339 tarihinde terhis olan ve 12 Kasım 1970 tarihinde vefat eden "ŞEKİRLER" sülâlesinin bu muhterem Gazi' sini rahmetle anıp yâd ederken, aziz ruhu önünde hürmetle eğiliyorum. Ruhunuz şâd olsun.

"Kaç manzara geçmişse çocukken gözümden
Son çağda da onlar kalıyor bizde, kalırsa;
Üstün buluyor benliğim âlemde bu yüzden
Sâhildeki durgunluğu engindeki hırsla.

* * *

Ben şimdi bu varlık denilen Bağ-ı İrem' de
Vahşi bir otum, şüpheli bir hâr-ı mugaylân;
Rûhum bir açık penceredir sanki ademde,
Seyretmedeyim ben buradan hilkâti, hayran."

HATIRALAR

ALLI TURNAM NE ARARDIN ORADA

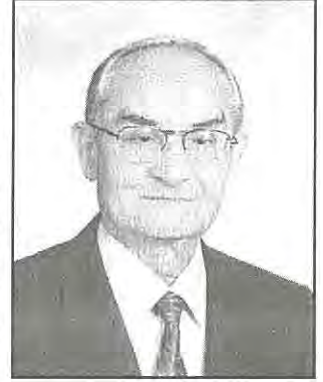
Dr. Ali ÖZEL

Sevgili kardeşlerim; Çanakkale- Gelibolu, Çetmi derken bu seferde doğudayız. Van'ın Erciş ilçesindeyiz. Biraz da oralarda gezelim, bakalım şark cephesinde neler göreceğiz. 1969 yılları itibariyle aklımızda kalanları yazacağız. Daha doğrusu hatırlayabildiklerimizi yazacağız. 1967 den beri görev yaptığım Antalya'dan Erciş'e tayin oluyordum. Aslında 1970 yılında ihtisas için Gülhane'ye döneceğim belliydi ve bir yılığına Şark'a gitmem hoş değildi. Daha sonra tayin olup, normal süresi olan üç yıl hizmet vermem daha da uygundu. Ama olan olmuş, emir çıkmıştı.

Fakat Şark hizmeti ne demektir? Ülkenin toprakları Şark- Garp diye ayrılmalı mıydı? En batısından en doğusuna , en kuzeyinden en güneyine tüm ülkenin bir mihver etrafında olması gerekmez miydi? Cumhuriyet kurulalı çok olmuştu ama ne eşit gelir, ne de gelirin eşit dağılımı sağlanabilmişti. Ağalık, beylik, şeyhlik ve aşiretlik adı altında aynen devam ediyordu. Hatta bu şeyhler ellerinde silahlı güç bile bulundurabiliyorlardı. Devletin tüm yatırımları, stratejik durumlar dahi göz önünde bulundurulmadan Marmara Havzasına yapıyordu. Bu durum ise hır çıkarmak için pusuda bekleyenlerin ekmeğine yağ sürüyor, onları cüretlendirip cesaretlendiriyordu. Aslında oynanan oyunların herkes farkındaydı. Bunca yıldır gelip giden idarecilerin tümü zeka özlü olmadıklarına göre, elbette olayların farkındaydılar. Ama siyasi çıkar ya da esas kendi çıkarları için oynanan oyunlara göz yumuluyor ve oralardaki şeyh ve ağa bozuntularına kul- köle olmaya devam ediliyor, onların pis etekleri öpülüyor ve işin püf noktası da burada yatıyordu.

Neyse doğu hakkında bu karmakarışık fikirler yumağı ile Temmuz ayının bir sıcak akşamüzeri , Van'a gitmek üzere otobüsle yollara düşmüştük. Güzergahımız Antalya, Mersin, Adana, Urfa, Diyarbakır ve Van şeklindeydi. (Türkiye'de sınırları komşu olup da il merkezleri en uzak olan iki ilimiz Antalya ile Mersin'dir) Mersin'i ve Adana 'yı gece geçtiğimiz için etrafı fazla görememiştik. Urfa'dan sonra Diyarbakır'a ulaşmıştık. Diyarbakır daha

düzgün bir şehirdi. Ovalık ve geniş bir sahaya yayılmıştı. Diyarbakır'da , Antalya'da yedek subay olarak askerlik yapan ve kısa bir zaman önce terhis olup oraya gelen ziraat mühendisi arkadaşım Ekrem Gözütok vardı. Eşi Nuran Hanım da ziraat mühendisiydi. Beni garajdan alıp evlerine götürmüşlerdi. Bunlar eşi benzeri az bulunur iyi insanlardı.

Misafirlik hususunda önemli bir tespit olduğu için yazıyorum. Evlerine gelir gelmez yol yorgunluğunu atmam için banyo yapmam hususunda ısrar edilince banyoya girmiştim. Burada tertemiz çorap, çamaşır ve havlular bırakılmış, benimkilerse yıkanıp hazır edilmişti.

Şehri şöyle bir dolaşmak için çıktığımızda, şarkılarda türkülerde anlatılan Diyarbakır'dan geriye fazla bir eser kalmamış şehir yavaş yavaş batı kültürüne adım atmaya başlamıştı.

Ertesi gün uçakla Van'a gidilmişti. Diyarbakır-Van arası uçakla sadece 75 bin liraydı. Van havaalanında giyimli kuşamlı, edepli erkanlı dört delikanlı tarafından karşılanmışım. Bu saygılı gençler belediye başkanı Tayyar Bey'in adamlarıymış. Ne ben Tayyar Bey'i ne de Tayyar Bey beni tanı mıyorduk. Halen kimler olduklarını bilmediğimiz birileri bizleri giyaben tanıştırmıştı. Beni havaalanından şehre getiren gençler, o gün Van'da kalmam için ısrar ettilerse de , ben bir an önce Erciş 'e gitmeliyim deyince Erciş otobüslerinin kalktığı yere götürmüşlerdi. Otobüsün kalkış saatine biraz vakit olduğu için şehri şöyle bir dolaşayım deyip yola düşmüşken hemen ordu evinin önüne gelivermişim. Oradaki inzibat noktasında bir er nöbet tutuyordu. Çakı gibi derli toplu bir askerd. Çok sempatik bir tavır ve tebessümle selam çakıp saygıda bulunuyordu. Bu askerde bir iş var deyip dikkatlice bakınca o askerin hepimizde büyük emekleri olan sevgili hocamız İmam rahmetlinin Hasan olduğunu fark etmişim. Hasan orada inzibat eriymiş. İkimiz de çok sevinmiştik. Hasret giderdikten sonra ayrılıp Erciş'e yollanmışım. Otobüs

eski köy otobüslerindendi. Otobüsün içi ağzına kadar insan , dışı da salkım saçak eşyalarla doluydu. Erciş 50 km kadardı. Çok virajlı olmasına rağmen yol asfaltlı ve güzeldi. Yolun sol yanını süsleyen , Van Gölü bayağı heybetliydi. Kendini deniz sanıyordu ama deniz olamamanın acısını , kendi kendine çalınlanıp efelenerek hasıl ettiği dalgaları etrafını çeviren sarp kayalara çarparak çıkarmaya çalışıyordu.

Erciş'e akşamüzeri varmıştım. Daha o zaman bile 18 bin nüfuslu kocaman bir kazaydı. Etrafı çıplak tepelerle çevrili kavaklarla dolu yeşil bir şehircikti. Tayin olduğum alay şehrin batı çıkışında Adilcavaz, Ahlat ve Tatvan yolu üzerindeydi. (Adilcavaz bir cevizlik ormanı içindeydi. Dünyanın en iyi ceviz bastonları burada yapılırdı. Bastonlar devlet adamlarına hediye edilecek türdendi. Ahlat ise Malazgirt zaferinden sonra Türk'lerin Selçuklu'ların Anadolu 'ya ilk yerleştikleri yerdii. Her biri eşsiz bir abide olan mezar taşları görülmeye değerdi. Selçuklu sanatının bir simgesi haline gelen kümbetler ise ayrı bir güzellikteydi.) Revirde kalacaktım. Noray Çakıryan isimli dış hekimi yedek subay bir arkadaşla aynı odayı paylaşacaktık. Erkenden yatıp deliksiz bir uykudan sonra sabahın köründe kalkmıştım. Revirin penceresinden şöyle bir baktığımda, ortalığın askerlerle dolu olduğunu görmüştüm. Bunlar viziteye çıkan erlerdi. Kendi aralarında oynayıp zıplaşarak güreş tutarak birdir bir oynayıp itişip kakışıyorlardı. Bir alaydan bu kadar insanın viziteye çıkmaması lazımdı. Ama vaziyet hemen anlaşılmıştı. Benden önce alayın doktoru yoktu. Noray vaziyeti idare ediyordu ve bu işleri bilmiyordu. Noray'ın bu acemiliğini bilen erler onu iyice kepeleyip acındırarak istedikleri istirahati alıyorlardı. Zaten erlerimiz bir gün istirahat alıp sabah içtimasından kaçabilmek için akla gelmedik yöntemler geliştirirlerdi. Ayuç ayuç tebeşir tozu içip ateşi 40 dereceye çıkarmak, ıslanmış nohudu bacağı sararak orada derin yaralar açmak yöntemlerin sadece iki tanesiydi.

Dışarıda bekleyen kalabalık beni de telaşlandırmıştı. Ve hemen viziteye başlamıştım. O gün ki vizitede 67 kişi vardı. Ve bu arada da komutan beni aramış, bu vizite rezaletine bir çare bulmam istenmişti. Karşıma gelen erler sanki daha önce bahçede hoplayıp zıplaşanlar değil kırk yıllık

verem hastalarıydı. Her biri ayrı bir karakter oyuncusuydu ve rollerinin hakkını vererek oynuyorlardı. Askerleri tek tek dinleyip muayene ettikten sonra daha önce paketlettirip hazırlanan ilaçlardan vererek dışarıda beklemelerini söylüyordum. Vizite kağıtlarını daha sonra dağıtacağtım. Viziteyi en süratli şekilde bitirip vizite kağıtları dağıtıldığı zaman etrafı bir homurtu kaplamıştı. Hepsine vazife yazıp sabah içtimasına göndermiştim. Verilen ilaç paketlerini 60 tanesi dışarıdaki çöp sepetine atılmıştı. Yalnız yedi tane eksik vardı ki bu da yedi kişinin hasta olduğunu gösteriyordu. Bu usule on gün devam edilmişti ve on günün sonunda viziteye çıkanların sayısı normal kabul edilen sekiz ona düşmüştü. Tabi ben askerlerce istenmeyen kişi ilan edilip kara listenin en tepesinde yerimi almıştım. Bir ermeni olan Noray asteğmenden gördükleri iyilik ve bol istirahati benden görmeyen askerlerce kara listenin en başına konulmam gayet normaldi.

Erciş'e varışımın iki ay kadar sonralarıydı. Büyük bir gürültü patırtıyla, kan revan içinde bir asker getirilmişti. Asker iri kıyım birisiydi. Durmadan biz Adanalılık şöyle yaparık böyle yaparık diye bağırıp çağırıyordu. O bağırıldıkça bazı erler etrafında dönüp onu poh pohluyorlardı. Belli ki kendi aralarında hatırlı birisiydi. Lakayıt görünerek işin esasının anlamaya çalışıyordum. İşin aslı hemen anlaşılmış asker kendini iyi bir ustura ya da jiletle dilim dilim doğramıştı. Kerata sanki Müslüm Gürses konserinden çıkmıştı. Üstünü çıkardığı zaman atardamarlardan kanlar fışkırıyordu ve göğüs kalbura dönmüştü. Bu sanki ölümüne bir gösteriydi. Kesikler kaburga kemiklerine kadar inmiş olduğundan kanaması da fazlaydı. Benden beklediği iltifatı göremedikçe bağırmasını artıran Erdal iki Osmanlı tokadını hak etmişti. Okkalı iki Osmanlı tokadı Erdal biraz sakınleştirmişti. Kan fışkıran damarların bağlanıp yaraların dikilmesi gerekirdi. Ama Erdal diktirmem diye tutturmuştu. Yanımdaki ise ara-sıra böyle yapardı, bu sefer kötü olmuş dedi. Başka türlü benim gözümüne giremez deyince de Noray bayağı gülmüştü. Erdalın yaraları dikilmesi gereken cinstendi ve dikilecekti. Erdal efelenip uyuşturma iğnesi yap, dikebildiğiniz kadar diki, biz Adanalılık diye sayıklayıp duruyordu. Bende uyuşturmayacağımı, kendisini böylesine dilimleyebilen bir geri zekalının dikişe de katlanması gerektiğini söyleyince ters ters bana bakıyordu. Estetik dikişlerle yaraları toparlamaya çalıştım. Ve tam 35 dikiş konmuştu. Erdal sık sık kaç dikiş olduğunu soruyordu

ki, dikiş sayısı kadar gün istirahat olacağını sanıyormuş. Sonun da pansumana gelmek üzere vazife yazınca Erdal " böyle şey olmaz, bu insanlığa sığmaz diye " feveran etmişti, ama nafileydi.

Erdal'ın doğrama olayından bayağı bir sonra revire orta yaşın üzerinde bir karı koca gelmişti. Bunlar iyi huylu kişilere benziyorlardı. Adana'dan geliyorlardı. Erdal'ın ana babasıymışlar. Erdal'ın sekiz yıllık asker olduğunu, askerliğinin bitmesine az bir zaman kala askerden kaçtığını, askerliğin yandığını ve yeniden başladığını böyle sürüp gittiğini yana yakıla anlatıyorlardı. Onlara göre Erdal dengesizdi,

piskopat kişiliğe sahipti. Sekiz yıllık nişanlıydı. Kız evi cayıp cayıp nişan tekrar tekrar yenileniyordu. Erdal'a kleptomani (hırsızlık hastası) diyorlardı. İhtiyacı olmayan her şeyi çalıp aileyi zor durumda bırakıyordu. Kısacası bu aile çok dertli idi. Oğullarından aldıkları mektuplarda Erdal hep beni övermiş. Üsteğmenim beni revire alırsa, askerliğimi bitireceğim dermiş. Dert yükü olan ana baba benden yardımcı olmamı istiyorlardı. Bu istek normal bir istektir. Diğer komutanlarla konuşup Erdal'ın dosyasını incelediğimiz zaman adamların dedikleri doğrudur. Ve

Erdal'ı revire almıştım. Ama böyle bir canavarla nasıl başa çıkıp askerliğini bitirebilecektim. Askerliğinin bitmesine altı ay vardı. Revirin temizliğinden, girdisi ve çıktısından, düzeninden O sorumlu olacaktı. Ve revir çevresinde asla sigara içilmeyecekti. Asla gözümün önünden ayrılmayacak en ufak bir ayrılıştan haberim olacaktı. Erdal revire dört elle sarılmıştı. Erkenden kalkıp her şeyi yerinde yapar, revir her an temiz ve düzenli olurdu. Birbirimizin gölgesi gibiydik. Erdal aynı zaman da benim hizmet erimdi. Altı ay sonra askerliğini bitirince hepimiz çok sevinmiştik. Ailesi de Adana'dan kalkıp Erciş'e gelmişti. Erdal'a hemen düğün yapılmıştı. Ama gerdek gecesi gelini bırakıp kaçtığını sonradan öğrendim.

Artık Erciş'e alışmıştım. Alayı tanımış şehirden de bayağı bir ahbap edinmiştim. Ekim ayının sonlarına gelmiş hava bayağı soğumuştur. Birliğimiz ordugaha çıkacaktı. Ordugah bir nevi eğitim birliğinin dağ şartlarına alışması demekti.

Ordugahlarda çadırlarda yaşanılır, tabiat şartlarıyla bire bir yüzleşilirdi. Ordugah Ağrı eteklerinde kurulacaktı. Beni Ağrı Dağını yakında görebilmenin heyecanı sarmıştı. Oldum olası dağları severim. Dağlar sır küpü gibidirler. İlk bakışta zirvelerinde ve arka yüzlerinde hangi bilinmezlerin gizlendiğini asla anlayamayız. Dağların şiir ve edebiyatımızda, masallar ve efsanelerimizde, din kültür ve geleneklerimizde sarsılmaz yerleri vardır. Ağrı Dağı O müthiş tufanda Hz. Nuh'u misafir etmiş, Tur Dağı Hz. Musa ile Yüce Allah'ın buluşma yeri olarak şereflenmiştir. Yüce Peygamberimiz Hira Dağı'nda alemlere nur saçan,

eşsiz rehber Kuran'ımıza kavuşmuştur. Hz. İsa son yemeğini bir avuç inananiyla Zeytin Dağında yemiştir. Dadaloğlu dağların aşkıyla dağlanmış, Koroğlu Bolu Dağlarının gölgesinde haksızlığa baş kaldırmış, Barış Manço dağlardan yol istemiştir. Masallarımızın devi de hala Kaf Dağı'nın arkalarında bir yerlerde dolaşıyor. Dağlarla ilgili daha neler neler vardır, sayısı bilinmez, hesabı tutulmaz...

Ordugahta benim çadırım kapısı Ağrı Dağı ile karşı karşıyaydı. Her baktığımda;

başına beyaz merpuş takmış simsiyah sakallı, eli palalı, beli kamalı yiğit ve erlik timsali heybetli bir yeniçeri ağası görmüş gibi oluyordum. Ordugahımızın hemen yakınında bir köy vardı. Etrafı çınlatan davar sığır sesleri, okunan ezanın nağmesi şuradan buradan tüten dumanlar orada bir köy var diyordu. Ama görünürde ev diye bir şey olmadığı için ha vardı ha yoktu. Evler beş- altı basamaktan inilerek girilen yer altındaydı. Evler genişçeydi ve genelde evin bir bölümünde büyükbaş hayvanlar yaşardı.

O zamanlar etrafta doktor olmadığından komşu köyden ordugaha hasta yağmaya başlamıştı. İyice olanlar bize geliyor, ağır olanlara da biz gidiyorduk. Bir nevi köyü sağlık taramasından geçiriyorduk. Evlere gittiğim zaman ilk ikram edilen şey çay oluyordu. Her evin bir köşesi Doğu Beyazıt üzerinden, İran tarafından getirilen çay paketleriyle dolu olurdu. Daha sonra peynir, yoğurt ve ekmek getirilirdi. Peynir tulum peynirine benzeyen, tereyağını hiç aratmayacak kalitede özel yapım bir türdü. Yoğurtlar koyun

yoğurduydı. Dalak gibiden daha çok sert bıçakla kesilecek cinstendi. Ekmek hamuruna keçi sütü katılarak mayalanıp ev fırınlarında pişirilen başka hiçbir yerde rastlayamadığım güzellik ve tattaydı. Bunların yemesine asla doyum olmuyordu.

Kasım ayının sonlarına gelinmiş, havalar iyiden iyiye soğumuştı, ordugahın da sonlarıydı. Bir av partisi, ya da yarışı yapılacaktı. Bu yarış her sene yapılır, yarışı kazanan grup alayın subayları ile, alayın bağlı olduğu tugay ve tümen komutanlarına avlanan kuşlarla ziyafet verilirmiş. O sene de öyle yapılacaktı. Avda esas hedef turna kuşlarıydı. İsteyen her üç kişi bir avcı timi kurabilirdi. Ben de bu timlerden birine girmek istiyordum ama kimse beni almak istemiyordu. Onlara göre ben bir doktordum. Tetik çekip silah sıkmasını nereden bilebilirdim. Oturduğum yerde durup ava karışmamalıydım. Onlar yanılıyorlardı. Nişancılık hususunda bayağı ileriydim. Bende attığımı deviriyordum ama ancak uçabilenler canını kurtarabilirdi. Kaçanlara ise asla şans tanımazdım, yani bayağı iyiydim. Kimsenin grubuna giremeyince birliğin en sakın subaylarından teğmen Oğuz ve Rıdvan'la biz de bir tim kurmuştuk. (teğmen Oğuz ve Rıdvan'ın ikisi de şimdi emekli kurmay albaydırlar)

Toplam tim sayısı beşti. Her time toplam bir gün süre tanınıyordu. Kurada bize Cumartesi günü çıkmıştı. Daha vaktimiz vardı, turnalar hakkında bilgi toplayabilecektim.

O günlerin birinde yine köye çağırılmışlardı. Hasta, Musa dayı diye birisinin hanımıydı. Kadın böbrek taşı düşürüyordu. Gerekli ilaçlar yapılırca hem hasta hem de ailesi rahatlamıştı. Musa Dayı sürüler sahibi bin koyunlu Kürdoğlu grubundandı. Ben avcılık ve turnalardan bahis açar açmaz hemen lafı ağzımdan alıp konuşmaya başlamıştı. Ona göre turnalar mazlum hayvanlardı. Onlara ateş etmeye kıyılamazdı. Turnalarda bir dirhem yağ bulunmaz, etleri sıkı ve deve eti gibi sert olurdu. Turnanın pişirmesini de bilmek lazımdı. Kurşunla vurulan kuşlar kesilmeden öldükleri için murdar olurlar ve yenmezlerdi. Avın saçmalı tüfekte avlanması lazımdı. Kendisinin ondan fazla çiftesi ve kırma tüfeği vardı. Turnalar her gün saat bir gibi falan dağın felan yerindeki koyağa su içmeye gelirler sonra dağlara çekilirlerdi. Kısacası Musa dayı tam bir av hastasıydı. Ayrılırken dağdaki turnaların su içtiği

yerin krokisiyle beraber bir çifti de sarıp sarmalayıp cipe yerleştirmişti. Ayrıca silahın başına bir kaza gelmemesini de sıkı sıkıya tembih etmişti. Musa Dayının verdiği bilgiler bir tim komutanı için altın değerinde bilgilerdi.

Cumartesi sabahı erkenden yolları düşüp Ağrı Dağı eteklerine doğru yürümeye başlamıştık. Dört- beş saatlik bir yürüyüşten sonra su kaynağına yaklaştığımızı anlayınca diğer iki arkadaşı başka yönere savıp, kendim bizim dilimci Erdal'la beraber suya doğru gitmiştik. Su kaynağını elimizdeki krokiye göre kolayca bulmuştuk.

Diğer arkadaşların benim turnalar hakkında edindiğim bilgilerden ve su kaynağından haberleri yoktu. Onlar da az hınzır değillerdi. Benimle tim oluşturmaktan pişmandılar ama bana saygılarından dolayı seslenmeyip sineye çekiyorlardı. Bir taştan az bir su çıkıp orada bir küçük yalak oluşturunuyordu. Ortalık orman ve çalılıktı. Erdal'la beraber çalıların arasına kösölüp yatmıştık. Nereden silah sesi gelirse arkadaşlarla orada buluşacaktık. (Erdal, çifti bana ver şu dağda kuş neslini keserim diye atıp tutuyordu. Zaten Erdal kendine göre boksör, koşucu, halterci, sanatçı, hatta şairdi. Ama en güzeli o iyi bir palavracıydı.) Saat öğleyn bire doğru Musa Day'ının dediği gibi kuşlar yani turnalar sürüler halinde suyun başına yığılmaya başlamışlardı. İtiş kakış yalaktan su kapmaya çalışan onlarca turnaya karşı silahımı rasgele doğrultup iki tetiğe birden bastığımda dağlarda ikiden fazla ve ard arda silah sesleri yankılanmaya başlamıştı. Oradaki onlarca turna bir bulut gibi havalanırken yalnız dört tanesinin uçmaya mecali kalmamıştı. Artık olan olmuştu. Onlarda kaderlerine küsmüşlerdi. Erdal kuşları kesmek için ayağa kalkmıştı ki nereden çıktıysa Musa Dayı çoktan işe başlayıp turnaları kesiyordu. Musa Dayı "doktor senin gibisini görmedim yaman avcıymışsın" deyip alayvari gülüyordu. Musa Dayının hemen ayrılmasını söyleyip, onu uzaklaştırır uzaklaştırmaz bizim ortaklar da oraya damlamışlardı. Ve bayağı bozuktular. Turnaların benim tarafımdan vurulmuş olması hoşlarına gitmemişti. Bende üçümüz birden ateş edip dört turna vurduğumuzu söyleyince bayağı sevinmişlerdi. Hepimiz ilk defa yakından turna görüyorduk. Bunlar havada uçabilen birer hindiydi. Her biri sekiz on kilo ağırlığındaydı. (bizden önceki dört tim toplam bir turna vurmuşlardı. Şimdi turna sayısı beş olmuştu.)

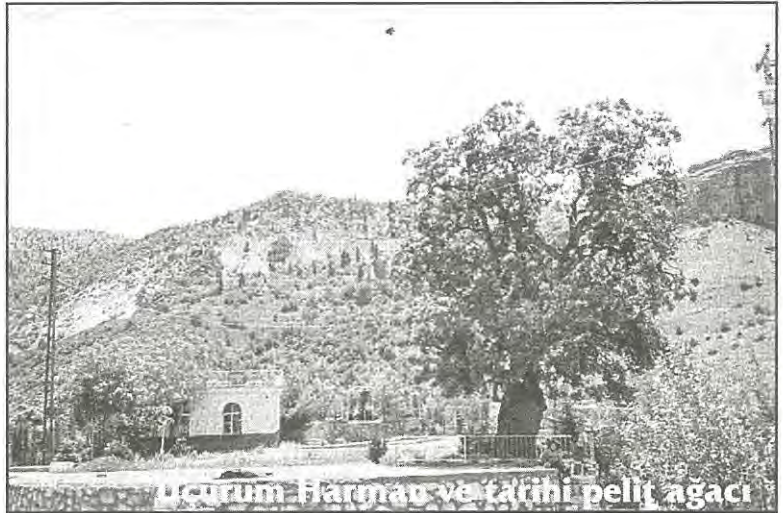
Turnaları yüklenip birliğimize geldiğimiz zaman

çalımımızdan geçilmiyordu. Artık günün adamlarıydık. Turnalar yolunduktan sonra yaptığım incelemede dört turnanın sadece ikisinde benim çifteden çıkan ve öldürücü olmayan iki adet kırmızı saçma izi vardı. Ve böylece turnaları kimin vurduğu gayet iyi anlaşıyordu. Musa Day'ının kulakları çınlasın.

Pazar günü ziyafet günüydü. Komutanlar da aynı gün geleceklerdi. Beş adet turna mutfakta pişirilmeye hazırdı. Yine Pazar günü akşamüzeri duruma bir bakayım diye mutfığa bir uğradığımda turnalar nar gibi kızarmış bir köşede bekliyorlardı. Tadına şöyle bir bakmak için çatalı dürtüklediğimde çatal eğiliyor, fakat ete geçmiyordu. Birde bıçakla denediğimde sonuç aynıydı. Turnalara ne bıçak işliyordu ne de çatal. Bunlar kızarmış birer sırim ya da kemikti. Demek turnalar sadece kızarmış ama pişmemişlerdi. Musa Day'ının da dediği gibi pişirilmesi bilinmemişti. İşin içinde davet sahibi olarak ele güne mat kalmak da vardı. Yemek için alternatifler bulunmalıydı. Aşçıya koca bir tencere iç pilavı yapmasını söyleyip kendim komşu köye Oğuz ile Rıdvan'ı da en yakın kaza merkezi olan Eleşkirt'e koşturmuştum. Oğuz ile Rıdvan meyve tatlı türü şeylerden bulabildikleri kadar alacaklardı. Ben de köyden fazla miktarda o aylıp bayıldığım peynir, yoğurt ve sütlü mayalı ekmekten alacaktım. Bir çuval ekmek ve bolca miktarda peynir ve yoğurtla birliğe döndüğüm zaman tim ortaklarım da bolca meyve ve tatlı getirmişlerdi.

Komutanlar da akşamüzeri gelmiş gerekli karşılama telaşlarından sonra yemek saatini diğer subaylarla beraber beklemeye başlamışlardı. Biz sofraya meşguldük. Masa kırk-elli kişilikti. Nar gibi kızanık fakat beton blok halindeki turnaları uygun şekilde masaya yerleştirdikten sonra araları da iç pilav, peynir, yoğurt, tatlı, meyve ve ekmekle doldurmuştuk. Benim bütün umudum o şahane ekmekler ve peynirlerdeydi. Komutan ileri derecede neşeli, herkese laf atan, şakalaşan birisiydi. (alay komutanımız kurmay albay Nazım Unçoğlu idi. Tümen komutanımız Suat İlhan Paşa'mıydı acaba...?) Yemek başlamıştı ki komutan; arkadaşlar doktorlar tarafından bir müddet önce bana bütün etler

yasaklandı. Ben peynirin falan tadına bakacağım demesine ben bayağı sevinmiştim. Komutan çalakaşık yoğurt ve peynire girişirken diğerleri de turnalara saldırmıştı. Ama bu saldırılar nafileydi. Turnalar canlarını vermişlerdi ama etlerini asla. Karşılıklı tutmalar, çekmeler, çekiştirmeler şeklindeki yardımlaşmalara rağmen kimse zırnık koparamıyordu. Komutan da ha gayret deyip gülüyor sağa sola takılıyordu. Peynirler, yoğurtlar, pilavlar gittikçe azalıyordu ama turnalar alıcı halleriyle tepsilerde kösülü duruyorlardı. Ve komutan o ana uyan en şahane espriyi yapmıştı. "çocuklar bu harp tarihimize yüz onikinci alayla turnalar arasındaki bir savaş olarak geçecek, süngülerinizi ne zaman kullanacaksınız" deyince hemen kasaturalar çekilmiş, saldırı başka bir boyut kazanmıştı. Yine karşılıklı

yardımlaşmalar devam ederken süngüler bir inip bir kalkıyordu. Artık o yunusuz sofraya bıçaklarının yerini süngüler almıştı. Bu resmen turnalarla yapılan göğüs göğüse bir süngü muharebesiydi. Ama artık inip kalkan süngülerin gücüne karşı turnalarda fazla mecal kalmamıştı. Bir beyaz bayrak bile çekemeden turna cephesi derin bir sessizliğe bürünüp sükut etmişti. Sinilerdeki kemik yığınları işin vahametini anlatmaya yetiyordu. Komutan da bu asla unutamayacağımız bir yemek oldu deyip gülme ve şakalarına devam ediyor, sofrayı hazırlayanları kutluyordu.

Not: Turnalar önce bir gün sirkeli suda bekletildikten sonra pişirilip, bilahare fırına verilmemiş. Aksi halde süngülerle hatta dinamitle parçalamak zorunda kalınmış.

BASINDAN

KİMİ PROTESTO

Ramazan YERLİKAYA

Osmanlı Devleti I. Dünya Savaşı'ndan yenik çıkınca Türk toprakları işgal edildi. İçerdeki hainler kurdukları teşkilatlarla Kurtuluş Savaşı yıllarında bir çok ayaklanma çıkardılar. Türk Ordusu ve Milleti işgalcilerle uğraşacağına bu hainlerle cebelleşmek zorunda kaldı. Bunlara karşı millet içerisinde Reddi İlhak, Müdafa-i Hukuk, İstihali Vatan, İslam Şurası ve Milli Kongre adında cemiyetler kurup, hainler ve işgalcilerle mücadeleyle başladı.

Mustafa Kemal Paşa, 19 Mayıs 1919'da İstanbul'dan Samsun'a geçerek, Kurtuluş Savaşı'nı başlatmış oldu. Amasya'da toplantı yapıp "Devletin bütünlüğü ve milletin istiklali tehlikededir" diyerek, Milletle bütünleşip Türk Devleti'nin temellerini attı. Daha sonra Erzurum Kongresi yapıldı. 16 Kasım 1919'daki Sivas Kongresi'nde, Milletin silahlandırılıp teşkilatlandırılması ve işgalcilerin yurdumuzdan çıkartılması kararlaştırıldı. 19 Mart 1920'de Mustafa Kemal Paşa temsil heyeti başkanı olarak illere ve komutanlara bir genelge göndererek kurucu meclisin Ankara'da toplanmasını istedi. 23 Nisan 1923 'de Cuma günü namazdan sonra kurban kesilip, dua ile Ulus'ta açılan TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ , 78 millet vekili ile toplandı. 26 Nisan 1920'de Mustafa Kemal birinci meclis başkanı seçildi. TBMM'nin üzerinde hiçbir kuvvet yoktur diyerek göreve başladı. Düzenli bir ordu kuruldu. Bu zor şartlar altında, TBMM milleti ile beraber işgalcileri yurdumuzdan çıkarıp, 29 Ekim 1923'de bağımsız Türkiye Cumhuriyeti'ni bütün dünyaya ilan etti.

Dikkat edilirse Cumhuriyetimiz, TBMM'nin eseridir. Türkiye Cumhuriyeti, Türk Milleti'nin istiklalinin sembolüdür. Bugün de ekonomik olarak kurtuluş savaşı vermekteyiz. Ülkemizde on milyon işsiz insan mevcuttur. Bu sayı aileleri ile birlikte kırk milyonu bulmaktadır. Ne kadar

zor durumda olduğumuz ortada iken, bir anayasa kitabı fırlatılınca Doların 600.000. TL 's i n d a n 1.500.000.TL'sına çıktığı bir ülkede devleti yönetenlerin durup dururken sorun çıkarmalarına bir anlam veremiyoruz. Milletin ekmeğinden, çoluk çocuğunun rızkından keserek verdiği vergilerle maaş alan devlet memurlarının ve yöneticilerinin ülkeyi kaosa sürüklemelerini hazmedemiyoruz.

Bu devletin kurulmasında önderlik etmiş olanların, yaptığı gibi ; Sivas'ta, Erzurum'da, Amasya'da, Tekirdağ'da, Konya'da, Şırnak'ta ve Türkiye'nin her yerinde halkla bütünleşmeleri gerekir. Muhalefet lideri Sayın Deniz Baykal, Sayın Cumhurbaşkanımız ve Ordu Komutanları'mızın TBMM kuruluş yıl dönümü resepsiyonunu protesto etmeleri ve yazılı, görsel ,işitsel medya organlarının da bu olayı düğün bayram gibi yorumlayıp, dolarla maaş alan gazetecilerin de yeni bir kriz için canhıraş çabaları tabii ki de tarihe geçecektir.

TBMM'nin üstünde hiçbir güç yoktur. Orası, Milletin temsil edildiği yerdir. Millete rağmen hiçbir şeyin olmayacağını, Millet olmadan devletin olamayacağını, Kurtuluş Savaşının nasıl kazanıldığını makam sahiplerinin tekrar tekrar okumaları gerekir diye düşünüyoruz.

Şimdi asıl yapılması gereken şey, yeniden Milli Mücadele Ruhu'nun, eskimiş ve pörsümüş bedenlerimize tekrar sindirilmesidir. Yaşadığımız zamanı ve mekanı çocuklarımızdan ödünç aldığımız unutulmamalı.

BİR PORTRÉ

ÇOK ÖZEL BİR ÇETMİLİ

Kerim BOZDAĞ

O'nu tanıtmak için bu güne kadar yaptığı önemli çalışmalarından bahsetmeyeceğim. O hayatı boyunca tevazu ve tevekkül ile yaşamış, Hak'la teslimiyet şemsiyesinin gölgesinden hiçbir zaman çıkmamıştır. Ayağının altına serilen milyarlarca lira tutabilecek serveti, haram olabileceği şüphesiyle elinin tersi ile ittiğini ben bilirim. Zenginlik peşinde koşmadı.

Menfaat ve ikbal için inandığı değerlerden taviz vermedi. bir derviş hayatını yaşadı, yaşıyor. Yalansız, riyasız, tavizsiz. İçinde esen fırtınalara rağmen O her zaman sakin sularda seyretti. Hile yalan ve riya limanlarına uğramadı. "desinler" diye hareket etmedi. Her zaman her yerde neyse "O" oldu.

Onun kaç evladı var acaba? Bir ikisini biliyorum. Uzun zamandır görmedim ama bir yerde karşılaşsak herhalde o n l a r ı tanıyabilirim. Umarım evlatları da onun açtığı çığırdan giderler.

En heyecanlı mevzularda konuşurken bile, sesinin perdesini asla yükseltmez. Dikkatle dinlemiyorsanız ne söylediğini anlayamazsınız. İçinde esen fırtınalar onun jest ve mimiklerine pek yansımaz. O bir iman eri, gönül adamıdır. Dostluğu vefalıdır. Düşmanlarına bile asla kin gütmez. Aslında görünürde bir düşmanı da

yoktur zaten. Onun düşmanı bilgisizlik ve cehalettir. Sanat ve edebiyat yolu ile yaşamayı denemektir. Özellikle sinema dalında , her şeyi ile "bizim" diyebileceğimiz bir çığır açmıştır.

Bütün insanlara söylenecek sözleri, iletilecek düşünceleri vardır. Yazdığı senaryolar, tiyatro eserleri, çocuk kitapları, çektiği filmler, oynadığı roller ve gün yüzüne çıkmamış daha

başka çalışmaları bize, onun hayatı

sadece kendisi için yaşamadığını

göstermektedir. Yaşadığı

hayat hiç yılmadan yapılan

kesintisiz, tavizsiz bir

mücadelenin adıdır aynı

zamanda. Evet, başta

da belirttiğimiz gibi o

özel bir kişi. Hadimi

Hazretlerinin çok

güzel bir sözü var.

Der ki: "İnsan bu

dünya da bırakmalı

bir eser, eser

bırakmayanın

yerinde yeller

eser." Önce

kendimize, sonra

çevremize şöyle bir

bakalım. Geriye

bırakacağımız bir

esrimiz var mı? Para, mal,

mülk mü bırakacağız ?

Onlar bizim değildi ki zaten,

bırakmakta bir paye kazanalım.

Mülk Allah'ın değilmiydi ? kimin

malını kimden aldık, kime bırakacağız.

Malımızın haramsa azabını çekeceğimizi

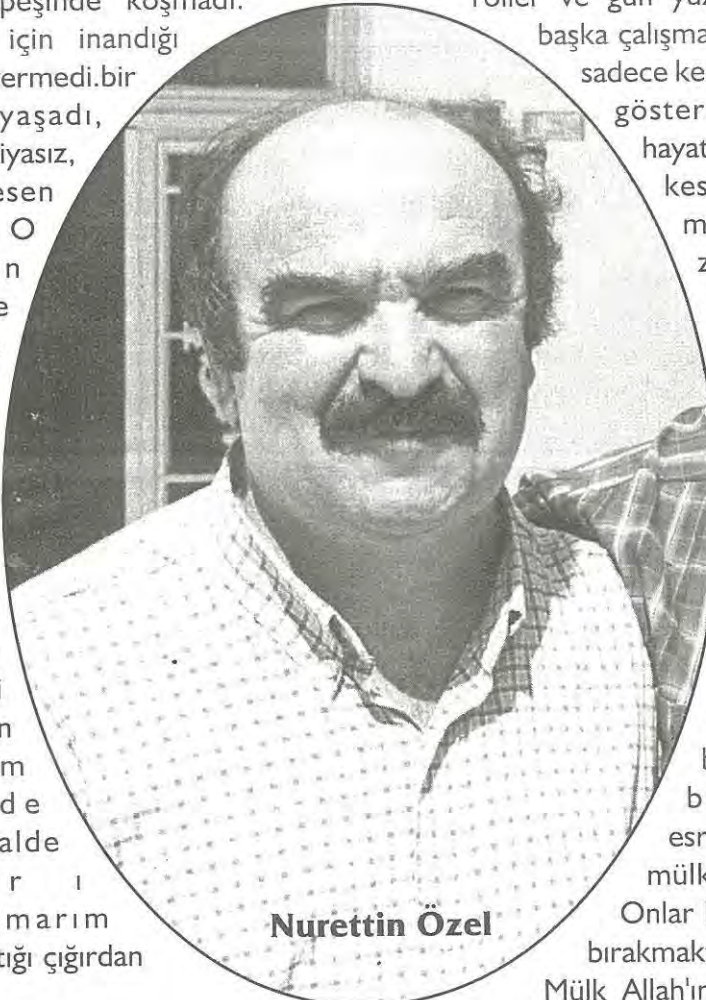
biliyoruz. Ama helal malında hesabını vermeye

gitmiyecekmiyiz ? Malı , mülkü, parası, pulu

olanlar onun hesabını nasıl vereceklerini düşün

dursunlar, O'nun geriye bırakacağı eserler

yerinde yeller esmediğini gösterecektir

Nurettin Özel

MİSAFİR KALEMLER

İSLAM TOPLUMUNDA VAKIF KÜLTÜRÜNÜN DOĞUŞU

Prof.Dr. Beşir GÖZÜBENLİ

İslâm kültürüyle özdeşleşmiş bir kavram olan vakıf, yüce insani değerlerin ürünü olarak geliştirilip, geçmişten günümüze, orijinalliğinden hiçbir şey kaybetmeden hayatiyetini sürdüren müstesna kurumlardan biridir. Bu kurum, insanlardaki, özellikle İslâm'ın onlara kazandırdığı, dünyevî hiçbir karşılık beklemeden iyilik yapma, yardımlaşma, her türlü hayır işleme istekleri ve her alandaki güzel davranma duygularının tecessüm etmiş şeklidir. Bir başka ifadeyle, çok yüce duygularla geliştirilmiş müstesna bir kurum olan vakıf, erdemli insanların ulvî, nezih duygu ve düşüncelerinin pratik hayata yansıyan bir ürünüdür. Vakıf kurumunun hem teorik yönden gelişmesinde ve hem de toplumda benimsenip, revaç bularak yaygınlaşmasında, Müslümanların büyük katkıları sebebiyle, bu kurum, köken itibarıyla İslâm kültürünün bir ürünü gibi değerlendirilmektedir. Diğer bir ifadeyle, vakıf kurumu, İslâm kültürüyle âdeta özdeşleşmiş bir kurumdur.

İslâm'dan önce de semavî dinlerin etkileriyle, çeşitli kültürlerde fazlaca yaygın olmasa da vakfı andıran kurumların bulunduğu bilinmektedir. Zira, İslâm'dan önceki semavî dinlerde de, insanlardaki yardımlaşma duyguları başta olmak üzere, tüm canlılara faydalı olma istek ve duygularının gelişmesine yönelik esaslar mevcuttu. Ancak bugünkü anlamdaki vakıf, (özellikle hukuki statüsü ve bu hukuki statünün sonucu olarak ulaşılan hizmet yelpazesinin zenginliği açısından), hemen hemen bütünüyle İslâm kültürünün ürünüdür. Vakıf kurumunun gelişmesine Müslüman bilim adamlarının yaptıkları emsalsiz katkıları, Batılı sosyal bilimciler de tereddütsüz kabul etmektedir. İnsanların hayır ve güzelliklerde yarışma adına nasıl bir seviyeye ulaştıklarının veya ulaşabileceklerinin, ne ölçüde nezih ve ulvî duygularla bezenebileceklerinin net bir şekilde görülebilmesi için, vakıf kurumunun İslâm kültüründeki gelişme seyri orijinal bir örnektir. Özellikle, vakıfların 16. asır Osmanlı coğrafyasında icra ettiği fonksiyonlar dikkatlice incelendiğinde, Kur'an referanslı yüce değerlerle bezenmiş insanların, günümüz sosyal siyasetçilerince hayranlıkla araştırılan son derece orijinal hizmet yöntemleri geliştirdikleri, toplumun farklı kesimlerinde çoğu kere hiç fark edilmemiş, ya da yeterince önemi kavranmamış nice hizmet alanları keşfettikleri görülecektir. Esasen vakıf, Müslüman'ın hayat tarzının şekillenmesindeki temel değerler ile, bu değerlerin

hayata geçirilmesi adına oluşan sosyal normların, dünya görüşünün pratiğe dökülmesi kapsamında, hem kamu sektöründen, hem de özel sektörden farklı bir anlayışla ve nevi şahsına münhasır bir statüde geliştirilmiş kurumdur.

Vakıf kurumunun gördüğü fonksiyonları, vakıf malların hukuki statüsünü, vakıfların yönetiminden sorumlu konumda bulunan kimselerin riâyet ve itina göstermek zorunda oldukları hukukî ve ahlâkî esasları ana hatlarıyla ele alacağımız araştırmamızın birinci bölümünü teşkil eden bu çalışmada, öncelikle vakfa hayat veren (sosyal) değerlerin kaynakları üzerinde durulacaktır. Ancak, vakıf kurumuna hayat veren bu değerlerin özellikle Kur'anî boyutunun daha iyi ortaya konulabilmesi için, vahyin başlangıcındaki sosyal çevre (özellikle iktisadi ticari hayat) ile, yine bu çerçevede, Kur'an'ın ilk muhataplarının o günkü sahip oldukları sosyal değerler hakkında bazı bilgiler verilmesi yararlı olacaktır.

İslâm'dan Önceki Yıllarda Hicaz Bölgesinde Sosyal Hayata Kısa Bir Bakış

Peygamberimiz'in (s.a.s.) doğup büyüdüğü Mekke şehri ve civarı, asırlardan beri yoğun ticarî faaliyetlere sahne olan, birçok mahallî ve uluslar arası ticaret fuarlarıyla şöhrat bulmuş bir yerd. Halkın temel geçim kaynağı ticaret idi. Arazi yapısının da ziraata pek elverişli olmaması sebebiyle, çiftçilik kültürü fazlaca gelişmemişti. Ayrıca Mekke şehri, Hz. İbrahim (a.s.) döneminden beri, (iktisadî açıdan) inanç turizmi diye nitelendirilebilecek, ticarî hayatı yakından ilgilendiren hareketliliklere de sahne olmaktaydı. Medine ve civarında ise, halkın temel geçim kaynağı ziraat olup, burada ticaret ikinci planda kalmıştı.

Modern kitle iletişim hizmetlerinin bulunmadığı, ulaşım ve haberleşmenin çöl şartlarında geleneksel ilkel usullerle yapıldığı bir dönemde, birbiri ardınca fuarların açıldığı Mekke ve çevresinde yerli yabancı (neredeyse) herkesin ana gündemini ticari faaliyetlerin oluşturması ve dünya hayatını âdeta ticari iktisadi faaliyet olarak görmesi garip karşılanmamalıdır.

Böyle bir sosyal çevrede pratikte ekonomik yönü bulunmayan davranış kalıpları ve değer yargılarının önemini kaybetmeye başlaması da beklenen bir durumdur. Toplum, semavî dinlerin mesajlarındaki insanî değerlerin tesirinden ve yönlendiriciliğinden uzaklaştıkça insanlardaki mal kazanma hirsının gemlenmesi ve sosyal hayatta acımasız davranışların

engellenmesi, daha da zorlaşır. İnsanî değerlerle bezenmemiş fertlerin, tüm kabiliyetlerini dünyalık mal kazanmak için ticarî hayatta her şeye rağmen başarılı olmaya yönlendirmesi ve hayatlarının acımasızca mal kazanma yarışından ibaret hale gelmesi tabii bir durumdur.

Sosyal bir vakıa olarak, o dönemde tüm toplumlarda mevcut olan kölelik kurumu da, insani değerlerin yozlaşması, insanlık dışı davranışların normal görülmesi konusunda önemli ölçüde etkili oluyordu. Zira, kölelere karşı davranışları insani değerler çerçevesinde düzenleyen müeyyideler bulunmayınca, toplumda yaygın olarak insanlık dışı davranışlara maruz kalan kölelerin durumu, o toplumda, özellikle yeni yetişen neslin değer yargılarının, kölelere karşı sergilenen bu kötü (insanlık dışı) davranışların normal görülebileceği yönünde şekillenmesine etken oluyordu. Kölelerin insanlık dışı diye nitelendirilebilecek hayat şartlarının, toplumda tabii görülmesi, sırf maddi çıkar elde edebilmek için, hür insanların bile sıkıntıya girmelerine sebep olacak davranışların da normal görülmesine zemin hazırlıyordu. Böyle bir sosyal çevrede, bazıları aşırı derecede zengin olurken, bazılarının açlıktan ölecek seviyede sefaletle yüz yüze kalmaları, hatta sırf kazanç sağlamak için, sahipleri tarafından fuhşa zorlanan cariyelerin hali bile, kamu vicdanını fazlaca zorlamıyordu.

Bu olumsuz tablolar sadece Hicaz bölgesine has değildi. O günkü Roma, Sasani ve daha başkaları gibi, farklı kültürlerle sahip toplumlar da, aynı, hattâ daha da kötü durumdaydı. Konuyla ilgili bir fikir vermesi açısından, Roma toplumunda kölelere reva görülen insanlık dışı davranışlar bir yana, borcunu ödeyemeyen hür insanların bile zincire vurulması ve alacaklıları tarafından nice insanlık dışı davranışlara maruz bırakılmaları, dahası, bütün bu muamelelerin hukuken meşru görülmesinin hatırlanması yeterli olacaktır. Borçlulara yapılan muamele, onlara kötü davranmakla da kalmıyordu. Alacaklıların, vadesinde ödenemeyen borçlara tefecilik boyutunda faiz eklemeleri normal bir davranış olarak değerlendiriliyordu. Hattâ, eklenen faizlerden dolayı, borçlunun tüm mal varlığını kaybetmesi, zaman zaman yakınlarını bile rehin olarak alacaklılara bırakmak zorunda kalması, ya da eklenen faizlerden dolayı ödeyemediği borçlarının karşılığı olarak köle pazarlarında satılması, sık rastlanan vakalardandı. Bu şekilde, üzerine faiz binmiş borç yüzünden sıkıntıya düşen insanların büyük çoğunluğunun, bu borçları temel (zaruri) ihtiyaçlarını karşılamak için aldıkları ve bu tür olayların yaygınlığı nazara alındığında, toplumdaki değer

yargılarının durumu hakkında daha net bir fikir sahibi olabiliriz.

Evet, sözünü ettiğimiz muamele ve davranışların, İslâm öncesi toplumlarda normal görülmesi, bundan da öte, o toplumlardaki değer yargılarının bunlara göre oluşması, meselenin asıl vahim tarafını teşkil ediyordu. Zira, bir toplumda kötülüğün vaki olmasından ziyade, kötülüğün kötülük olarak değerlendirilmemesi esas tehliktir.

Kur'ân, ilk inen âyetlerinden itibaren, o günkü insanlarda ve toplumlarda artık hastalık halini almış bulunan kötülükleri giderme üzerinde yoğunlaşmış ve ferdlerin yüce insanî değerlerle bezenip, bütün değer yargılarının da bu yönde şekillenmesine öncelik vermiştir.

• Vakıf Kurumunun Hayat Kaynağı Olan Değerlerin Benimsenme Süreci

Kur'ân, önce Allah ve Âhiret inancını kalblerde yerleştirme ve namazı mü'minlerin hayatlarının vazgeçilmez bir parçası haline getirme üzerinde durmuş, ayrıca, toplumdaki ahlâkî problemlere dikkat çekmiş ve bir yandan ferdleri ahlâkî zaatlardan arındırırken, bir yandan da onları en yüce insanî değerlerle bezeme ve böyle ferdlerden oluşan bir fazilet toplumu meydana getirme yoluna gitmiştir. Bunun ise, belli bir zamana vâbeste olduğu açıktır.

Bu zaman içinde, ilk inen âyetlerde sosyal yardımlaşma ve dayanışmaya ters tutum ve davranışlar nazara verilir ve bunlar, zihinlerde ve kalblerde etki bırakacak şekilde kınanırken, hangi din ve milletten olursa olsun açların doyurulması, aç ve açıkta kalan herkese (yetimler, köleler, esirler vs.) yardım elinin uzatılması ise, örnek davranışlar olarak öne çıkarılıyordu. Bu hususlar, farklı âyetlerde farklı üsluplarla ve zaman zaman kıssalar eşliğinde vurgulanıyor, tabir yerindeyse, farklı frekanslardan uyarılar yapılarak, her bir karakter ve haleti ruhiyeye hitap ediliyordu. Meselâ, zor durumda olan kimselere yardım etmeme yollarını araştırarak mal (bahçe) sahiplerinin karşılaştıkları felâketlere dair ibretli olaylar naklediliyor; âcilen yardıma muhtaç kimselere yardım eli uzatmama; açları ve fakirleri doyumama, yetime ikramda bulunmama ve hastalık halini almış mal sevgisi yeriliyor, bu sıfatlara sahip olanlar farklı âyetlerde farklı ifadelerle kınanarak, söz konusu davranışlardan kurtulmaları gerektiği doğrudan veya dolaylı olarak hatırlatılıyordu.

Toplumda muhtaç durumda olanlara yardım duygularının filizlenip gelişebilmesi için, bazı âyetlerde ise, Cennet'i kazandıracak örnek davranış şekilleri

anlatılıp, insanlar Cennet'e heveslendiriliyordu. Bu çerçevede Cennet ehliyle ilgili anlatımlarda, onların Kur'ânî değerlerle bezenmiş hasletlerine özellikle dikkat çekiliyordu. Nitekim, onların sosyal yardımlaşma noktasında yetim, miskin ve esiri (hiçbir ayırım gözetmeksizin) doyurma şeklindeki davranışlarından bahsederken, kendilerinin ileri seviyedeki ihtiyaçlarına rağmen, bunu, hem de sadece Allah rızası için yaptıkları, doyurdukları kimselerden de bir karşılık, hattâ bir teşekkür bile beklemedikleri nakledilerek, bu kabil davranışlar örnek gösterilip, insanlar böyle davranışlara özendiriliyordu. (İnsan, 76/89)

Söz konusu âyetlerde özellikle iki husus ayrıca bir öneme sahiptir. Birincisi, bu insanların yetim, miskin ve esiri doyururken, kendilerinin şiddetle ihtiyacı olduğu gıda maddelerinden ikram edip, mevcut az bir gıdayı paylaşmak; ikincisi ise, esirlere karşı sergilenen insani davranışın boyutu. İnsanlık, kişinin kendisinin şiddetle ihtiyacı olduğu az bir gıda maddesini elindeki esirle paylaşması anlayışına ne zaman ulaşabilecek, Kur'ân'da Müslümanların hayat tarzlarını belirleyen değerler arasında sayılan bu değer, insan haklarının uluslararası boyutunu ilgilendiren gaye değerler arasına gireceği zamanı görecektir?

Bu konudaki âyetlerin pratik hayata aksettirilmesi sadedinde, Peygamberimizin (s.a.s.), Müslüman'ın sorumluluğu altındaki (işçi, köle, esir gibi) kimseleri, kişinin kendi kardeşi gibi nitelendirip, bu anlayışın gereği olarak, onlara, kendi hayat standartları seviyesinde (yediyinden yedirmesi, giydiğinden giydirmesi... gibi davranışlarla) imkânlar sağlamasının Müslüman'ın hayat felsefesi olduğuna dair hadisleri (Buharî, İtk, 15) ile, bu konulardaki bizzat örnek davranışları da, batıda sanayi devriminden çok sonra büyük mücadeleler sonucunda oluşan sosyal devlet anlayışının gereği olarak, çalışma barışını (işçinin korunmasını) sağlamak üzere geliştirilen iş hukuku açısından, önemle vurgulanması gereken hususlar arasındadır. Özellikle, konuyla ilgili âyetler paralelinde, Peygamberimizin (s.a.s.) bu konudaki örnek davranış ve uygulamaları, günümüzde insanın sosyal ve ekonomik hakları açısından ütopya gibi değerlendirilebilecek yüce insani değerlerin, tarihin belli bir kesitinde pratik hayata aktarılıp, pozitif hukukta yer aldığı ve uygulandığını göstermesi açısından son derece önemlidir.

Burada sadece bir kısmını zikrettiğimiz, sosyal hayatın tanzimini sağlayacak değerlerin kaynağını teşkil eden âyetler ile, Peygamberimizin (s.a.s.) ortaya koyduğu örnek davranışlar, din ve ırk ayrımı gözetilmeksizin, toplumda kimsenin açlık ve sefaletle

yüz yüze kalmaması anlayışının, İslâm toplumunun karakteristik özelliklerinden birisi olduğunu açıkça göstermektedir. Ayrıca konuyla ilgili âyetlerde, toplumdaki yardıma muhtaç kimselere yapılması gereken yardımların, varlıklı kimselerin bu insanlara bir lütfu olarak değil, bunların hakkı olarak tanımlanması da, bu alanlarla ilgilenen sosyal bilimcilerce önemle dikkate alınması gereken bir husustur. (İsra, 17/26; Zariyat, 51/19; Mearic, 70/2425)

Kur'ânı Kerim'de, sıklıkla tekrarlanan rızkı verenin ve dağıtanın Allah olduğu vurgusu (Bakara, 2/12; En'am, 6/151; Nur, 24/38, vs.); dünya hayatının geçici oluşu ve insanın öbür dünya için hazırlık yapması gerektiği, bunun için de kişinin gerek ferdi, gerekse sosyal hayatında dosdoğru ve tertemiz yaşamasının temel şart olduğu; kesinlikle helâl ve temiz kazanca yönelmek gerektiği (Bakara, 2/168; Nisa, 4/29; Maide, 5/88); öbür dünyadaki hesap esnasında durumu iç açıcı olmayan kimselerin, karşılaşacakları sıkıntılardan kurtulabilmeleri için, dünya dolusu her şeyi bir kat fazlasıyla feda etseler de bir işe yaramayacağı (Âli İmran, 3/91; Maide, 5/36; Yunus, 10/54) vb. konulardaki bir kısmı doğrudan, bir kısmı dolaylı olarak hüküm bildiren âyetler ile, Peygamberimizin (s.a.s.) her konudaki örnek davranışları, müminlerin Allah'ın mesajındaki sosyal değerleri benimseyip hazmetmeleri ve hayatlarına temel ilke yapmaları sürecinde, önemli etkiler uyandırıyor. Ayrıca, gerek şahsî ve gerekse sosyal hayatın düzenlenmesinde esas olan dinî değerler kapsamında, mü'minlerin dürüst, samimi ve güvenilir olmaları, ahde ve akde vefaya hassasiyet göstermeleri (Maide, 5/1; İsra, 17/34), konuşurken gereksiz yere yemin ederek Allah'ın adını dünyalık işlere âlet etmemeleri, dolayısıyla bu kapsamda, dinî değerlerin ticarî hayatta çıkar vesilesi olarak kullanılması gibi samimiysiz davranışlardan kaçınmalarına dair âyetler (Nahl, 16/91; Bakara, 2/224) ile, bu ve benzeri konulardaki Peygamberimizin (s.a.s.) örnek davranışları, mü'minleri, yüce insanî değerlerle bezeyerek, onları önceki hâlleriyle kıyaslanamayacak duruma getirmişti.

Burada önemle vurgulanması gereken bir husus da, İslâm Dini'nin hayatın çeşitli alanlarıyla ilgili getirdiği değerlerin, sistematik bir bütünlük arz etmesidir. Bu değerler ile, bunlara dayandırılan esaslar, kendi aralarında bir âhenk ve bütünlük içerisinde, birbirini destekleyici fonksiyonlar icra etmektedir. Meselâ, helâl ve temiz kazanca yönelme, ticarî hayatta ölçü ve tartıya riâyet, kul hakkından kaçınılması gibi evrensel ölçüdeki değerlerin toplumda yerleşebilmesi için, Kur'ânı Kerim, bunlarla ilgili doğrudan emirler vermenin yanında,

önceki kavimlere dair kıssaları naklederken, bu hususlara riâyet etmeyenlerin karşılaştıkları veya karşılaşacakları acıklı durumları dikkatlere sunmakta ve mü'minleri hassasiyetle uyarmaktadır (En'am, 6/152; A'raf, 7/85; Hud, 11/8485; İsra, 17/35, vs.). Ayrıca, kul hakkının af kapsamında bulunmadığı hususunun, Peygamberimiz (s.a.s.) tarafından çeşitli vesilelerle dile getirilmesi (Tirmizi, Cenaiz, 1078, 1079; İbn Mace, 2413) yanında, Peygamberimizin (s.a.s.) imkânı olduğu hâlde borcunu ödemeyenlerin (Buharî, Havale, 3; Müslim, Feraiz, 1619) ve devlet malından bir şeyler aşırıların (Muvatta, Cihad, 13; Ebu Davud, Cihad, 133) cenaze namazlarını kılmaması, müminler arasında derin etkiler uyandırıyor. Bu ve benzeri uygulamalar, hukuk normlarının yanında dinî ve ahlâkî normların, sosyal kontrol mekanizması olarak o toplumda ne ölçüde etkili olduğu konusunda bir fikir vermektedir. Kur'an'ın ve Peygamberimizin sünnetinin, hayatın her alanında 20 yılı aşkın bir süre toplumu mükemmele yönlendirdiği düşünüldüğünde, neticede o toplumun geldiği merhale, daha isabetli olarak tahmin edilebilir.

Artık mü'minler, insandaki teşebbüs kabiliyetlerini ve insani değerleri dumura uğratıp öldüren ve yaygın olarak bulunması hâlinde, öncelikle bu işlere bulaşanlar başta olmak üzere, tüm toplumun insanî değerler açısından ölümü demek olan durumlarla karşılaşmasına sebebiyet veren kumar, rüşvet, faiz gibi gayri meşru kazançlar ile, her türlü haksız kazanç yollarını kesinlikle terk etmeleri gerektiğini, sadece karşılıklı rızaya dayanan meşru ticaret yollarıyla kazanç sağlamaya yönelebileceklerini, konuyla ilgili açık hüküm bildiren âyetlerden (Bakara, 2/188, 275280; Nisa, 4/29; Maide, 5/9091) ve Peygamberimizin sözlerinden öğrenmişlerdi.

Kumar, rüşvet ve riba (faiz) gibi gayri meşru kazanç yollarına bulaşanlar hakkındaki bazı âyet ve hadislerde yer alan ağır ve tehdit edici ifadeler (şeytan çarpmış gibi haşrolma vb.), o günkü toplumun bu tür kazançları tiksintiyle karşılayabilecek bir seviyeye geldiğinin göstergesi olsa gerektir. Ayrıca, bu âyet ve hadisler, dünya ve ahiret dengesini iyi kurabilen, yüce insani değerlerle bezenmiş kâmil bir mümin olabilmek için kişinin, kumar, rüşvet ve riba (faiz) gibi gayri meşru kazanç yollarına tevessül etmek bir tarafa, bu tür kazançlardan tiksinti duyup, iğrenecek bir ruhi olgunluğa ulaşmasının gerektiğini de göstermektedir.

Allah'ın mesajındaki sosyal değerlerin müminlerce benimsenip hayata hayat yapılması sürecinde sağlanan başarıyı göstermesi açısından, faiz (riba) yasağı somut bir örnektir.

Konuyla ilgili âyet ve hadisler dikkatlice

incelendiğinde, insanın sırf dünyalık kazanç hırsıyla, ihtiyaç içinde kıvranan kimselere verdiği kredileri nemalandırma isteğinin, zecri tedbirlerle kaldırılması yerine, toplumun belli bir süreç içerisinde Allah'ın mesajındaki yüce insani değerlerle bezenmesi sonucu bu ve benzeri davranışların kamu vicdanında tiksinti uyandıracak şekilde karşılanıp, dolayısıyla da, o toplumda tutunamayacağı için, kendiliğinden kalkmasının hedeflendiği anlaşıyor. Bunun gerçekleşmesi için de, toplumun, İslâm'ın getirdiği değerleri gereği gibi benimsemesi gerekiyordu. İşte faiz yasağıyla ilgili âyetlerin, bu terbiye sürecinin en sonlarında gelmesi, faizciliğin o günkü toplumda çok boyutlu ve de yaygın bir sosyal problem olmasıyla da doğrudan irtibatlı olsa gerektir.

Bu sürecin ilk adımını ya da genel anlamdaki alt yapısını, zorda kalan veya ihtiyacı olanlara dünyevi bir karşılık beklemeksizin, sırf Allah rızası için yardım etmenin Müslüman'ın hayat felsefesi olduğuna dair, yukarıda bir kısmını zikrettiğimiz âyetler ve Peygamberimizin (s) örnek davranışları oluşturmaktadır. Doğrudan faiz (riba) konusuyla ilgili ise, Kur'an'da Mekke döneminde nazil olan Rum sûresindeki (39) bir âyettir. Bu âyetle, malını artırmak için yapılan faizli işlemler sonucu sağlanan artışın Allah katında artmayacağı, sırf Allah rızasını gözeterek zekat verenlerin ise, sevabının katlanarak artacağı ifade edilmektedir. Görülüyor ki, henüz Mekke döneminde, faizciliğin kötü bir şey olduğu, bundan uzak kalınıp, zaruri ihtiyaçları için borç isteyenlere zekat vermek gerektiği konusunda müminler yönlendirilmektedir.

Nisa sûresindeki (161) âyetle ise, Yahudilerin faiz yemeleri ve benzeri gayri meşru işlemlere başvurmaları gibi zulüm sayılan davranışlar sebebiyle cezalandırıldıkları ifade edilerek, Müslümanların faizi terk etmeleri dolaylı olarak öğütlenmektedir.

Ali İmran sûresi (130) ve Bakara sûresinde (275 280) ise, mali ticari hayatla ilgili esaslar açıklanırken, faizin yasaklandığı ve borçlanmalarda hangi şeylerin faiz (riba) kapsamına girdiği, eskiden verilmiş faizler ve devam eden borçların durumuna açıklık getirilmektedir. Ancak Bakara sûresinde, faiz yasağı konusunda son derece önemli bir terbiye safhası dikkat çekmektedir. Bu çerçevede faiz yasağının kapsamı ve gayri meşru olduğuna dair âyetlerde konuyla ilgili nihai esaslar açıklanırken (eski ve yeni borçlar vs.), toplumun artık faiz yasağını içine sindirebilecek bir seviyeye getirildiği anlaşıyor. Zira sırf dünyalık mal kazanmak uğruna, ihtiyaç içinde kıvranan insanların karşılayabilecekleri sıkıntılı durumları hiç dikkate almayan, hattâ birileri

sıkıntıya düşse de, daha yüksek oranda faizli borç versem diye beklenti içine giren tüccarların bulunduğu bir toplumda faizin bir daha tutunamayacağı bir sosyal zemin oluşması beklenerek, epeyce uzun sayılabilecek bir terbiye ve eğitim sürecinden sonra bu âyetler gelmiştir.

Faiz âyetlerinin zaman olarak en son gelen âyetlerden olması bir tarafa, Bakara sûresindeki bu âyetlerin yerlerinin belirlenmesi de, bu sürecin bir sonucu olsa gerektir. Zira, diğer sûrelerdeki sırf Allah rızası için yapılan (zekat, infak, sadaka, Allah'a karşı hasen verme vb.) harcamalarla ilgili âyetlere ek olarak, Bakara sûresinde de, başından itibaren bu konularda çok sayıda âyet bulunmakla birlikte, faiz yasağı konusundaki âyetlerden önce, yine aynı konularla ilgili peşi peşine 14 âyetin (yaklaşık üç sayfa) yer alması (Bakara, 2/261274), bu değerlerin tam olarak benimsenip hazmedilmesi adına çok önemli bir zihni hazırlık süreci olarak dikkat çekmektedir.

Bu âyetlerde öncelikle, Allah yolunda mallarını infak edenlerin sevaplarının, verilen malın yüzlerce katı kadar olacağı belirtiliyor. Sonra ise, Allah yolunda mal harcayanların dikkat etmeleri gereken davranışlarla ilgili (nezaket ve nezahet konularında), Müslümanlar eğitiliyor. Burada malını sadaka olarak veren kimselerin, Allah rızası dışında başka beklentilerinin olmaması gerektiği, aksi taktirde sadakanın sevabı olmayıp boşa gideceği, farklı açılardan, farklı kültür ve seviyelere sahip insanların dikkatini çekebilecek şekilde, bazı inceliklere de yer verilerek, uzun uzun anlatılıyor. Bu çerçevede, hiçbir şekilde sadakayı başa kakmamak gerektiği, gösterişten kesinlikle uzak kalınmasına dikkat edilmesi, gerçek ihtiyaç sahiplerinin tespit edilerek, yapılan harcamanın yerine ulaşmasına özen gösterilmesi, sadakaların açıktan verilebileceği gibi gizlice de verilebileceği, ancak gizli verilmesinin daha hayırlı olduğu net ifadelerle açıklanıyor. Bütün bunlardan sonra, mallarını gece veya gündüz, açıktan veya gizlice verenlerin Allah katında karşılıklarını görecekleri tekrar vurgulanıyor.

Konuyla ilgili âyetlerde, sadaka verirken insanların hiçbir şekilde rencide edilmemesi, yardım edilenleri küçük düşürücü her türlü söz ve davranıştan kesinlikle ve hassasiyetle uzak kalınması hususunda, müminler sıkça uyarılıyor. Özellikle bu husustaki nezaket ve nezahet esaslarının dayandığı değerler ve bu değerlere göre şekillenmesi gereken davranış standartları, böyle bir süreçten geçilmeden, o günkü toplumlarda hayat bulamazdı. Toplumun bu değerleri hazmetmeleri için zaruri olan bu süreç başarıyla tamamlanmıştı. Yani bu

safhada mü'minler, faiz gibi bir illetten insanlığı kurtarabilmek için, kesin ve nihai hükümleri hakkıyla hazmedebilecek durumda idiler. Zira artık, değil ki muhtaç kimselere verilen kredilerden faiz almak, onlara karşılıksız yardım yapabilecek ruh zenginliği kazanmışlardı. İşte, bu safhada konuyla ilgili gelen âyetlerde, faizin öbür dünyada ağır ve aşağılayıcı bir cezası olduğu ifade edilip, derhâl ve kesinlikle terk edilmesi emredilerek, müminler dünyevi kazanç için, tek alternatif olarak helal kazanca, öbür dünyayı ilgilendiren kazanç yönüyle ise, sadakaya yönlendiriliyorlardı.

Esasen Kur'ân'da, Mekke döneminden itibaren müminler faizin alternatifi olarak, zaten devamlı şekilde sadakaya (zekât dahil) yönlendiriliyorlardı. Konuyla ilgili Medine'de inen âyetlerde ise (Bakara, 2/275280; Âli İmran, 3/130), faizin yasak olduğu, faiz eklenerek geri almak üzere önceden verilen borçlar geri alınırken faizinin bırakılıp, sadece anaparanın alınacağı net bir şekilde belirtildikten sonra, şayet borçlu mali darlık içinde bulunuyorsa (ilk etapta ana parayı da ödeyemeyecekse), anaparayı ödeyebilmesi için, ona kolay gelebilecek bir ödeme planı tanınması öngörülmektedir. Âyetin devamında ise, ihtiyaç içinde olduğu için faizli kredi alan ve içinde bulunduğu mali kriz sebebiyle anaparayı bile ödemekte güçlük çeken bu insanlara, anaparanın bile bağışlanmasının (tasadduk) daha hayırlı olacağı bildirilip, insanların yaptıkları iyiliklerin karşılıksız kalmayacağı tekrar vurgulanmaktadır. (Bakara, 2/280)

Bu âyetler geldiğinde, daha önceden riba almak üzere kredi verenlerin tamamı ribayı bırakmışlar, bir kısmı sadece anaparayı belli bir ödeme planı çerçevesinde geri alırken, bir kısmı anaparayı da borçluyla bağışlamıştı.

Görülüyor ki bu insanlar, borç verirken, borçlunun kanını emercesine bir tavırla riba alacağı beklentisinde iken, Kur'ân'ın terbiyesi sonrası, değil riba almak, anaparayı bile sadaka olarak darda kalan borçluyla bağışlayabilecek seviyede insani değerlere sahip olmuşlar ve bu değerleri gereği gibi benimseyip hazmetmişlerdi.

Bu insanların İslâm'dan önceki hâllerıyla, Müslüman olduktan sonraki hâllerinin kıyaslanamayacak ölçüde farklılık arz ettiğini görüyoruz. Bu dönem, insana sırf insan olduğu için değer verme anlayışının tarihin hiçbir döneminde ulaşamayacak ölçüde özümsemiş, hazmedildiği bir zaman dilimi idi. Mekke döneminde nazil olup, aç ve açıkta kalanlara yardıma çağırان âyetler, muhataplar tarafından tam anlamıyla idrak edilip, hayat tarzları bu yönde şekillenmişti.

CANLILIK AŞISI

M.Akif AVCI

Çalışmak-çabalamak iyi, ihtiras ve kanaatsizlik kötü. Muadele iyi, beygir gücüne dönüşmek kötü. Sâfiyet ve samimiyet ne kadar güzel, resmiyet ve "Rol yapma hâli" kötü. İşi oluruna götürüp tatlıya bağlamak, münasip hâllerde kusurları görmezlikten gelmek (hazm), deryâlar kadar geniş bir gönle sahip olmak, ufak tefek taşlarla bulanmamak iyi, tezlik ve hırçınlık, kusurlara takılıp kalmak kötü. Hayatı bir sanat eserine dönüştürmek iyi, işkenceye çevirmek kötü.

Yaratan hatırına, yaratılmışlara beyin, bilek ve yürek gıdaları vermek iyi, insanlardan takdir ve alkış beklemek kötü. İstîğna (kendini insanlara muhtaç hissetme hâli) iyi, bir şeyler bekleyip durma duygusu kötü. Kendi ayaklarının üzerinde durmak, gerektiğinde bir başkasına omuz vermek iyi, mecbur değilken yük olmak kötü. Tevâzu ve vakâr (insanlık haysiyetine uygun davranma) iyi, zillet ve kibir kötü. "Allah yaratır, kul üretir, formülünü hayata taşımak, maddî-manevî zenginlikler ortaya koymak, canlılara sunmak iyi, durgunluk, bezginlik ve asalak tavır kötü. Şefkat ve merhamet iyi, acz kötü. "Râzî oluş, umutsuzluğa düşmeyişi ve kolaya kaçmayışı." Sezai Karakoç üstadımız (Allah uzun ömürler verip bereketini artırsın) böyle diyor.

Bulunduğunuz çevrede hâlinizden memnunsanız, bu bir aldanış değilse, insanî hassasiyetlerinizi (duyarlılıklarınız) devre dışı bırakmaktan kaynaklanmıyorsa, saadet denilen şey gerçekleşmezse... Allah iradesine ve fıtrata paralel bir hayat yaşıyorsanız, gönlünüz, "İşte aradığım bu." diyorsa şartların ne önemi var? Şartların uygun ve yeterli olup olmadığı insanın ruhsal durumuyla alâkalı değil mi? Şu veya bu şartlar birini cezbederken, diğerine pek sıkıcı gelemez mi? "Aradığım tastamam işte bu" demek belki de bir hayaldir ölümlü dünyada. İnsan ruhunun, ilk kaynağına ulaşınca kadar avunacağını sanmamak gerekir. Gurbet ellere gelin giden genç kadın, sevgili annesini nasıl unutsun, özlemlerini nasıl dindirsin? Bir eli yağda, bir eli balda olsa bile o, anne hasretini hep yüreğinde hissedip durmayacak mıdır? Fânî dünya bu kadar dostum, cennette değiliz.

Sırrılığa de erersiniz, bu hâl hoşunuza da gider, lâkin bir başka problem, bir başka tecelli ağız tadınızı kaçırabilir, sofralarda elinizi, kolunuzu çözebilir. Kaç yönlü tatmin edilmemiz gerekiyor ki, saadete erelim? Galiba mutlak saadet ancak cennette mümkün. Dünya günlerinde mesut olmak değil, "Mesutmuş gibi görünmek" payımıza düşüyor herhalde. Veya kırık-dökük, perakende saadetler. "Râzî oluş..." Hiçbir itirazın yükselmeyişi... zor. İnsan bazen olmayacak şeylere kafayı takar, kendini aşan meselelerle kaygılanır. Güllere değil, dikenlere gözlerini diker. Moralini bozar ve isyana sürüklenir. Eksiklik ve aksaklıklar sürüp gideceğine göre, gerilim de sürüp gidecek demektir. Usta bir el, onun kafasından hafifçe tutup, yüzünü güllere doğru çevirirse ne iyi.

Bazı insanlar da vardır, hep canlıdır, yaşama sevincini sürekli muhafaza eder. Kaygı ve kasaveti hep aşmıştır sanki, acılara pabuç bırakmaz. Yaşadığından memnundur. O'nun varlığı, sanki bir canlılık aşısı yapar insana. Bu, ikinci tipler incelenmeli, bunlardaki yaşama sevincinin, canlılığın hangi ana kuraldan geldiği yakalanıp tespit edilmeli. Daha sonra bu kural kendimize ve çevremize benimsetilmeli. Birincilerin gözüne oturan siyah gözlük nereden geldi, hangi hatadan kaynaklandı? Yanlışlık nerede? Bu teşhis edilmeli. Sonra bu hatadan insanlar uzak tutulmaya çalışmalı diye düşünüyorum. Nedir bu saadet ve şükür duygusunu bitiren çarpıklık Nasıl bedenî zindelik belli kanunlara bağlıysa, ruhsal zindelik de belli kanunlara bağlıdır. Bu kanunları bulup çıkaracak olan din ilminin büyük hocaları ile psikoloji ilminin otoriteleridir. Lâkin bu hoca ve otoriteleri nereden bulmalı, nasıl yetiştirilmeli? İnsanlık, şeytan uşaklarının yoğun gayretleri veya, "Ben Müslümanlardanım" diyenlerin usul bilmezlikleri, uzun mesafe koşuları göze alamayışıları, zaafalarını telafi edemeyişleri yüzünden içgüdülerine (sevk-i tabiiilerine) teslim olmayı hayat tarzı olarak benimseyebilir. Yalnız, bir şeyi unutmamak gerekiyor: Yanlış ne kadar yaldızlanırsa yaldızlansın, ne kadar güçlü yayın organlarıyla empoze edilirse edilsin, yine yanlıştır, fıtrata zıttır, insanlığın zararınadır. Gönül dünyasını perişan edendir. İnsanlık saadet ve hakkaniyet arıyorsa elbette ilâhî kelama dönecektir, ruhun ana kurallarını bulacaktır. Aksine bir tutumu acılara acı, kaygılara kaygı ekleyecektir. Kalk, hayatı güzel yaşamanın bir yolunu bul. Dikensiz bir dünya bulmak mümkün değil amma Rabb'imizin rızasına ermek mümkün. Etrafımıza güven duygusu, iyilik hissi yaymamız mümkün. Karınca kararınca hayatı güzelleştirmek mümkün. Bir şekilde hayata bağlan, bu bağlılığı tutkuya dönüştürme. Şartlar ne olursa olsun, biz suallere doğru cevaplar vermek zorundayız. İmtihan zaman ve mekanını biz belirlemedik. "Hangi şartlarda imtihan olmak istersiniz?" diye bize soran da olmadı. Şikayet ve sızlanma makamında değiliz. Rolümüzü doğru anlamak ve güzel oynamak zorundayız. Ömür bir kere yaşanan tecrübe ve dönüşü olmayan bir yolculuktur. Kafa karışıklığına zaman da yoktur, lüzum da. Kameralar kurulmuş, zabıt katipleri hazırlanmıştır.

Kalk ve rolünü başarılı bir şekilde oyna. Şartlar şuymuş, buymuş... O seni ilgilendirmiyor. Bu şartlarda başarılı olmak zorundasın. İşte, hepsi bu kadar dostum.

BİR HİKAYE

HER İŞTE BİR HAYIR VARDIR

Mehmet BİRCAN

Bir zamanlar Afrika'daki bir ülkede hüküm süren bir kral vardı. Kral, daha çocukluğundan itibaren arkadaş olduğu, birlikte büyüdüğü bir dostunu hiç yanından ayırmazdı. Nereye gitse onu da beraberinde götürürdü. Kralın bu arkadaşının ise değişik bir huyu vardı. İster kendi başına gelsin ister başkasının, ister iyi olsun ister kötü, her olay karşısında hep aynı şeyi söylerdi:

- Bunda da bir hayır var!

Bir gün kralla arkadaşı birlikte ava çıktılar. Kralın arkadaşı tüfekleri dolduruyor, krala veriyor, kral da ateş ediyordu. Arkadaşı muhtemelen tüfeklerden birini doldururken bir yanlışlık yaptı ve kral ateş ederken tüfeği geriye doğru patladı ve kralın baş parmağı koptu. Durumu gören arkadaş her zamanki sözünü söyledi:

- Bunda da bir hayır var!

Kral acı ve öfkeyle bağırды: Bunda hayır filan yok! Görmüyor musun, parmağım koptu? Ve sonra da kızgınlığı geçmediği için arkadaşını zindana attırdı. Bir yıl kadar sonra, kral insan yiyen kabilelerin yaşadığı ve aslında uzak durması gereken bir bölgede birkaç adamıyla birlikte avlanıyordu. Yamyamlar onları ele geçirdiler ve köylerine götürdüler. Ellerini, ayaklarını bağladılar ve köyün meydanına odun yığdılar. Sonra da odunların ortasına diktikleri direklere bağladılar. Tam odunları tutuşturmaya geliyorlardı ki, kralın başparmağının olmadığını fark ettiler. Bu kabile, batıl inançları nedeniyle uzuvlarından biri eksik olan insanları yemiyordu. Böyle bir insanı yedikleri takdirde başlarına kötü olaylar geleceğine inanıyorlardı. Bu korkuyla, kralı çözdüler ve salıverdiler. Diğer adamları ise pişirip yediler.

Sarayına döndüğünde, kurtuluşunun kopuk parmağı sayesinde gerçekleştiğini anlayan kral, onca yıllık arkadaşına reva gördüğü muameleden dolayı pişman oldu. Hemen zindana koştu ve zindandan çıkardığı arkadaşına başından

geçenleri bir bir anlattı.

Kral arkadaşına;

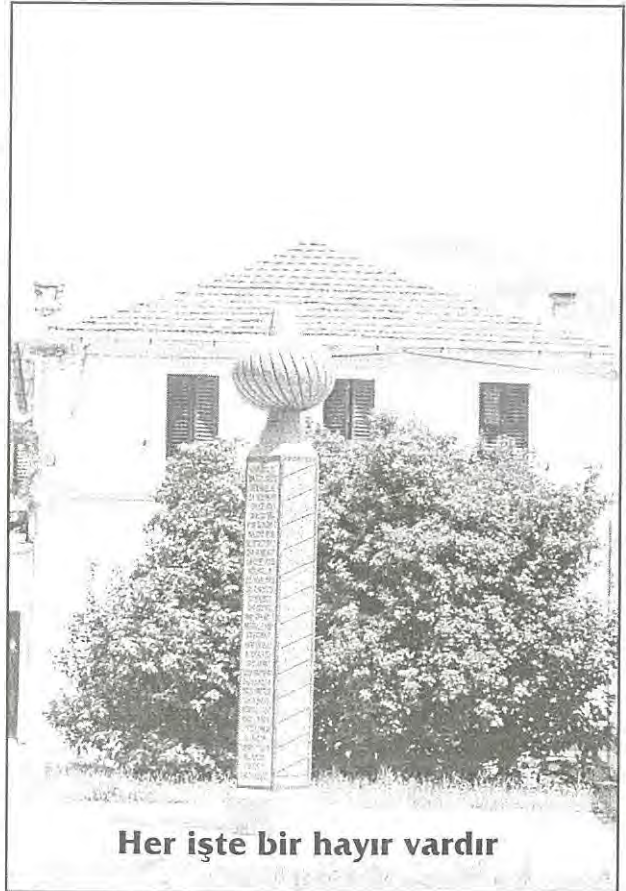
- Haklıymışsın! Parmağımın kopmasında gerçekten de bir hayır varmış. İşte bu yüzden, seni bu kadar uzun süre zindanda tuttuğum için özür diliyorum. Yaptığım çok haksız ve kötü bir şeydi. Kralın arkadaşı ise;

- Hayır! Bunda da bir hayır var. Kral arkadaşına dönerek;- Ne diyorsun Allah aşkına? Diye hayretle bağırды kral;

- Bir arkadaşımı bir yıl boyunca zindanda tutmanın neresinde hayır olabilir.

Kralına arkadaş ise kendinden emin bir şekilde;

- Düşünsene, ben zindanda olmasaydım, seninle birlikte avda olurdum, değil mi? Ve sonrasını düşünsene!

Her işte bir hayır vardır

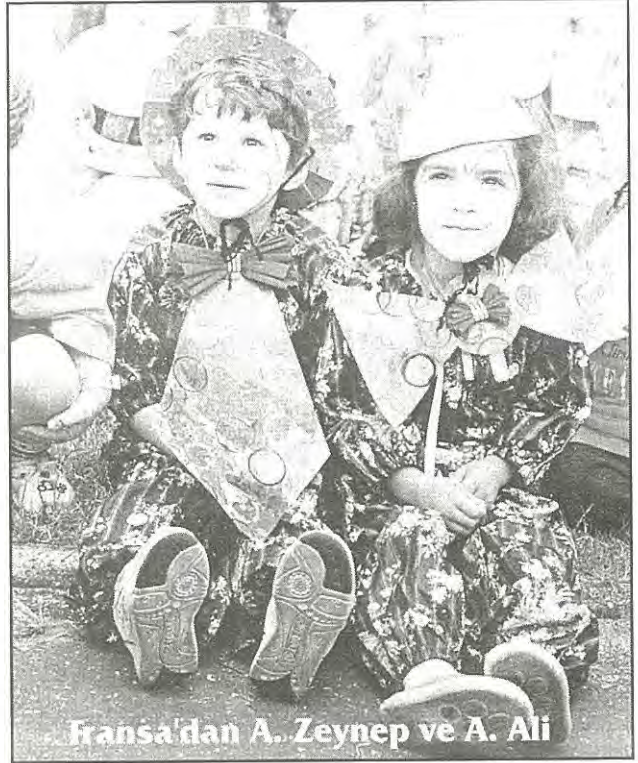
ÇOCUKÇA

Beyza ÖNDER

HİKAYE / GÜVERCİN İLE DERTLİ
BAYKUŞ

Ormanın en kederli, en üzüntülü kuşudur baykuş. Her zaman acılı bir ifade vardır yüzünde. Bu somurtkan kuş, hiçbir zaman neşe nedir bilmez, oyun oynamaz, şarkı söylememiş. Bir gün neşe içinde şarkı söyleyen güvercin, bir dalın üstündeki kederli baykuşu görüp sormuş: "Neden hep böyle üzüntülüsün baykuş kardeş? Bu güzel bahar gününün coşkusunu, neşesini hissetmiyor ve hiç sevinmiyorsun. Seni üzen şeyi, doğrusu çok merak ediyorum." Baykuş, "Çok yaşıyım!" demiş, "Hem sadece yaşlı olsam neyse, hastayım ve çok da yalnızım. Güvercin tekrar sormuş: "Peki senin çocukların, torunların, akrabaların yok mu?" Baykuş cevaplamış; "Çoluk çocuğumun olması için evlenmem gerekirdi, ancak ben öyle sıkıya gelemem. Çoluk çocuk derdiyle uğraşamam. Akrabalara gelince, onların hepsiyle aram kötüdür." Güvercin baykuşun bu sözleri karşısında çok şaşırılmış, "Peki!" demiş, "Dostun da mı yok? Hiç arkadaşın olmadı mı senin?" "Arkadaşlar dert açmaktan başka bir işe yaramaz." demiş baykuş.

Güvercin baykuşun neden yalnız ve üzüntülü olduğunu anlamış. Ama yine de, sevdiği birisinin olabileceğini düşünüp sormuş; "Hayatında hiç kimseyi sevmedin mi?" "Asla" demiş baykuş. "Ben

Fransa'dan A. Zeynep ve A. Ali

hiç kimseyi sevmem." Güvercin, "Sen yalnızlığı da, üzüntüyü de hak ediyorsun arkadaş!" demiş, "Öyleyse, neden halinden şikayet ediyorsun ki?" Güvercinin aklına, çok sevdiği dostları, arkadaşları, akrabaları gelmiş. "Onlar olmazsa bu hayatın ne değeri olurdu ki!" diyerek kanat çırpıp uzaklaşmış oradan.

SORU: AKILLI ÇOCUK

Çalışarak aile bütçesine katkı sağlamak isteyen bir çocuk, yaz tatili başlayınca bir kırtasiyecinin yanına gitmiş. Gittiği kırtasiyecinin de, doğrusu böyle bir yardımcıya ihtiyacı varmış. Çocuk; "Efendim!" demiş. "Ben burada ancak bir ay çalışabilirim. Çalışmamın karşılığını ise para olarak değil, kalem olarak almak isterim. Çalıştığım her gün, bir önceki gün verdiğiniz kalemlerin iki katını verebilir misiniz? Yani anlayacağınız, birinci gün bir, ikinci gün iki, üçüncü gün dört, dördüncü gün sekiz kalem vereceksiniz. Aldığım kalemleri okulda satıp harçlığımı çıkaracağım." Kırtasiyecinin akli bu

Konya'dan İlayda bebek

işe pek yatmış olsa gerek ki, hemen kabul edivermiş. Sizce Kırtasiyeci, kaç kalem vermek zorunda kalacak?

FIKRALAR

YANAN AHIR :

Dursun, evinin penceresinden karşı komşusu Temel'e seslendi: - Temel! Senin ineklerden sigara, pipo, nargile gibi şeyler içen var mı? - Şaşırdın mı sen? dedi Temel. Öyle şey olur mu, yok tabi! - Öyleyse hapı yuttun, dedi Dursun. Demek ahırın yaniyor, ahırın.

TEMEL DOKTORDA

Temel, doktora gitmiş. "Fena halde öksürüyorum." diye. Ciğer röntgenleri, burun, boğaz... Ne varsa kapı gibi sağlam. Doktor şaşırmış: - Sende bir şey yok. Ne zamanları öksürüyorsun peki- Tuvaletteyken. Biri kapıyı açmak isteyince...

UZAY YOLCULUĞU

Karadenizliler, bir gün güneşe gitmeye karar vermişler. Hazırlanmışlar ve yola çıkmışlar. Yolda başka bir ülkenin uzay gemisi bunları farketmiş ve sormuş:- Nereye gidiyorsunuz?

- Güneşe gidiyoruz.- Orası çok sıcaktır, yanarsınız.- Korkmayın! Biz sabahın serinliğinde ineriz.

BİLMECELER

Kral tacını kimin yanında çıkarır?

(Berberin)

Kirpi ile yılan evlendi mi ne olur?

(Dikenli tel)

Sürahi bardağa ne demiş?

(Sen olmasaydın içimi kim dökerdim?)

Hiç bir zaman baş aşağı çeviremeyeceğimiz şey nedir?

(Top)

Kral yaşlanınca ne olur?

(Havlu ile kurulanır)

Yırtıcı bir hayvana nasıl bakılır?

(Uzakıtan)

Hiç yağmur yağmayan hava hangisidir?

(Oyun havası)

Japonya mı daha uzaktır, yoksa ay mı?

(Japonya. Çünkü ayı bazı geceler görülebiliriz)

Bir insan, ne yiyince üzülür?

(Kazık)

İnşaat işçisi el arabasıyla neyi çekemez?

(Kendisini)

Patladığı halde ses çıkarmayan şey nedir?

(Sivice)

Musluk neden damlar?

(Burnunu çekemediğinden)

Kimler sudan para kazanır?

(Sucular)

En son hangi dişler çıkar?

(Takma dişler)

Meram'dan Yavuz ve Şule

ZAMANA BAKIŞ

Mehmet KARACA

Saygıdeğer Çetminin Sesi okuru; dergimizin beşinci yılı içerisinde 28. sayımızda sizlerle beraberiz. Bunun için Cenab-ı Allah'a şükrediyoruz. Bu yazımda sizlere yaklaşmakta olan Ağustos ayı zaferlerinden örnekler vermek istiyorum. Kusurlarımız olursa af ola. Bazı zaman dilimleri kişiler ve toplumlar için çok önemlidir. O zaman dilimleri saygı ile beklenir, anılır, kutlanır.

Ağustos ayı Türk Milleti için kutluluğu olan aylardan birisidir. Tarihimiz bize en önemli zaferlerimizin bu ayda kazanıldığını gösteriyor. Başka aylarda kazanılmış zaferlerimizin de bu ay ile doğrudan veya dolaylı ilgisi vardır. Onların bir bölümünü hazırlayan savaşlar bu ayda başlayıp yine Ağustosta sonuçlanmıştır.

Ağustos ayındaki zaferlerimizin ilki ve kuşkusuz en önemlisi Anadolu kapılarının Türk dünyasına açıldığı Malazgirt Meydan Zaferidir. Ulu Hakan Alparslan'ın yönetimindeki Türk ordusu o savaşta kendisinden sayıca ve donanımcı kat kat üstün Bizans ordusunu bir gün gibi kısa bir zaman içerisinde mağlup etmiş ve Bizans İmparatoru'nu da tutsak almıştı. 1071 yılının 26 Ağustos günü kazandığımız bu zaferin önemi büyüktür. O büyük zaferle ilgili bir çok bilimsel yayınlar yapıldı. Romancılarımız, şairlerimiz, oyun yazarlarımız Malazgirt Zaferi'ni konu edinen güzel eserler verdiler. Bu büyük olayı destanlaştırmayı deneyen Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu gibi şairlerimiz olmuştur. Bu abide verimleri okumak, oyunları seyretmek o eşsiz zaferi anmaya güzel bir vesiledir.

Ağustos ayının Osmanlılar döneminde de önemli zaferlerin gerçekleştirildiği bir ay olduğunu hepimiz biliyoruz. O dönemin birçok zaferleri bu ayda kazanılmış birçok fetihleri de bu ayda sonuçlandırılmıştır. Bilindiği gibi Kosova Zaferi 9 Ağustos 1389'da kazanılmıştı. Büyük komutanları Hüdavendigâr Sultan I. Murat Han'ın yönetimindeki Türk ordusu o savaşta Sırp birliklerini sekiz saat içinde savaş alanına gömmüştü. Büyük padişahın savaş sonrasında bir Sırp tarafından şehit edilmesini de taşıyan Kosova Zaferi Türk ordularına Avrupa'nın kapılarını aralamıştı.

Fatih Sultan Mehmet Han'ın Uzun Hasan'ın ordularına karşı 11 Ağustos 1473'te kazandığı Otlukbeli Zaferi'nin Anadolu'daki Türk birliğinin pekiştirilmesinde önemli bir yeri vardır. Yavuz Sultan Selim Han'ın İran Hükümdarı Şah İsmail'i yendiği 23 Ağustos 1514'deki Çaldıran Savaşı ve Memlük Sultanı Kansu Garvî'nin ellibin kişilik ordusunu yarım günde darmadağın ederek 24 Ağustos 1516'da kazandığı Mercidabık Zaferi ile Anadolu'daki Türk birliği

sağlanmıştı. Mercidabık Savaşı aynı zamanda Mısır'ın fethinin ve halifelüğün Osmanlı Padişahlarına geçmesinin de yolunu açmıştı. Kanuni Sultan Süleyman Han ise Avrupa'nın önemli şehirlerinden biri olan Belgrad'ı 21-29 Ağustos 1521'de, ünlü kalelerinden biri olan Estergon'u 10 Ağustos 1529'da fethetmişti. ünlü Mohaç Meydan Muharebesini de 29 Ağustos 1529'da kazanmış böylelikle Avrupa'ya Osmanlı damgasını vurmuştu.

Ağustos ayındaki zaferlerimizin sonuncusu 26 Ağustos 1922'de başlayıp 30 Ağustos 1922'de sonuçlandırdığımız büyük taarruz ve Dumlupınar Meydan Savaşında kazandığımız görkemli zaferdir. Bu son zaferde kuşkusuz en az ilki yani Malazgirt'teki kadar önemlidir. Çünkü Kurtuluş Savaşımızın sonucunu taçlandıran bu zafer ülkemizi işgal edip paylaşmaya girişen batılı istilacıları yenip yurtlarına geri göndermemizi sağlamıştı. Böylece Anadolu coğrafyasında oluşan 850 yıllık Türk yurdu üzerindeki kötü niyet ve emellere set çekilmişti. Bununla da kalınmamış Batının ayak oyunları içimizdeki gafillerin sağduyudan uzaklığı, hainlerin ihaneti Türk'ün ekmeğini yiyerek 600 yıldır refahlı bir hayat süregelen Gayri Türk uyrukların depreşen düşmanlığı sonucunda yıkılan Osmanlı Devleti'nin enkazı üzerinde yeni bir Türk Devletinin, Türkiye Cumhuriyeti'nin filizlenmesi de sağlanmıştı. Bu büyük zafer büyük Atatürk'ün dirayeti ve öncülüğünde yoksul düşmüş bir milletin yeniden silkinış ve şahlanış destanı ve zaferidir. İmparatorluktan milli devlete geçiş sürecimizin bu önemli olayı da edebiyatçılarımızın, şairlerimizin ve senaristlerimizin gayretleriyle bu günün kuşaklarına birer sanat yapımı olarak aktarılmıştır.

Ağustos ayında kazanılmış zaferlerimiz elbette yazdıklarımızdan ibaret değildir. Bu zaferlerimizle ne kadar övünç duysak azdır. Güçlü yönetimleri ve önderlikleriyle onların kazanılmasına klavuzluk eden büyük kağan ve komutanlarımızı, onların kazandığı savaşlarda büyük kahramanlıklar göstererek şehit düşen veya gazi olan askerlerimizi ve o savaşların sıkıntılarına büyük özverilerle katlanan aziz milletimizi ne kadar övsek yeridir. Onların yetenek ve çabaları olmasaydı bu gün varlığıyla övündüğümüz o zaferleri kazandıran savaşların sonucu yenilgi ve hüsrân da olabilirdi. Bundan dolayı bütün kahramanlarımıza o büyük zaferin yıldönümünde, gönülden Fatihalar armağan ediyor, onları minnet ve şükran duygularıyla anıyoruz. Yaklaşmakta olan 30 Ağustos Zafer Bayramınızı kutlarım. Gelecek sayımızda tekrar buluşmak dileğiyle hoşça kalın.

HAYAT VE ÖLÜM

Hüseyin EŞİYOK

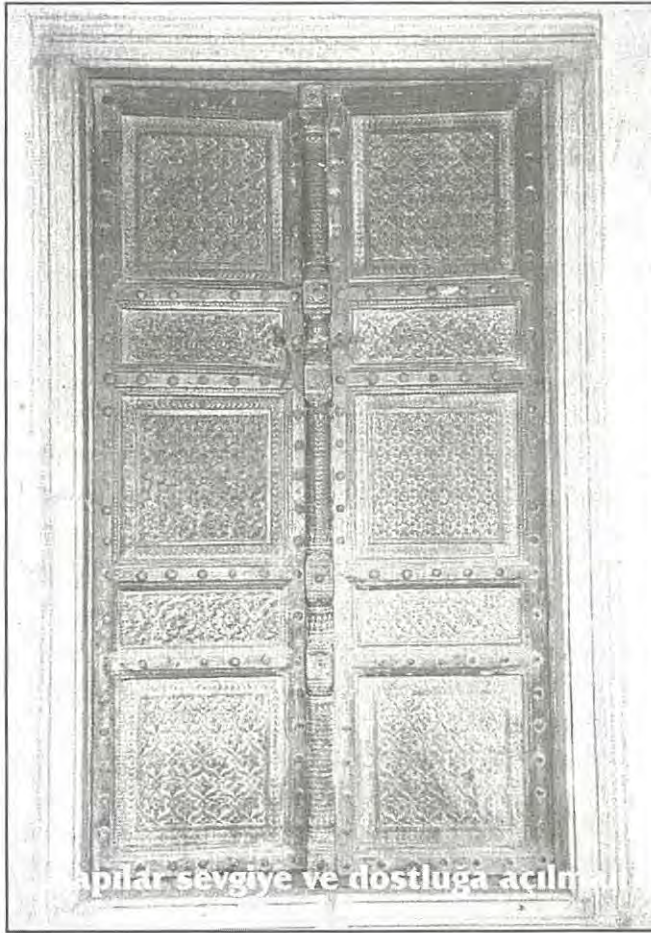
Yaşamak için doğarız ama, aynı zamanda ölmek için. Hayat, istesek de istemesek de bir ölüm yolculuğunun adıdır. Bu yolculuk mecburi bir istikamette, kesintisiz, ömrümüzün nihayetine kadar devam edecektir. Hiçbir kimsenin "ben gitmiyorum" deme lüksü ve şansı yoktur. Madem ki bu dünyaya geldin, öyleyse gideceksin...

Bu dünyaya gelmek elimizde değildi, gitmemek de. İnsanlık tarihinin geçmişini gözlerimizin önüne getirirsek, onların da yolcu olduklarını belgeleyen ayak izleriyle karşılaşırız. Kimi kavimlerin, kralların ismi kalmış eserleri kalmış ama cisimleri kalmamış "yok olup gitmişler" diyemeyiz. Onlar ancak yolculukların bu safhasını

tamamlamışlardır diyebiliriz. Bu yargıya varmamızın sebebi çok basit. Onlar ya da biz ve bütün canlılar, hatta canlı cansız bütün varlıklar bu hayata kendi iradeleri ile gelmemişlerdir. Ve hiçbir tesadüf bu neticeyi yaratamaz. Öyleyse bizleri bu yolculuğa sevk eden bir irade vardır

ve hayat yolculuğu, o iradenin çizdiği rotada devam ederken, ölüm istasyonuna da uğramaktadır. Aslına bakılırsa doğum öncesi gibi, kimine göre ölüm sonrasında da yolculuk devam etmekte. Büyük toplanma yerine, ceza ve mükafat gününe ulaşınca dek...

Bütün varlıklar taşıdıkları can gereği bu dünyanın hatta tüm kainatın bir uzvu gibidirler. Her şey diğer başka bir şeyle bağlantılı ve biri diğeri için olması gerekendir. Hayatın devamını temin eden unsurlardan birisinin yokluğu felaketi davet edecek ve kaos doğacaktır. Yaratılan tüm canlılar "olmazsa olmaz" nevindendir.

apılar sevgiye ve dostluğa açılır

İNANANLAR KARDEŞTİR

Bu ülkenin bütün ırklarını; tek ırk, tek kalp, tek insan haline getiren İslamiyet olmuş. Biyolojik bir vahdet değil bu. Ne kanla ilgisi var, ne kafa tasıyla. Bu vahdetlerin en büyüğü en mukaddesi . ister siyah derili , ister sarı... inananlar kardeşler.

Aynı şeyleri sevmek, aynı şeyler için yaşamak ve ölmek. Türk'ü , Arap'ı , Arnavut'u düğüne koşar gibi gazaya koşturan bir inanç. Altı yüzyıl beraber ağlayıp beraber gülmek. Sonra bu muhteşem rüyayı korkunç bir kaba kalp eden meşum bir salgın. Maddecilik...

ELİNİZİN ARTIĞI

Enver ÖZEL

Değerli Çetminin Sesi Okurları, kıymetli hemşehrilerim, büyük , küçük, yaşlı ,genç,çoluk, çocuk cümlenize saygı ve sevgilerimi sunar, hepinizi hürmetle selamlarım. Şunu hemen belirtmeliyim ki; elinizin artığı sayfasıyla başlamış olan, Çetmi'den Çetmili'den, kendi öz kültürümüzden ve özellikle mutfak ve yemeklerimizden bahs eden, bu sohbet ve muhabbetimize inşallah bundan sonra devam edeceğiz.

Bundan önceki sayımızda yazı yazamadım, ne kadar mazeret bahane anlatsam da itiraf edeyim ki, asıl sebep benim tembelliğimden kaynaklanmaktadır. Bu vesileyle dergide elinizin artığı yazısını bekleyen tüm okurlarımızdan, özellikle dergimizin iğneden ipliğe her şeyi ile ilgilenip bu seviyeye gelmesini sağlayan değerli kardeşim Hüseyin Alp Özel'den, dergimizin genç yazarlarından Zeynep Önder'den, Ramazan Yerlikaya'dan ve benimle yolda sokakta görüşüp niye elinizin artığını yazmıyorsun, bıraktın mı yoksa diyerek şikayette bulunan tüm hemşehrilerimizden özür diliyorum

Değerli Çetminin Sesi Okurları; yazım gecikti diye sizden özür diliyorum ama, benim de sizden bir şikayet var. Elinizin Artığı Sayfasına şimdiye kadar hiç kimse yazı göndermedi.sizlerde yöremize ait bir yemeği anlatabilir, onunla ilgili bir hatıranızı okuyucularımızla paylaşabilirsiniz. Özellikle büyüklerimizden bekliyoruz. Adını duymadığımız, hiç görüp yemediğimiz ama yöremizde bilinen şimdi pek yaygın olmasa bile, bir zamanların aranan yiyeceği olan yemeklerimiz var. Onları bizlerle ve okuyucularımızla paylaşmanızı bekliyoruz. Değişik yazılar geldikçe, elinizin artığı sayfamız daha da şenlenecek, ayrı bir tada bürünecek. Duyduk duymadık demeyin, herkesin anlatacağı bir hatırası mutlaka vardır. Bekliyoruz ve şimdiden teşekkür ediyoruz.

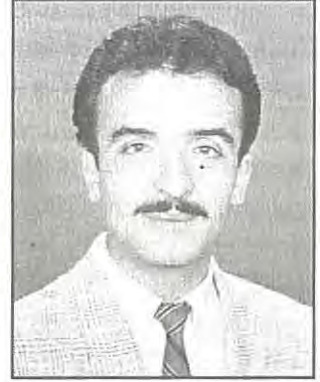
Değerli hemşehrilerim, elinizin artığı deyiimi genellikle her tarafta bilinse de, sizin yörede daha

çok kullanılan bir deyimdir. Peki bu elinizin artığı ne demek ? bunu şöyle açıklayabiliriz : kendi yediği bir yiyeceği ya da içeceği, o anda orada olmayan bir kişiye daha layık görmek. Onun önce yemesini istemek.

Burada asıl önemli olan ve vurgulanması gereken bizim insanımızın ne kadar alçak gönüllü, yumuşak başlı , ne kadar misafirperver, gösteriş gurur, kibir ve riyadan uzak, yok gönüllü bir yapıya sahip olduğunu anlatmasıdır. Adam yediği, içtiği bir şeyden bahsetmeyi ayıp sayıyor. Karşısındaki insanın önce yemesini ondan arta kalanı da, kendisinin yemesi gerektiğini düşünüyor ve bu kadar geniş bir meseleyi iki kelimeyle özetleyiveriyor. "Elinizin artığı" o kadar.

Burada güzel Türkçe'mizin anlatım gücünün ne kadar sade, güzel ama bir o kadar da kuvvetli olduğunu da hemen belirtmeliyim.Değerli okurlar, sanki içinizden geçenleri okuyor gibiyim.hepiniz diyorsunuz ki ; Enver bırak bu kadar laf kalabalığını ve edebiyat yapmayı. Bu iş edebiyatçıların uzmanların işi. Sen ne anlatacaksan anlat ta bizde kurtulalım, sende kurtul. Anlat şu anlatacağın yemeği de rahatlayalım dediğinizi duyar gibiyim. Haklısınız lafı biraz dolandırdım galiba.

Efendim dolandırdım dedim de aklıma geldi. Bizim yaylaların yolları dolama dolamadır. Dağı-taşı, esigi, kepiri dolanarak, inerek çıkarak gitmek zorundasınız. Şimdi ne köydeyim, ne yaylada. Şu anda neredeyim biliyor musunuz ? Konya'da ,garajın arkasına kurulan büyük bir alış veriş merkezi olan Adese'deyim. Yani bizim köyü içine alacak kadar büyük bir bakkal. Elimde bir alış-veriş arabası, aldıklarımı içine atarak

dolanıyorum. Ama az önce bahs ettiğim yayla yollarında değil. Marketin alış-veriş reyonlarının, raflarının arasında dolanıyorum. Neyse alacağımı aldım satacağımı sattım, elimde dolu arabayla kasaların bulunduğu bölüme doğru ilerlerken, kuruyemiş reyonunun önünden geçtiğimi fark ettim, durdum. Bunu bana fark ettiren şey, genzimi yakarak taa ruhumun derinliklerine inen, o güzel taze kavrulmuş sarı leblebi kokusuydu. Şimdi ciğerlerimde, genzimde, düşünce dünyamda ve hayallerimde o taze kavrulmuş buğur buğur leblebi kokusu dolanıyordu. Görüyorsunuz bu yazımda dolanmaya taktım kafayı. Yanımdan gelip geçenleri engellemek için kenara çekildim. Etrafıma bakıyorum, neler yok ki; güneşiki, gabak çekirdeği, fındık, fıstık, guru üzüm eşitleri v.s-v.s kendi kendime dedim ki, şimdi söyle bakalım Enver aklın nerelere gitti. Zihninde hangi düşünceler dolanıyor. Bu sorunun cevabı çok basitti. Bir tek şey düşünüyordum, köyümüzün gavırgasını yani buğday, nohut, çıtlık, ay çekirdeği, gabak çekirdeği varsa yer fıstığı hepsini ayrı ayrı sac da kavurup, birleştirip karıştırdın mı al sana bir kuru yemiş dükkânı. Kokusu ağzımıza damağımıza bıraktığı tat bir başka vesselam.

Ben bunları düşünürken, marketin içinde insan kalabalığı, gelenler, gidenler, girenler, çıkanlar, konuşanlar, bağıranlar derken büyük bir gürültü ses ve uğultunun arasından bir anda başka bir telaşa, gürültü ve koşuşturmanın içine düştüm. Sanki bir anda yirmi beş otuz sene öncesine dönmüşüm. Bir ışık hüzmесinin arasından, olup bitenleri seyretmeye ve o anı yeniden yaşamaya çalışıyorum. Şu anda Musagölü Yaylasındayım. Yukarı Musagölü. Bahar günü, el yaylaya göçmüş. Bizde Musagölü Yaylasındayız. Genellikle oraya göçeriz. Etrafıma bakıyorum, tam bir curcuna. Obaya göçüşün ilk günü, herkes yerleşmeye çalışıyor. Ortalık yemyeşil oba yeri henüz tarla edilmemiş. Yoncalar biçilmemiş. Yağardık kokusu, garmamık kokusuna, sakar yonca-kara yoncaya, çayır kokusu kekik şalba kokusuna karışmış. Vakit öyle vakti, hava açık, rüzgarda hafiften esiyor. Giracın goyaklarından gelen sular Göl Alanını doldurmuş. Göl rüzgarın

etkisiyle hafif dalgalanmakta, bir ucu Kösürelilik Yaylası yoluna, dikili Ağaca, bir ucu Kuyulu Boğaza, bir ucu Gündoğmuş'a uzanmış, göğcrip duruyor. Karşı tarafta eğrik taşları göle aksetmiş. Gölün bir ucunda ördekler yüzüyor. Bende oba yerinin üst tarafında kepirin başına oturmuş etrafımı seyre diyorum. Oba yerinde hengame devam ediyor. Henüz çoban tutulmamış. Koyun-kuzu, keçi-oğlak inek-öküz, tana, torpu, eşek- katır gölün kenarında. Ot bol ye babam ye. Konu komşu pırı pırtısını evine sokmuş yerleştirmeye çalışıyor. Kimi damını pardısını tamir ediyor. Kimi kümes yapıyor, kimi tanalık yapıyor, telaş bol...

* Derken bu kadar telaşenin arasından bir ses yükseliyor. Bu tanıdık bir ses. Güssünün Alinin sesi. Bağırarak herkesin duyacağı şekilde; Komşular, arkadaşlar hepiniz hoş geldiniz. Obamız hayırlı olsun, Allah nicelerini göstcrsin. Bu gün obamızın birinci günü herkes burada. Maşallah epeyi kalabalığız. Yarın burada kimse kalmaz, herkes işine gücüne gider. Özellikle erkek arkadaşlar burada iken, el birlik yapıp imece usülü şu obamızın çelkisini bir tamir edersek çok güzel olacak dedi. Sanki herkes bu çağırıcı beklermiş gibi çelkinin yanındaki harmana toplanmaya başladılar. Culak ini tarafından, Gadı Mehmet, Dede Hüseyin, Çavuşların Ahmet, Hacı Mustafa, öbür taraftan Kel Baki Mehmet, Öldü Baki, Keko Mehmet, Goca Çilek Dayı, Çilek Ali, Dede Osman, Dede Mehmet, Goca Arif Dayı, Garagilik Mehmet, Gadı Hüseyin, Acı Büber, Kadir Hasan, Amıca Hasan, Garagilik Abdullah, Arif Kerim, Genç Abilerden; Arif Hasan, Kadir Öğüt, Dede Bozdemir, Keko Mustafa, Amıca Mehmet ve şu anda adını sayamadığım onlarca kişi harmana toplanmaya başladı. Güssünün Ali; arkadaşlar iş bölümü yapalım. Ben ve üç beş arkadaş duvarları kontrol edelim. Üç beş arkadaş kepirin dibinden karammık çalı sı çeksin. Genç arkadaşlar bize çakıl taş versin, gadınlarımız çalıları getirsinler imece usülü ile şu işi vakitlice bitiriverelim dedi. Öylede oldu. İki üç saatte kocaman çelki muntazaman yapıldı. Oğlakların kuzuların gözü aydın onların işi tamam.

Bu işler olurken, bizim damın önünde dört beş kadın kendi alemlerinde başka bir işle uğraşıyorlardı. Dikkatli baktım, Çavuşların Şerife (Ebem) Annem, Arif Fatma ,Arif Garısı, Arif Ümmü ve birkaç kadın daha telaşla uğraşıyorlardı. Belli ki çalışan erkeklere bir şeyler hazırlıyorlardı. Dede Eşşe (Biz ona Eşşe Ebederiz)

Arif Fatma ve Anam, damların arkasına bir çul serdiler. İki yarma taşı dönmeye başladı. İkisi çeviriyor, biri taşların ortasındaki deliğe bir şeyler atıyor. Derken işin rengi belli oldu. Daha doğrusu kokusundan ne yaptıklarını anladım. Yarma taşı

ile kavurga öğütüyorlardı. Taze kavrulmuş kavurga taşların arasında öğündükçe mis gibi koku etrafa yayılmaya başladı. Oba ahalisi, imece usulü çelki tamirini bitirmiş herkes bir hayli yorulmuştu. Arif Karısı kadınlara talimat verircesine; gayz garılar haydi bakalım bu millet dağılmadan topluca şu harmanda bir yemek yiyelim.

Seneye buraya gelip gelmeyeceğimizi Allah bilir. Kim öle kim kala , haydi elinizi çabuk tutun bakalım dedi. Harmana kadınlar bir yerde, erkekler başka bir yerde iki sofa serildi. Herkes evinde hazırda ne varsa getirdiler. Herkes toplandı, neşe içerisinde yemekler yendi. Yemeğin sonuna doğru bir baktım, Dede Eşşe , Anamla birlikte ellerinde iki sini geldiler. Eşşe Ebe ; komşular dağılmayın, yemeğin üstüne, tatlı niyetine yiyeceğiniz bir ikramımız var. Oturun bakalım dedi. Eşşe Ebe'nin bu lafı üzerine kimse kimildamadı. İki koca sini , birisi erkeklerin , diğeri kadınların sofrasına konuldu. Eşşe Ebe ; o her zaman ki güleç yüzü ve neşeli tavrıyla dedi ki : komşular bu gün göç günü, göç zamanı, göç

gavıdı yenir.haydi buyurun ...

Bende sofraya biraz geç gelmiş tam doyamamıştım. Aç kaldık diye biraz üzül müştüm. Ama göç gavıdı sinisini ortada görünce biraz soluğum genişidi. Tamam dedim, tam benim sevdiğim şey. Tepsinin üzeri altın sarısı gibi sararıyordu. Haş üzüm pekmezi ve kavurga tozu karıştırılıp yoğrulunca pekmezin yanık kokusu ve kavırğa kokusu birleşince ortaya dayanılması zor bir manzara çıkmıştı. Neyse lafı uzatmayalım, elinizin artığı göç gavıdına iyi bir diş attık. Herkesin çok hoşuna gitmişti. En çokta ben yemiştim her halde. Yanımda otura Bakı Veli

**Yazarımız Sayın Enver Özel
oğlu Ahmet Hakan'la**

durup durup “ Amıca yavaş bakayın , gayış atacaksın ” diye bana takılıyordu.

Göç gavıdı bitti. Güssünün Ali Dayı ; çayları da bu fakirden kabul edin arkadaşlar dedi. Hemen hanımına ve kızları Gülsüm'e ve Fatma'ya talimat yağdırdı. Onlarda çayı önceden hazırlamıştı zaten. Harmanın yorağına iki tepsi dolusu bardak, kaşık ve iki de kocaman çaydanlık geldi. Çaydanlıklar, ben diyeyim kazan siz deyin tencere kocaman iki alamet. Çayları doldurarak Erol Bozdemir, Yücel Karaduman ve ben herkese dağıttık. Hiç unutmam Arif Dayı'ya bardağı uzatınca yeğenim gusura bakma, ben o bal gibi göç gavıdından sonra bu acı suyu içmem. Ağzımın tadını da bozamam demişti. Ateş ve

közde kaynamış kara çaydanlıklardan çıkan tavşan kanı çaylar herkese yetmişti. Çaydan sonra Kadir Hasan Dayı "Amin" deyip güzel bir dua etti ve Fatiha diye bağırdı. Herkes geçmişlerine okuyarak hediye etti. Daha sonra herkes kendi arasında konuşmaya, şakalaşmaya ve sohbe devam etti.

O kalabalıkta Dede Eşşe'yi yakalayıp, EşşeEbe dedim, elinize sağlık, çok güzel olmuş. Şu göç gavıdını nasıl yapıyorsunuz sen bana bir anlat, bende bunu bir yazayım. Hani bizim bir vakfımız var ya, Çetmililer Vakfı. Onun bir de yayın organı var, Çetminin Sesi Dergisi. Herkesin severek okuduğu, herkesin abone olduğu abone olmayanların pişman olup "yahu ben şimdiye kadar niye abone olmadım" diye hayıflandığı her sayfası bize köyümüzü ve köylümüzü anlatan can dostumuz Çetminin Sesi Dergisine yazıp göndereyim. Onlarda yayınlasın. Senin bu anlatacakların bir anı olarak gelecek kuşaklara aktarılmış olsun dedim. Oda bu teklifi reddetmedi sağ olsun. Enver a güzel gülüm, bunun tarif edecek bişeyi yok. Anam babam bildiğimiz göç kavıdı işte...

Pekmezin iyisiyle, karışsın gavıdın özü

Güzelce bir yuğuralım, bitirelim lafı sözü.

Eşşe Ebenin bu şiirsel tarifi her şeyi anlatıyor, ama gene de ben biraz geniş tarif edeyim.

MALZEMELER : Buğday, çavdar, az miktarda arpa, nohut, ayıklanır, yıkanır, kurutulur. Nohut güzelce kum ve kül kullanılarak beyaz leblebi kıvamında kavrulur. Bu işi bilen birinin yapması lazım. Tıkır Cafer Dayı'nın hanımı Ayşe Gelince, Depecik Mahallesinde Dede Mehmet Dayı'nın Hanımı Hatice Gelince nohut kavurma konusunda uzman isimlerdendir. Ay çiçeği, kabak çekirdeği, çıtlık varsa yer fıstığı ayrı ayrı güzelce kavrulur. Hepsi birbirine karıştırılıp bir torbaya doldurulur. Daha sonra sıra pekmeze gelir. Pekmez çok önemlidir, hangi üzümünden yapıldığı kimin yaptığı aranır. Gevenni bölgesi, Baskılı, Alayürek, Karakuzan, Yeni bağ, Akkaya, Goru ve Taşbaşı bölgelerinin üzümleri tavsiye edilir. Köyümüzün pekmezi tümüyle çok güzeldir. Ama yine de Gölükçü Dayı'nın, Goca Çavuş Dayı'nın

,Ehtiyarların Mehmetin, Mümün Usta'nın pekmezleri tavsiye edilir.pekmezin içine atılan ak toprak, gazanın altıda yanan odunun cinsi bile önemlidir. Gavurgayı yarma taşında ne iri, ne ufak ikisinin ortası öğütülür. Ne kadar isteniyorsa bir bakır tepsiye dökülür, aldığı kadar pekmez eklenir. Ne kuru kalacak, ne de cıvık hamur olacak, ikisinin ortası.güzelce ova ova gavırğa tozu ve pekmez birbirine yedirilecek. Tepsi ortaya konup afiyetle yenecek diye yazdım. Tamam mı Eşşe Ebe hatam var mı dedim. Fazlası var, eksigi yok deyip gülüştiler.

Millet yemeğini, göç gavıdını yiyip en üstüne de çay içti, sohbet, muhabbet derken vakit ikindiye yaklaşmıştı. Koyun- kuzu, keçi-oğlak, mal-meşakkat obaya dönmeye başladı. Herkes kendi sahibine, kendi damının önüne gitme çabasında. Çoluk çocuk oyun derdinde, gençlerde cingıllak sevdasına tutulmuşlar. Kadınlar kaybolan mallarını arıyorlar. Yani herkes kendi derdine düşmüş. Sabahki hengameye gürültüye tekrar dönüyoruz. Öylece ortalığı seyrederken, tekrar kuvvetli bir sesle irkilip kendime geliyorum. O ses Güssünün Ali Dayı'nın milleti imeceye çağırdığı gür ses değil. Mağazanın kapanma saatinin geldiğini, müşterilerin kasalara doğru gelmesini rica eden market görevlisinin sesiydi. Hopörlör tam tepemde, şöyle bir toparlanıp kendime geliyorum. Alış-veriş arabasını alıp, kasaya paramı ödedikten sonra eşyaları alıp arabanın bagajına yerleştiriyorum. Arabaya oturup, kontağı çevirmeden sanki Musagölü Yaylasını aramışçasına gözlerimi otoparkta şöyle bir dolaştırıyorum. Bulamıyorum,içim daralıyor,gözlerimin buğulandığını hissediyorum.arabayı çalıştırıp eve doğru giderken teypten halet-i ruhiye mi anlatacak bir türküyayılıyorum.

Sarı yaylam da seni yaylayamadım kar iken...

Alaca kekliği de avlayamadım tor iken...

Elimin tersi ile, gözlerimden süzülen birkaç damla göz yaşımı silerken, ağzımdan şu sözlerin döküldüğünü fark ediyorum. Vay bee...ilahi göç kavudu, beni zamanın ve mekanın sınırlarında dolaştırdın ya...

Sağlık ,mutluluk ve esenlikle kalın.

DOĞRULAR VE YANLIŞLAR

SAYIN ŞÜKRÜ KARACA'NIN YAZILARI ÜZERİNE

Kerim BOZDAĞ

Bilgi, insanoğlunun yaratılışından bu güne, her zaman ihtiyacı olan yegane şey. Her şey bilgi ile olur, bilgi ile gelişir. Bu gün öyle bir iletişim çağında yaşıyoruz ki, bize aktarılan bilgilerle ya önümüzü görebilecek, istikbalimizi aydınlatacağız ya da yanlış bilgilerle, yönünü kaybetmiş bir halde, yanlış ve tehlikeli istikametlere yöneleceğiz ve geleceğimizi karartacağız. “ Bana bir harf öğretenin kırk yıl kölesi olurum.” Sözü Hz. Ali Efendimize atfedilir. Bu hikmetli söz, bilginin değeri kadar, onu öğreten kişinin derece ve kıymetini de taktir eden muhteşem bir ifade. Ancak öğretilen o bir harf ya da bilgi yanlışsa bu söze nasıl bir anlam yüklemeliyiz? Yanlış öğretilen bir bilginin bizi sürükleyeceği sonuç, telafisi mümkün olmayan felaketler olabilir.

Dergimizin sayfalarında yazılarını okuduğumuz Sayın Şükrü Karaca'nın bazı fikirlerine katılmadığımızı burada ifade ederek değerlendirmeme başlamak istiyorum. Ancak bunu yaparken, tek gayemizin yanlış ve şaibeli olan şeylerden arınmak, doğrulara tabii olmak olduğunun bilinmesini isteriz. Öncelikle 24. Sayıda yer alan iddialar, bazı kaynaklar gösterilerek yapılan iktibaslarda, o kadar yanlış bir araya getirilmiş ki, insanın içinden “bütün bunların neresi doğru ki yanlışlardan bahsedelim” diyesi geliyor. Biz önce o kaynaklar da neler varmış önce onlara bir göz atalım. “ Kaşgarlı Mahmut'un DİVAN'Ü LÜGAT-İT TÜRK'de kaydettiği, onunda Kaşgarlı İmam Şeyh Hüseyin'den, onun da Şeyh Ebu Bekr Müfid-ül Cerverai'nin ahir zaman üzerine yazmış olduğu kitabından aldığı bir Hadis-i Kutsi'yi ifade edelim.”

“Yüce tanrı ; benim bir ordum vardır, ona TÜRK adını verdim. Onları doğuda yerleştirdim, bir ulusa kıvarsam Türkleri o ulus üzerine musallat kılarım ” diyor. Sayın Karaca'nın, En'am Suresi'nin 65., Enbiya 44 ve

Ra'd 40. Surelerinin ayetlerini delil göstermektedir. Buraya küçük bir parantez açıp soralım, sayın Karacanın ifadesi ile “övgünün az olduğu dahi insan Atatürk'ün” kurduğu laik Türkiye Cumhuriyeti ve onun Şanlı Ordusu da, Yüce Tanrının bu emrinin muhatabı mıdır? Muhatabıdır diyorsa unutmayalım, Türkiye Cumhuriyeti laik bir ülkedir. Ve Tanrı'nın buyruklarına göre hareket etmez. Hayır muhatabı değildir diyorsa , “Yüce Tanrı'nın, bir ulusa kıvarsam Türkleri o ulus üzerine musallat kılarım” dediği ve adı Türk olan ordu nerededir? Ayrıca Ahmet Eflaki'nin Menakı'bül Arif'inde yer alan ve güyya bu Hadis'i Kutsi'yi teyit eden açıklamalarını izah ederek, Moğollar'ı över ve onların Belh ve Horasan'ı harap etmelerini ; **“ Tanrı vahiy yoluyla Muhammed'e ” Benim bir takım askerlerim vardır. Ben onları doğu tarafında yerleştirdim ve onlara TÜRK adını verdim, onları hiddet ve gazap arasında yarattım. Herhangi bir kul, bir ümmet benim emrimi yapmazsa onları, bunların üzerine musallat kılarım.İfadelerini nakleder.**

Moğol istila ve katliamlarını böylesine bir mantıkla meşrulaştırmak anlayışı karşısında şaşkırmamak hatta dehşete düşmemek mümkün değildir. Çünkü ; Semerkant, Herat, Bağdat, gibi İslam şehirlerini ele geçirmiş, Müslümanlara, dolayısıyla İslam'a açtıkları savaşta, kazandıkları zaferi katliamlarla pekiştirmişlerdir. Tıpkı şimdi Bağdat'ta işgalci İngiliz ve Amerikalıların yaptığı gibi. Tarihçilerin dediğine göre ; Moğol Ordusu safarındaki Hristiyan Gürcüler ve Ermeniler, cesetlerin kokusu tüm Bağdat'ı sarıncaya dek İslam'a karşı nefretlerini kustular. Fakat şaşılacak başka bir iddiada bahse konu yazının dipnotundan geliyor. Hz. Adem (as)'da Türk'müş!!! Önce iddiaya bakalım, aynen ; “ Ruhul Beyan Tefsiri'nin sahibi İ.Hakkı Efendinin H:1137 yılında Matbaa-i Amire de basılan

HADİS-İ ERBAİN (40 Hadis) şerhinin 33. sayfasında Allah'ı Azümüştan'ın yüce kitabı Kur'an-ı Kerim'in muhtelif surelerinde ismini zikrettiği ilk insan ve insanlığın ilk babası Hz. Adem'in Türk olduğu ifade edilmektedir. **Adem cennette lisanı Türki ile (haklı) demekle kıyam edip çıkmıştır. Zira dünyada ahir tasarruf Türkündür.** Dedikten sonra bunu iyi anla, gerçek telakki et manasına gelen **fehheccidd** tenbihiyle biz Türkleri uyanıklığa davet etmiştir. Bu din bilginimiz vermiş olduğu bu haberi Türk olduğu tarihin şehadetiyle sabit olan Nuh Peygamberin oğlu Yafes'ten rivayet edildiğini ve eski yazma kitaplarda okuduğunu yazmaktadır. Hakk kelamının tefsirine teşebbüs eden bir alimin yalan söyleyebileceğini düşünebilmek elbette bizim dışımızdaki insanlara (!!!) mahsus bir haslettir. "

Evet iddia bu. Son cümleyi bir daha okuyalım. " Hakk kelamının tefsirine teşebbüs eden bir alimin yalan söyleyebileceğini düşünebilmek.." mümkün değildir. Öyleyse bu iddia doğrudur, mantığıyla hareket ediyor Sayın Karaca. Mademki Hz. Adem Türk'tür, o zaman bütün kavimler de Türktür. Tarihte ;slam topraklarını yağmalayan Moğollar'da Türk, şimdiki yağmacı Amerikalılarda Türk. Tabii Iraklı'lar ve tüm dünya da Türktür ve tabii ki de hepside Türk Milliyetçisidirler. Hitler galip gelseydi, en büyük Türk Milliyetçisi olurdu!!! Vermiş olduğumuz misaller elbette saçmalaktır. Ancak " Hakk kelamının tefsirine teşebbüs eden alimin Hz. Adem(AS) da Türk'tü yalanının vehametini ancak böyle bir mantıkla belgeleyebilirdik."

Sayın Şükrü Karaca'nın dergimizin 25. sayısında (Sh. 12,13,14,15) de kullandığı "Tanrı" ifadesini savunmakta, **Tanrı ismini kelimenin tam anlamıyla " Allah (CC) ifade etmektedir "** diyerek, **Tanrı dediğimiz zaman hissimla hucum edenlere sorarız Ebucehil'den farkınız nedir?"** Sualini sormakta...Kur'an-ı kerim'den örnek kıssalar anlatarak " Allah'ü Teala'nın kudretinden şüphe edercesine mahluku KURT'a ilham vermesinden niçin şüphe ediyoruz? Demekte . 27. sayıda (sh 33)

de **Bozkurt soyundan olan 39 Türk asilzadesi** ifadesi yer almakta. Aynı yazıda büyük Türk dahilerinden Kutlu İlteriş'den bahsedilirken , yazının dipnotunda **İslamiyet'e girişimizden bu yana, milli isimlerimizden uzaklaşmış bunun yerine kökü Arapça ve Farsça olan fakat Türkçe'leşmiş isimler konulmuştur. Zamanımızda Türk isimlerine rağbet artmaya başlamıştır ki bu da Türk milliyetçiliğinin tezahürüdür. Yeğenime bu ismi layık görüp verdim** demektedir. "

Yukarıdaki bu ifadeleri kısaca ele alalım. Allah (CC)'ın güzel isimleri dururken teneke trampet çalar gibi "Tanrı " diye bir lakap takıp , öyle hitap etmenin, ayrıca bunda ısrar etmenin anlamı ne? Karşı çıkanlara "Ebu Cehil'den farkı yok" gözü ile bakmak ve peşinen böyle itham etmek ne kadar doğru bir tavır? Yani şimdi biz ve Çetminin Sesinin bu konulara duyarlı okuyucuları, buna karşı çıkmakla Ebu Cehil'den farksız mı oluyoruz?

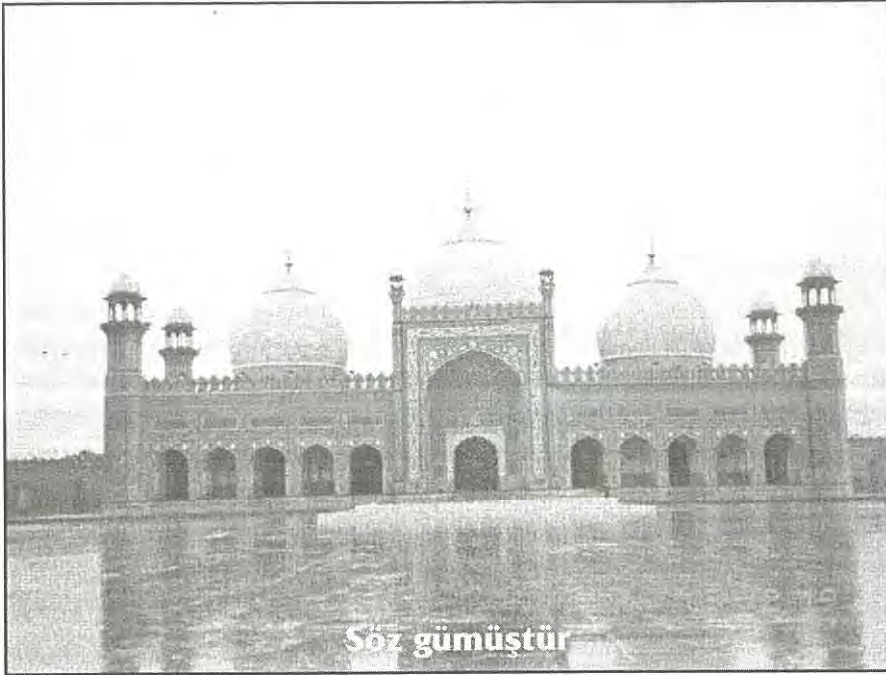
Kurt efsanesini Kuran-ı Kerim ve İslam kaynaklarında, hatta Peygamber Efendimizin hayatındaki mucizelerden delillendirmeye (mağara olayı vb...) çalışmak , hele hele "kurt soyundan gelmek" gibi ifadeler , doğrusu hem şaşırtıcı, hem de ürkütücü ifadelerdir. Ve abesle iştigalden başka bir şey değildir. Pek söylemeye dilimiz varmıyor ama; İslamiyet'e girişimizden bu yana ifadesiyle, bu dine girişimizi zulmü kabul ediyorsunuz? Hayır diyorsanız bu ifadeler neyin nesi? Kuru bir mantıkla "yok ben Arapça isimlere karşı olduğum için " diyorsanız o zaman sizin İslamiyet adına kabullenebileceğiniz hiçbir değer kalmaz, kalmıyor diyebiliriz. Çünkü her şeyden önce Kuran-ı Kerim Arapça'dır. Ayrıca; **"ismine Arap harfleri denilen tam on asır Türk medeniyet kadrosunun ifade unsurunu teşkil etmiş ve on asırlık milli irfanın temeli mevkiinde bulunmuş harfler, hakikatte sadece ve kavmi manada Arap harfleri midir, yoksa kavim üstü bir mana ile İslam Harfleri mi? Kamus bir milletin hafıza'sı, yani kendisi; heyecanı, hassasiyetiyle, şuuruyla. Kamusa uzanan el namusa**

uzanmıştır. Her mukaddesi yıkan Fransız İhtilali, tek mukaddese saygı göstermiştir, kamusa” diyor Cemil Meriç. Buna ne buyrulur?

Netice olarak İslam'ı yok etme ve Müslüman'ları parçalama siyaseti mimarları, Osmanlı Devletini parçalamak ve yıkmak için Tanzimat ile planlarını safha safha gerçekleştirerek bu günlere kadar geldiler. “20.asırda ve 21. asır eşiğinde Haçlılar dünyasının stratejisi , İslam Hisarını dışardan zaptetmek değil. Turuva'lıların tahta atı şeklinde gafil milletlere sahte kahramanlar imal edip onu içinden

cereyanlarına fidelik etmiştir. Bu cereyanların akıl hocalarından birisi Parvus'tur. **Alexander Israel Helphand 1867 yılında Rusya'da Beresniz'de doğdu. Yahudidir. Kitap ve makalelerini Parvus adıyla neşretti. Maceralı bir hayat sürdü. 1910-1915 yılları arasında Türkiye'de bulundu. İstanbul'da kaldığı yıllarda İttihatçı hükümete yakın çevrelerle münasebet kurdu. Yazıları tercüme edilerek Türkçü gazete ve dergilerde yayınlandı. Siyasi ve iktisadi fikirleriyle zamanın aydınlarına tesirli oldu. Fransızca çıkan Jön Türk ile Tanin ve Tasvir-i**

Efkar gazetelerinde Bilgi ve Türk Yurdu mecmualarında yazıları çıkmaya başladı. Jön Türk gazetesi , siyonist teşkilatının parası ile Sami Hirtzberg adlı bir Yahudi tarafından çıkarılıyor ve Türkçülük cereyanlarını destekliyordu. Parvus'tan sonra ikinci önemli kişi , Tekinalp takma isimli Yahudidir. Asıl adı Moiz Kohen'dir. 1883 Selanik'te doğup 1912 de İstanbul a gelmiştir. Selanik'te başladığı

düşürmektir.” Milliyet esasına dayalı ırkçılık yoluyla Osmanlı Devleti parçalandı. Tıpkı bu gün Tacik, Peştun, Özbek oyunuyla Afganistan, Kürt, Türkmen, Arap, Süryani oyunuyla Irak'ta olduğu gibi Türkiye'mizde alevlendirilen Türk- Kürt ateşi gibi Osmanlı'nın son dönemlerinde “İttihat ve Terakki; yüzde yüz Yahudi ve mason silahşörü biçiminde İslam ruhunu paso milliyetçilik ruhiyatıyla takas a tabi tutma ve kelimedede Müslüman kalarak kendine yeni bir dünya arama ve bu yüzden bin yıllık çatıyı bir anda yıkma cinneti...” ile özellikle Yahudilerin güdümünde ırkçılık

Türkçülük faaliyetlerini artırarak burada devam etti... Musevi Moiz Kohen(Munis Tekinalp) Ziya Gökalp'le çalıştı ve onu etkiledi. Ziya Gökalp'in asıl adı Mehmet Ziya'dır. Bu takma adı Selanik'te almıştır. Moiz Kohen 1944'te çıkan Türk Ruhu adlı 187 sayfalık eserinde ona “Türkçülüğün hakiki peygamberi, Türkçülüğün mübeşşiri gibi sıfatlar vermekte, üstad diye anmaktadır.”

Değişik kaynaklardan vermiş olduğumuz bu bilgiler daha da çoğaltılabilir. Ancak, biz şimdilik bunlarla yetiniyoruz. Maksudumuz, bizleri bu günlere getiren yanlış fikirlerin öncülerini teşhir etmektir.

BİZİM GENÇLERİMİZ

VAKIFLAŞMA VE İLETİŞİME KAZANDIRDIĞI BOYUT

Ayşegül TIKIR

Değerli okurlar ; Köyden uzakta büyüyen bir Çetmili kızı olarak, Çetmililer Vakfının benim gibi öğrencilere sağladığı faydalardan ve de Çetmi hakkındaki düşüncelerimi sizinle paylaşmak istiyorum.

Bizler 21. yy insanları olarak ; binlerce insanı barındıran koca şehirlerde yapayalnız ve küçük bir dünyada yaşıyoruz. Teknoloji sayesinde iletişim güçlendi. Dünyanın öbür ucundaki insanlarla çok kolay haberleşebiliyor, onlarla saatlerce konuşabiliyoruz. Fakat bir o kadar da zayıfladı çünkü çoğumuz karşı komşumuzdan bile habersiz yaşıyoruz. Bu koca şehirlerde dostluklarımızı bir ekran karşısında koruyoruz. O ekran hiç tanımadığımız insanlarla bizi konuşturabiliyor. Fakat bizi yanı başımızda yaşayan insanlardan hatta bazen ailemizden bile uzaklaştırıyor. Çocuğundan habersiz anne babalar yaratıyor. Oysa insan ; görerek, konuşurken küçük bir göz teması, küçük bir sevgi dokunuşu ile insan olmanın mutluluğunu tatmış olur. Şu kısacık hayatımıza renk ve anlam katacak dokunuşları, birebir dostlukları habersizce elimizden kaçırıyoruz bilgisayarlar karşısında. Ve sonuçta depresyon denen çağın hastalığıyla karşı karşıya kalıyoruz. Çetmililer Vakfı ; kaçırdığımız dostlukları kazanmamız için kurulan çok güzel bir dostluk ve dayanışma vakfıdır. Gittikçe maddeleşen hayatımızda manevi değerleri korumamızı sağlayan ve onları arttıran, destekleyen güçtür. Hem köyden ayrılan insanların arasında iletişimi kuran, hem de bu insanların köyde yaşayan insanlardan kopmamasını sağlayan yani "gözden ırak olanın gönülden de ırak olmaması" için çalışan bir vakıftır. Bizim gibi Çetmi'den uzakta yaşayan insanlara, Çetmi'nin sıcak atmosferini unutturmayan aynı zaman da Çetmi'de yaşayan hemşehrilerimizin ihtiyaçları halinde bizimle kolay irtibat kurmasını sağlayan bir kurumdur. Köyden şehre sevgi köprüsü kurarken, şehirden köye medeniyet köprüsü kumaya üstün gayret sarf etmektedir.

Çetmi ise nüfusu bizim yaşadığımız şehirlerden çok çok küçük olan herkesin birbirini tanıdığı bir kasabadır. Sarp kayaların ardına saklanmış bir doğa harikasıdır. İnsanlar doğayla özdeşleşen bir köy

kurmuşlardır Toros'ların eteklerine. Fakat burada atalarımızın doğaya gösterdiği duyarlılığı maalesef bizim gösteremediğimizi, Çetmi'deki yeni yapıların doğayla bütünleşmediği gibi Çetmi'nin genel görünümünü bozduğunu belirtmek istiyorum. Eski yapılarda hissettiğim

ruhu yeni yapılarda şahsen bulamamaktayım. Eski yapılar doğanın güzelliğini vurgularken, yeni yapılar doğaya ve eski evlere uyumsuz bir şekilde yapılıyor. Bu birazda bina teknolojisinin bilinçsizce kullanılmasından kaynaklanıyor. Eski insanların taşın ve toprağın plastisitesini kullandığı kadar biz betonun plastisitesini kullanamıyoruz. Şehirlerdeki eski yapılara duyarsız, paraya endekli rüküşçe ve zevksizce uygulanan mimariyi Çetmi'den uzak tutmalıyız. Kısa sürede yapılan peyzaj tasarımları da doğaya hakaret edencesine zevkten uzak yapılmaktansa daha doğayla iç içe yaşamalıdır. Çünkü Çetmi her köşesinde bir güzellik saklı olan , her mevsimi ayrı güzel bir köydür. Bizim de bu güzelliğe hak ettiği duyarlılığı göstermemiz gerekir.

Güzel doğasının yanı sıra içten , sıcak insanlar dost konuşmalarıyla ve misafirperverlikleriyle karşılar sizi Çetmi'ye gittiğinizde. Yaşam sevinci bulursunuz Çetmi'de. Şehrin soğukluğu ve uzaklığı yoktur orada. Doğası ve insanıyla hemen kabulleniverir sizi. Kendinizi oranın bir parçası gibi hissedersiniz. Mesela ben köyde geçirdiğim bayramların tadını hiçbir yerde bulamam. Orada yenilen kurban eti daha bir güzel gelir bana, orada yapılan ziyaretler de daha içten gelir.

XXI. yüzyıl insanları olarak makinelerin içinde eriyip gitmekten kendimizi kurtarmak ve mutluluğu yakalamak için, dostlukları, dayanışmayı , özümüzü unutmamalı, hepimiz bu güzel kasaba için ve bize bunları yapmamızı kolaylaştıran Çetmililer Vakfı için elimizden geleni yapmalıyız. Çünkü ne paradır, ne mal varlığıdır ne de duyusuz aletlerdir insana mutluluk veren , sadece içten dostluklardır.

MEMLEKET ŞİİRLER

Niğmetullah UÇAR

ZENGİNLER

Kurucu üyeler başkan seçerken
Vakıf , Çetmi için karar verirken
Biri sokaklarda sinsi gezerken
Çirkinliği görüp geçsin zenginler

Yolda kayalara yazı yazanlar
Değerden ölçüden o kadar anlar
Yine de bizimdir kötü insanlar
Yaratani için sevin zenginler

Zengine var, yok mu fakire demek
Bence Çetmiliye ihanet etmek
Taktir edilmezse verilen emek
Allah'a havale edin zenginler

Afiyet olsun der tepki olarak
Bindiği dalları kesermiş ahmak
Alçaklara haktır böyle alçalmak
Elinden tutarak çeksin zenginler

Dışarıdan gelenler kucak açarlar
Küçüğe büyüğe hal hatır sorar
Tepeden bakmayı hak edenler var
Bakmasınlar ama bilsin zenginler

Dışarıda yaşayan evine gelir
Çetmi Çetmilinin mülkiyetidir
Gelmesinler demek bir halt etmektir
Dilediği gibi gezsin zenginler

Çetmi'nin sevdası yüreğimizde
Hasreti özlemi belleğimizde
Güzeli bulmak var dileğimizde
Niyeti ortaya serin zenginler

Çetmi'de yaşayan dışarı giden
Fakir zengin farkı gözetilmeden
Daha fazla hizmet amacı güden
Başarı yolunu seçsin zenginler

Vah yine zenginler demek güzel de
Fakirler yaşarken bu güzel yerde
Kim derman olacak maddeyle derde
Yine de bu görev sizin zenginler

Ne yapalım diye kafa yormadan
Vakıf amacına destek olmadan
Köstek olduk diye çok utanmadan
Gezenleri bile sevin zenginler

Zengin diye hitap edilenleri
Sanmayın fazladır yıllık geliri
Çetmi'ye sevdadır sermayeleri
Sevgi tohumları ekin zenginler

Niğmetullah size minnettar iken
Benim gibi daha binlerce varken
Çetmi'ye sevdamız devam ederken
Daha fazlasını verin zenginler

KAYNAR PINAR

Önü Aktopraklık ve Gümbürdevik
Arkasında kalır Mezarlı gedik
Keller koyağıyla Sinekli Eğrik
Kenarda uzanır Kaynar Pınar'da

Tarlalar içinde soğuk su akar
Su olduğu için yapılmış pınar
Üstünde mescidi ağaçları var
Hüzünler dağılır Kaynar Pınar'da

Etrafını sarar tepelikleri
Ekin tarlasıdır ortada yeri
Çeşme konuk eder tüm gelenleri
Şırıltı çağırır Kaynar Pınar'da

Üstü çinkolu ev iki odadır
Biri mescit olmuş namaz kılınır
Birinde yağmurda üşüyen kalır
Geçenler sığınır Kaynar Pınar'da

Mescide sermişler seccadeleri
Tahtayla tabanlı yapmışlar yeri
Arkaya atmışlar tuvaletleri
Orta yer meradır Kaynar Pınar'da

Odada ocağı yanmaya hazır
Yatağı yorganı gelen kullanır
İsteyen ocakta çayı kaynatır
Tadı bir başkadır Kaynar Pınar'da

Yaylaya çıkana uğrak yeridir
Gelenler başında bir mola verir
Kırac'ı dağları gezelim denir
İnsanlar toplanır Kaynar Pınar'da

Susayanlar gelir oluğa yatar
Buz gibi suları karnına katar
Şırıltıyı dinler stresi atar
Hatıralar vardır Kaynar Pınar'da

Çeşmeyle mescidin arası boşdur
Ağaç gölgesinde çimenler hoşdur
Düzene sokulsa bir başka olur
Düzenleme şarttır Kaynar Pınar'da

Çeşmenin üstüne duvar yapılsın
Düzelmesi için kepçe katılsın
Çim çıkması için bolca sulansın
Ağaç olmalıdır Kaynar Pınar'da

Çeşmenin ayağı çamur deryası
Toplulukta zordur abdest alması
Olsun Çetmilinin gözde yaylası
Piknik bir başkadır Kaynar Pınar'da

OKURUN KALEMİNDEN

ÖĞRENCİ DEDIĞİN

Atilla ÖZEL

Geçen sayıda lise yıllarında yaşamış olduğum bir sınıf başkanı seçiminden bahsetmiştim. Hazır başlamışken okul yılları ile ilgili devam edelim bakalım. Yok, hayır; "Aman efendim ben pek çalışkandım da öğretmenler sınav kağıtlarımı okumaya kıyamazlardı", "Ödevlerim elden ele dolaşırdı, herkes benim yaptıklarımından örnek alırdı", "Sınıfta bir Allah'ın kulu benden yüksek not alacak diye ödüm kopardı", "İkinci olmaya hiç tahammülüm yoktu arada sırada bir arkadaşşıma geçirsem yemeden içmeden kesilirdim, üç gün uyku uyumazdım. Annemler beni hocalara götürür, okuyup üfletirlerdi" filan demeyeceğim. Zaten desem de kim inanır? Lise arkadaşlarımla hepsi hayatta. Daha palavra atabilecek yaşa gelmedik.

Benim okulla ilgili anılarım, öğrenciliğini normal insanlar gibi yerine getirmiş arkadaşlarımla yanlarında biraz bedelli askerlik hatıraları gibi kalıyor.

Lise yılları denilince aklıma futbol, tiyatro, koro, bando vs. geliyor.

Ne alaka? Şu alaka: Övünmek gibi olmasın az biraz top oynamaya yeteneğim vardı. Tiyatro meselesi Çetmi'nin havasından suyundan zaten genlere işlemiş. Koro; koyunun olmadığı yerde Abdurrahman Çelebi denilen geçiydim. Yok, haksızlık yapmayalım. Sesi benden daha güzel çok arkadaşım mevcuttu okulda ama onlar koyun olmaya pek hevesli sayılmazlar "Önce dersler gelir" gibi lüzumsuz bir takıntı ile yaşarlardı. Yani müzik hocası sınıfa gelip koro için adam seçeceği zaman bütün öğrencilerin derslere zaten zor yetişiyoruz bir de müzik çalışmasının üstesinden gelemeyiz itirazları karşısında, o sırada pencereden aşağı sarkmış bir şekilde bahçede top oynayan küçük sınıflara hakemlik yapan ben ve benim gibi birkaç iyi öğrenciyi listeye alıp gitmek dışında bir çare bulamazdı.

Gerçi müzik çalışmalarımız, müzik öğretmenimizin yaratıcı düşünceye ve modern

sanata olan güvensizliğinden dolayı sık sık kesintiye uğratarak, sancılı bir gidişat izlemişti. Neymiş efendim; flüt çalmamız gereken çalışmalarda flüt getirip onu üfleyeceğimize ısıklık çalıyormuşuz. İnsan bir düşünür bu çocuklar ne yapmaya çalışıyorlar diye. Belki bağırıp çağırarak bizi salondan atacağına üstümüze düşseydi bugün Türk insanının, müzik dünyasına flütsüz flüt korosu gibi bir katkısı olmuş olacaktı. Biz de tarihe geçerdik hoca da. Hem bir dahaki seneye mecburen tekrar çağıracağın insanları rencide ederek eline ne geçti ki?

Futbol maçları biter tiyatro çalışmaları başlar. O neticelenir, yıl sonu müsamesesi için müzik faaliyetine girilir. Haydi o bitti 19 Mayıs gösteri ekibi için stada gidilir. Yapacak hiçbir şey bulunamazsa okulun basketbol, voleybol takımlarının karşılaşmalarında tribünde amigo olunur.

- Birader o zaman okulda, sınıfta neden sürünüp durdun. Gidip çayır çimen bir yerde baharda neşelenen sıpalar gibi hoplayıp zıplayarak top tepseydinye

- Güzel kardeşim, bir kumpanyaya katılıp çadırlarda artistlik deneseydin. Olmazsa şapkadan tavşan, kuş muş çıkartıp milleti eğlendirseydin..Diyebilirsiniz . Ben olsam derdim. Hatta çok defalar söyledim kendi kendime. Neyse artık bu konuda yapacak bir şey yok.

Şimdi bunları yazıyorum ama beni yanlış tanımanızı da istemem. Elbette öğrenci olduğumu hatırladığım ve öyle davrandığım zamanlar oluyordu. Bu zamanlar, birinci ve ikinci dönemlerin son günlerine denk gelirdi. Yani karne günlerine. Karne günleri ben ve arkadaşlarımla için azap doluydu. Herkes yıl içinde yaptığı çalışmaların karşılığını alırdı. Biz ise yapmadıklarımızın...

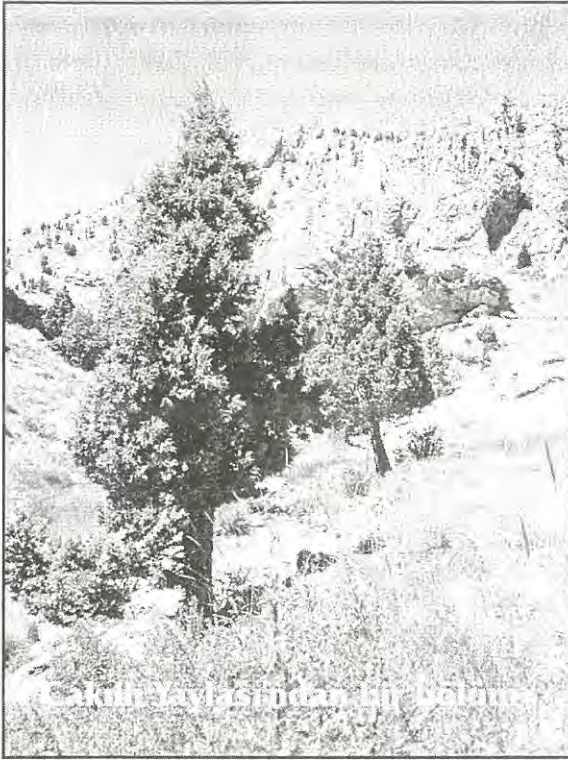
Kaç kere okul idaresine söyledim:

- Hocam bana karne lazım değil. İhtiyacı olan bir arkadaşşıma verebilirsiniz.

Hem ben çok zeki olduğum için notlarımı aklımda tutabiliyorum. Akşam babama hepsini bir bir söylerim...diye ama dinletemedim.İlla ki o karne verilecek. Bir karne için kaç ağaç kesiliyor biliyor

musunuz? Bu fakir milletin paralarını çarçur etmeye ne gerek vardı? Yine de elimden geleni yapar hiç olmazsa ülkemi takdir ve teşekkür name masrafından kurtarırdım. Bugün duvarlarını bu belgeleri çerçeveletip asarak süsleyen arkadaşlar, yarın ortalık ağaçsızlıktan çöle dönünce ne yapacaklar göreceğiz...

Benim vatan millet sevgim ve tutumluluğum son derece istikrarlıydı. Sadece karne mevzuu ile sınırlı kalmazdı. Örnek olarak şunu söyleyebilirim, defter ve kalemlerim de kolay kolay bitmezdi. Hatta annem gururla anlatırdı arkadaşlarına:

- Bizim Atilla çok tutumludur teyzesi. Defterini hiç ziyan etmez. Bir defteri bir sene kullanır...Ne yapsın kadıncağız? Bizim oğlan her yıl takdirle geçer, bütün notları dokuz on diyemezdi ki. O da böyle bir övünme payı çıkartmıştı kendisine.

Fakat yanıldığı bir konu vardı. Ben aynı defterle bir değil tam üç yıl geçirdim. Sadece kabını değiştirdim. O da mecburiyetten. Çünkü Galatasaray'ın kadrosu her yıl değiştiği için benim defter kabım olan poster de değişmek zorunda kalırdı. Ama sadece okuluma ve arkadaşlarıma olan saygımdandı bu değişiklik,

müsriflikten değil. Eski posterini yeni diye yutturacak değildim herhalde.

Liseyi bitirdiğim yıl o defteri kardeşime verdim. Al, bu artık sana emanet. En az benim kadar iyi kullanacağını biliyorum dedim. Onun minik omuzlarına ağır bir sorumluluk yüklediğimin farkındaydım ama büyüüp erkek olma vakti gelmişti zaten.

Kardeşim, emanete ihanet etmedi. Kendisi de mezun olduktan sonra elinde bir defter ile yanıma geldi. Benim defterimdi.

- Ağabey, bana süt kadar beyaz ve kalbin gibi temiz (ama efendi çocukmuş kafan kadar boş demedi) teslim ettiğin emanetini yine aynı şekilde sana geri getirdim. Yüzünü yere baktırmadım diyerek elimi öptü. Gözlerimiz dolmuş, dudaklarımız titriyordu. Aldım. Sayfaları yavaş yavaş çevirdim. Sütte leke var defterde yok.

- Nasıl, bir çizik bile yok değil mi? diye sordu..

- Yok dedim ve birbirimize sarıldık.

Sanki araba vermişim de onu geri getirmiş. Çizik bile yok diye seviniyoruz. Neyse bu mevzunun psikolojik ve sosyolojik değerlendirmesi sonranın işi. Ben buralara nereden gelmişim? Hah, tabii tutumluluktan bahsediyordum. Evet, Allah için mal kıymeti bilen öğrenciydim. Ne kalemim biterdi ne de silgim. Yılda iki spor ayakkabısı parçalardım gerçi ama ayakkabıların kalitesizliğindendi herhalde.

Olumlu taraflarım saymakla bitmez. Yabancı dille eğitim yapan bir okuldan

mezun olup İngilizce konuşamayan nadir insanlardan biriyim mesela. Hayır efendim. Okulun dili Almanca filan değildi resmen İngilizce'ydi. Tamamen milliyetçiliğimden öğrenmedim o lisansı. Bir takım kötü niyetliler tembellikten filan derler ama siz bakmayın o istemezlerin laflarına. Çok çalışkan bir talebeydim. Henüz legal olarak onaylatamamış olmakla beraber bir Türkiye rekorum var. Hemen aklınıza Tübitak matematik yarışması, Liseler arası fizik olimpiyatları gelebilir. Onlar değil. Zihinsel Engelliler Müzik Müsabakası da değil. Benim rekorum çok kendine mahsus bir alanda. Rekor demişken sevgili amcam sayın Mehmet Özel'i de hatırlamadan geçemeyeceğim. Bildiğiniz gibi kesintisiz en uzun süre genel müdürlük görevinde bulunmak dalında dünya birinciliği kendisindedir. Benimki de ona benzer bir şey. Açıklıyorum; "Yoklamalarda yok yazılmadan

bir yıl içinde en az derse katılmak" Eveet. Hiç beklemediğiniz, çalışmadığınız yerden geldi değil mi? Rekor kırmak bizim aile için çocuk oynunağıdır. Bir gelenektir. Daha ne başarılar var ama sırası geldikçe başka yazılarda anlatacağım. Mehmet Amca İzindeyiz...Şimdi, "Atma birader, nereden belli bu rekorun sende olduğı?" şeklinde düşünen sevgili hemşehrilerim olabilir.Dürüstlüğümden şüphe eden olmasa daha iyi tabii fakat yine de böyle bir fikre kapılarak acaba bu çocuk doğru mu söylüyor diye düşünmekten uykuya hasret kalan olursa diyerek biraz detaylara gireceğim.

Sevgili Çetmili Hemşehrilerim. Yazımın başında okulda ders haricinde her türlü faaliyette bulunduğumu söylemiştim netekim. Neydi bunlar? Bando, 19 Mayıs gösteri ekibi, okul maçlarına gidip tezahurat yapan kavga ekibi gibi bir sürü aktiviteydi. Fakat en önemlileri ve benim en fazla sayıda dersten kaçmamı sağlayanlar iki tanedir. Futbol ve tiyatro...Elbette ki ben bu işleri tek başıma yapmazdım. Yani sahneye çıkıp tek başıma meddahlık ya da futbol sahasında "Haydi bakalım siz hepiniz ben tek" diyerek delikanlılık, kabadayılık denemem hiç olmadı. Her iki konuda da bazı silah arkadaşlarım vardı. Bu arkadaşlar, genelde aynı sınıfta olduğumuz ve aynı benim gibi "sosyal zekaya" sahip kişilerdi. Dikkat ettiyseniz bende bir tür zeka olduğunun altını çizdim. Şimdi öğretmenlerin, öğrenci velilerine "Sizin mahdum pek salak", "Hanımefendi, bütün arkadaşları ders dinlerken sizinki malak gibi yüzüme bakıp sırtıyor" veya "Bu sene de okumayı sökemezse artık çocuğı okuldan alında askere gitsin" dememek için söyledikleri iki cümleden biri vardır.

- Oğlunuzda sosyal zeka var... Hah, işte o cümledeki sosyal zekadan bende de vardı. (Öğretmenlerin kullandığı ikinci cümle neydi diyerek merak eden olursa: "Çocuğunuz zeki ama tembel" lafidir.)

Nerede kalmıştık? Evet arkadaşlarımdan bahsediyordum. Toplam yirmi yirmibeş kadar sosyal zeka bizim dönemde bir araya gelmişdik. Nerede gereksiz, ileride lazım olmayacak, imtihanlarda sorulmayacak bir iş olsa hep

beraber sürü halinde oraya seyirterek günlerimizi geçirirdik. Yanılıp sınıfa girdiğimiz günlerde hoca derse kalkıp anlatmak isteyen var mı diye sorunca normal öğrenciler parmak kaldırırken, biz üstüne ışık tutulmuş tavşanlar gibi ürkmüş ve korkmuş bir halde birbirimize sokulur, öğretmenin tahtaya çizdiği bizce manasız şekillere bakardık.Tabii ki hocalar bütün öğrencilerin de bildiğı gibi her zaman parmak kaldırıp cevap vermek isteyenleri seçmezler. Genelde saklanmaya çalışan öğrenciler potansiyel hedeftir onların gözünde. Bu sebepten bizim girdiğimiz derslerde aramızdan biri mutlaka tahtaya çıkar ve sözlü olurdu.

Bir gün arka sıralara sığabilmek için birbirimizin üstüne çıkmış bir şekilde öğretmenden saklanmaya çalışırken, gözünün bize takıldığını gördüm. Gözlerimi kapattım. "Allah'ım ne olur benim adımlı söylemesin. Ne olur" diyerek duaya başlamıştım ki:

- Ahmet, tahtaya gel... sesiyle rahatladım. Ahmet'i seçmişti. Hepimiz gözlerimizi açtık. Tabii Ahmet dışında. Zavalıcık gözünü açmazsa öğretmeninde onu görmeyeceğini sanıyordu. Ama birkaç saniye dayanabildi. Bizim kıkırdamalarımız iyice artınca açtığı gözlerini sırayla hepimizin yüzünde gezdirdi. O bakışlardaki hüznü hiç unutmuyorum. En son bana döndü:

- Tahtaya gidecekmişim Atilla. Tahta...

- Evet Ahmet. Tahta. Karşı duvarda asılı olan siyah şey. İlkokulda da vardı ya hani...

Biz de istemezduk arkadaşımızın çıkıp mahçup olmasını fakat yapabilecek fazla bir şey de yoktu. Sürünün selameti açısından aramızdan birisi avcıya kurban verilmeliydi ki diğerleri kurtulabilsin. Zebralar, ceylanlar, antiloplar hepsi böyle yaparlar. Belgeselde görmüştüm. Bakın, iyi bir öğrencinin belgesel seyretmesinin faydasını da bu şekilde işaret etmiş oldum.Zaten benim bu yazıları yazmamın en önemli sebebi gençlere faydalı olabilmek. Onlara daha iyi bir eğitim için neler yapılması gerektiğini anlatabilmek. Daha lise yıllarını yazmaya doğru dürüst başlayamadım. Lise bitecek, bir de bu işin üniversitesi var. Of of of. Birkaç sayı devam ederiz böyle.

Evet, sevgili öğrenci kardeşlerim. Ben size en iyi öğrencilik nasıl yapılır anlatmaya elimden geldiğı kadar devam edeceğim.Birinizin velisinden temiz bir dayak yiyene kadar yani...

KISSADAN HİSSE

Mustafa AKKOCA

YEDİ KUTSAL GERÇEK

- Kaç yıldır benim yanımdasın? - 20 yıldır efendim.
- Bu zaman süresince benden ne öğrendin? - Hiçbir şeyle değişmeyeceğim yedi gerçek öğrendim.
- Ömrüm seninle geçtiği halde topu topu 7 gerçek mi öğrendin? - Evet.
- Söyle bakalım öyleyse neler öğrendin? - Baktım ki herkes bir şeyi dost ediniyor, ona gönül verip bağlanıyor. Ancak bunlardan hemen hepsi insanı yarı yolda bırakıyor. Ben ise, beni hiç bırakmayacak, ölümden sonra bile benimle gelecek şeyleri aradım. Ve dost olarak iyilikleri seçtim kendime. Ki onlar sonsuz bir yükselme yolculuğuna çıkmış insanoğlunun hiç tükenmeyecek azığı ve en gerçek dostlarıdır.
- Çok güzel, ikincisi ne bakalım? - Baktım ki, insanların bir çoğu geçici dünya değerlerine dört elle sarılmış onları koruyor, kasalarda saklıyor, kaybolmaması için her çareye başvuruyor. Kimi zenginliğine, kimi güzelliğine, kimi ününe tutunmuş samsıkı, onları elden çıkarmamak için çırpınır duruyor. Oysa ben varlığımı ve bütün isteklerimi O'na satıp, gönlümü yalnız O'nun sevgisine açtım.
- Devam et! - insanların üstün olmak için birbirleriyle yarıştıklarını gördüm. Ancak bir çoğu üstünlüğü yanlış yerlerde arıyor ve birbirinin üstüne basarak yükselmek istiyordu. Bunun üzerine üstünlüğü geçici dünya değerlerinde değil, akil ve ahlakça yükselmekte, kötülüklerin her çeşidinden el etek çekip, iyiliklere vasıta olmakta aradım. - Devam et yavrum.
- Yine baktım ki, insanlar sabahtan akşama birbirleriyle uğraşır, boş yere hayatı zehir ediyorlar kendilerine. Bütün bunların benlik, bencillik ve çekememezlikten ileri geldiğini gördüm. Ve gönlümü bu kirlerden arıtarak, herkesle dost olup, huzur ve güven içinde yaşamanın yolunu buldum.
- Sonra? - Nedense herkes hatasının sebebini hep dışta arıyor ve başkalarını suçlamak yoluna sapıyordu. Böylece suçlarının örtüsü altına saklanıyordu. Oysa insanın başına ne geliyorsa kendi yüzünden ve kendi eliyle geliyordu. Bunun bilip yalnız kendimle cenge girerek, nefsimin iradesine uymamaya ve vesvese verenin ağına düşmemeye çalıştım. - Doğru. . . - Baktım ki insanlar su, bir lokma ekmek ve dünya geçimi için helal haram demeden, her türlü hakkı çiğnemekten çekinmiyorlar. Hem başkalarının hakkını alıp onları yoksul bırakmakla, hem de bu haksızlığın azabını ağır bir yük gibi vicdanlarında taşımakla iki kere kötülük etmiş oluyorlar. Oysa doğru yaşanıldığında ve hakça bölüşüldüğünde dünya nimetleri insanlara yeter de artardı bile. - Ve yedinci?

- Yedinci olarak sunu gördüm ki, insanlar bir şeye dayanmak ve güvenmek ihtiyacındadırlar. Kimi zenginliğine, kimi güzelliğine. . . Bunların hepside bir süre sonra yıkılacak eğreti desteklerdir. Ben ise yalnız O'na sığınıp yalnız O'ndan yardım diledim. Ve bunun karşılığı sonsuz bir güven oldu.

- Seni tebrik ederim evladım. Ben de yıllar yılı bütün din kitaplarını inceledim. Hepsinin bu 7 gerçek etrafında döndüğünü tespit ettim edim , fakat maalesef yazarını bilmiyorum, arayan kendini bulur içinde hadi okuyun.

ÇİÇEKLE SUYUN HİKAYESİ

Günün birinde bir çiçekle su karşılaşır ve arkadaş olurlar, ilk önceleri arkadaşlık olarak devam eder bu durum. Tabi ki zaman lazımdır birbirini tanımak için, gel zaman git zaman çiçek o kadar mutlu olur ki mutluluktan içi içine sığmaz artık ve anlar ki suya aşık olmuştur. İlk kez aşık olan çiçek etrafa kokular saçır 'sırf senin hatırın için ey su!' diye.

Öyle zaman gelir ki artık su da içinde çiçeğe karşı bir şeyler hissetmeye başlar, zanneder ki çiçeğe aşık oldum ama su da ilk defa aşık oluyordur. Günler ve aylar birbirini kovalar ve çiçek 'acaba su beni sevmiyor mu?' diye düşünmeye başlar. Çünkü su pek ilgilenmez çiçekle. Halbuki çiçek alışkın değildir böyle bir sevgiye dayanamaz. Çiçek suya 'seni seviyorum' der, su 'ben de seni seviyorum' der. Aradan zaman geçer ve çiçek yine suya 'seni seviyorum' der, su sabırla 'ben de' der. Çiçek sabırlıdır, bekler bekler bekler... Artık öyle bir duruma gelir ki , çiçek koku saçamaz artık etrafa. Ve son kez suya 'seni seviyorum' der, su da ona 'söyledim ya ben de seni seviyorum' der. Ve gün gelir çiçek yataklara düşer. Hastalanmıştır çiçek artık Rengi solmuş, çehresi sararmıştır çiçeğin. Yataklardadır artık çiçek, su da başında bekler çiçeğin, yardımcı olmak için dostuna. Bellidir ki artık çiçek ölecektir ve son kez zorlukla başını döndürerek çiçek, suya der ki 'seni ben gerçekten seviyorum'. Çok hüznlenir su bu durum karşısında ve son çare olarak bir doktor çağırır 'nedir sorun' diye, doktor gelir ve muayene eder çiçeği. Muayeneden sonra şöyle der doktor 'hastanın durumu ümitsiz, artık elimizden bir şey gelmez' su merak eder sevgilisinin ölümüne sebep olan hastalık nedir diye ve sorar doktora 'hastalığı nedir?' diye. Doktor yukarıdan aşağıya bir bakar suya ve der ki 'çiçeğin bir hastalığı yok dostum, bu çiçek sadece susuz kalmış, ölümü onun için' der ve anlar ki su artık sevgiliye sadece 'seni seviyorum' demek yetmemektedir

ÇETMİ TARİHİNE BAKIŞ

OĞUZ BOYLARI İÇERİSİNDEN SELÇUKLULARIN TULÛU:

Şükrü KARACA

Siyasî ve askerî gücü zayıflayan Oğuz Yabğu Devleti, X.Yüzyılın son senelerinde Kıpçak Türkleri'nin hücumuyla parçalanmış,böylece Oğuz boylarının bir kısmı başka Türk boyları içinde erimeye başlamışken,Oğuzlar'ın Kınık boyundan Dukak (Demir Yaylı) "Temir Yalığ" in oğlu Selçuk'da,bu Oğuz Yabğu Devleti'nde "Sü-başı" (Ordu kumandanı) idi.

Bu parçalanmanın neticesinde SELÇUK SÜ-BAŞI,maiyetine toplayabildiği Oğuz boyları ile birlikte devlet merkezini terk ederek Cend şehrine geldi. Bu hâdisе,985 yılı içerisinde meydana gelmiştir. Oysa Oğuz Yabğusu'nun kışlak olarak kullandığı Yeni-Kent şehri, Cend şehrine yakın idi.

Tarihte ilk müslüman Türk Devleti olarak nâm salan Karahanlılar'dan İliğ Hân (Nasr b.Ali, Ö:1012-1013) tarafından, 999 yılında,Sâmânî Devleti'ne son verilmesi üzerine,bu hânedândan Nuh b.Mansur'un oğullarından Ebû İbrahim,hükümdarlık ünvanı olan "Muntasır" adını aldıktan sonra, 1001 yılında, Oğuzlar'ın yardımını almak üzere, Oğuz Türkleri'nin yanına geldi. Bir müddet burada kaldı.

Selçuk Sübaşı'nın ihtiyarlığı münâsebetiyle,Oğuz Türkleri beğleri tarafından Selçuk'un oğlu İsrail "Yabğu" seçildi.Bu Oğuz Yabğusu,Sâmânî hükümdarı Ebu İbrahim Muntasır'ın gelmesiyle müslüman oldu.

İstikbaldeki hayırlı ve büyük Türk devletine ismini verecek olan 107 yaşındaki Selçuk Sübaşı'nın ölümünden (1009-1010) bir çeyrek asır sonra,Selçuklular Cend şehrini terkettiler ve aşağılara inerek Nûr bölgesine yerleştiler. Bu arada Selçuk Sübaşı'nın Mikâil'den olan torunu Çağrı Beğ'in,Anadolu'ya bir akın düzenlediği görülmektedir. Selçuklu Türk tarihi otoritelerinden merhum Prof. Dr. Osman TURAN,bu sefer münâsebeti ile, şunları yazmaktadır:

"Selçuklular Buhara civarında,Karahanlılar ve Gazneliler karşısında,perişan bir duruma düşünce,Tuğrul Beğ'in müsâdesiyle,kardeşi Çağrı Beğ 3000 süvari ile,1018 yılında,büyük mesâfeleri ve türlü tehlikeleri aşarak şarkî Anadolu'ya bir sefer yaparken,Türkistan gazilerinin an'anelerine göre yola çıkmış ve yeni bir yurt bulmak çârelerini aramıştı.

Çağrı Beğ Azerbaycan'a gelince orada kendisinden evvel gelmiş bazı Türkmen guruplarına rastlamış,onlarla birlikte Anadolu hudutlarını geçmiş ve küçük bir Ermeni krallığı olan Vaspurgan'a (İslâm

kaynaklarında, Başburkan) yâni Van Gölü havzasına girip, istilâ etmiştir.Çağdaş Ermeni müellifi Urfalı Mathieu: "Buğû ne kadar aslâ bir Türk süvarisi görmeyen Ermeniler şaşırılmışlar.Uzun saç örgüleri,ok ve yaydan ibaret silahları olan bu Türk süvârilerini hayretle seyretmişlerdi." ifâdesi ile, ilk Selçuklu Türk akını tasvir eder.Çağrı Beğ bu muvaffakiyetli akını başardıktan ve Azerbaycan'da rastladığı Türkmenleri orada bıraktıktan sonra, nihayetsiz bozkırları ve mesafeleri geçerek ve Gazneliler'in tâkibinden kurtularak Buhara civarına döndü. Burada Tuğrul Beğ ve diğer Selçuklu beğlerine kavuşan Çağrı Beğ onlar ile sarılıp sevindiler ve bayram yaptılar. Çağrı Beğ bu seferin hikayesini anlatırken ailesi mensuplarına iyi haberler veriyor; Bizanslılar'ı kasdeder.

"BİZANSLILARIN SAVAŞKÂBİLİYETİNDEN MAHRÛM VE KADINLAŞMIŞ İNSANLAR" olduğuna dair sözlerine uygun olarak, Türklerin üstünlüklerini ve Anadolu'nun fethedilebileceğini müjdelemişlerdi."

"Arslan" ünvanını alan Selçuklu Yabğusu İsrail,bölgenin en büyük Türk Devleti olan Gazneliler'in kudretli sultanı Mahmud'un dâveti üzerine,300 kadar maiyeti ile beraber Sultan Mahmud'un orduğahına geldi. Arslan Yabgu'nun üzerinde bir "YAY" ve "ÜÇ OK" vardı. Mehmet Altay Köymen'in,Cüzcânî'ye dayanarak verdiği şu tasvir,Selçuklu Yabğusu'nun vaziyetini pek mükemmel izâh etmektedir:

"Bu vakitte Selçuk oğlu (Arslan) öyle bir merdliğe (mertebe'ye) erişmiştir ki,onun celâdetinden,onunla harpten bütün TÜRKİSTAN MELİKLERİ ve EFRAS İ Y Â B L ' lar daimâ korku içinde idiler.Havadaki kuş ve ovadaki ceylân onun okundan kurtulamazdı;şimşek ve yıldırım gibi avının ve düşmanının üzerine atılırdı. Savaştığı herkesi,mağlub ederdi.

Kadir Hân'ın Sultan'ın katına vasil olduğu ve herkesin Sultan (Mahmud) in rikâbında İmparatorluk çadırına doğru gittiği bu zamanda bu S e l ç u k o ğ l u (Arslan) onların önünde Türkmen külâhını bir yana eğerek başına giymiş, dağ parçası gibi bir ata binmiş olduğu halde,çakan şimşek ve kükreyen arslan gibi at sürüyordu.Öyle ki,her iki orduya mensub İran ve Turan askerleri onun çevikliğine ve biniciliğine hayran kalmışlardı."

Oğlu Kutalmış ile birlikte Sultan Mahmud'un huzuruna çıkan Arslan Yabgu, gerek büyük kumandanlardan,gerekse bizzat Sultan Mahmud'un kendisinden büyük saygı görmüştü. Aralarında şu konuşmalar geçti:

"SULTAN MAHMUD: Biz her zaman Hind tarafına,kâfirlerle gazaya gitmek zorundayız.(Bu takdirde) Horasan ihmâl ediliyor.Sizden ümidimiz odur ki,iki taraf arasında bir akit ve yardımlaşma (istihzârî) olsun,zira bir taraftan kuvvetli bir düşman peyda olursa,yardıma ihtiyaç olacaktır.Siz yardımı esirgemezsiniz."

"ARSLAN: Sultan'a bendelikte bizden kusur ve ihmal (tehîr) olmaz."

"SULTAN MAHMUD:Askere ihtiyacım olursa,bana ne kadar yardım yapabilirsiniz?"

"Silâhdar" ından bir yay alan Arslan,içkinin ve gençliğin verdiği gururla,şu cevabı verdi:-Bu yayı kendi kavmime gönderirsem,30.000 kişi derhal atlanırlar."

Sultan MAHMUD tekrar sordu:"-Daha fazlasına ihtiyacım olursa?"

ARSLAN,bir oku Mahmud'a attı ve dedi:"-Bu oku kendi kabileme (hayl) işaret olarak gönderdiğim her zaman,10.000 kişi daha gelirler."

Sultan Mahmud böylece soruyordu.Nihayet ARSLAN bir yay ve üç ok ile 100.000atlıyı taahhüt etdi.

Mahmut sormakta devam etti:"-Daha fazla lâzım olursa?"

ARSLAN:"-Şu oklardan birini Balhan Dağı'na gönder,100.000 atlı gelir."

MAHMUT:"-Daha fazla lâzım olursa?"

ARSLAN :"-Bu oku Türkistan'a gönder,200.000 atlıda istesen,gelir." demiştir.

Sultan Mahmud,aralarında geçen bu konuşmalar esnasında, Arslan Yabgu'nun istikbalde kendisine rakip olabileceğini keşfetmesi üzerine,Oğuz Türkleri'nin şefi Arslan Yabgu'yu hile ile tutuklattı,(1025 yılı). Arslan Yabgu,önce Gazne şehrinde, daha sonra tam yedi yıl Hindistan'ın Kâlencer kalesinde ölünceye kadar Gazneli Mahmud'un esiri oldu.

Bu hadiseden sonra başsız kalan Oğuzlar (Selçuklular)'dan 4000 çadırdan müteşekkil kalabalık bir grup,eş ve çocuklarıyla beraber ayrılarak,Sultan Mahmud'un müsâdesiyle Horasan'a geçtikleri görülür.Bu grubun başında Yağmur,Buka,Gök-Taş ve Kızıl adlı Türk Oğuz Beğleri vardı.Bu müsâde ve müsamahaya kızan "Tus Vâlisi Arslan-ı Câzip,Sultan Mahmud'a:"Ok atmamaları için onların baş parmaklarının kesilmesi" tavsiyesinde bulunmuştu. Sultan,Tus vâlisinin bu sözlerine hayret ederek ona:"Sen merhametsiz,katı yürekli bir adam imişsin!" cevabını vermişti."

Bu tarihlerden itibaren "TÜRKMEN" adını alan Oğuzlar'da, Yabgu'lüğün, Arslan'dan sonra Selçuk oğlu Musa'nın,Yusuf ismindeki Selçuk Beği'ne geçtiği görülür.Yusuf "Yabgu'luk ünvanıyla birlikte,"İnanç" ismini de taşıyordu.Yusuf'un Yabgu olmasında büyük gayret sarfeden Karahanlı Ali Teğîn,daha sonra bu emeğinin karşılığını Selçuklu birliğinin,daha doğrusu Oğuz Türkleri

kudretinin parçalanması yolunda istemeye başladı. Her ne sebebe, Selçuklu birliğini arzu etmeyen Ali Teğîn'in hile ve desiselerine âlet olmayan Selçuklu Yabgusu Yusuf,nihayet Ali Teğîn'in husûmetini celbetmiş,dolayısıyla Alp Kara isminde bir komutan sevk ve idâresindeki Karahanlı ordusu tarafından bir gece baskınıyla öldürülmüştür.

Bu baskından sağ olarak kurtulan Selçuklu Beğleri, daha sonra, toplanan kurultaydaYusuf'un babası Musa'yı, yabgu seçmişlerdir. Selçuklular, Karahanlılar'dan Buhara hükûmdarı

Ali Teğîn'in 1034-1035 yılı kışındaki ölümü üzerine,yerine geçen kumandanı Konş (veya, Tonus) ile Selçuklular arasında zuhur eden husûmet sebebiyle,Nûr yöresinden ayrıldılar. Diğer bir dost ve müttefik olan Harizm-Şah Harun'un ülkesine yollandılar. Zaten bu Oğuzlar,Harun'un babası Altun Taş zamanından beri kış aylarını Harizm'de geçirirlerdi. Harizm'e gelen Oğuzlar,Ekim-Kasım 1034 tarihinde,sabaha karşı Cend hükûmdarı Şah Melik tarafından baskına uğradılar. Pek gafil avlanan Selçuklular'dan 7 ilâ 8.000 kişinin öldürüldüğü,pek çok kadın,çocuk esir; at,koyun v.s. gibi mallarında ellerinden alınıp yağmalanmıştı ki,bazı atlarının eğerleri bile yoktu. Üst üste gelen felâketler Oğuz Türklerini (Türkmenleri) fena sarsmıştı.

Harizm-Şah Harun'un da ölmesi (13 Nisan 1035),Selçuklular'ı yeni bir göçe zorladı. Horasan'a geçtiler. (Mayıs 1035). Çünkü, daha önce kendilerinden ayrılmış olan kalabalık bir Türkmen kitlesi burada idi ve yaşıyabilecekleri en uygun yer de burası idi. Ceyhun Nehri'ni geçen Selçuklular,Merv yolu ile Nesâ'ya geldiler. 10.000 atlıları vardı. Civardaki bütün Türkmenler'de kendilerine katılıp,"biat" ettiler.

Musa Yabgu,Tuğrul ve Çağrı Beğ'ler müşterek olarak,Horasan Divan Reisi Sûrî'ye bir mektup gönderdiler:

"Emirü'l-Müminin'in mavlâları,Yabgu,Tuğrul ve Dâvud'dan es-Şeynur-Reîs,el-celîl,es-Seyyid mevlâna E b u'l-F A Z L SÛRÎ' nin huzuruna:Biz bendelere M â v e r â n n e h r 'de ve B u h â r â'da kalmak mümkün değildi. Ali Tekin yaşadığı sürece,aramızda karşılıklı nezaket (mücâmelet), dostluk ve birlik (vuslat) vardı.O ölünce bugün işler tecrübesiz çocuklar olan iki oğlu ile A l i T e k i n'in sipehsâlârı bulunup,bu çocuklara,pâdişahlığa ve orduya hükm (müstevli) eden T u n u ş'un eline geçti.Bizim,bu sonuncu ile aramız açıldı.Öyle ki,(artık) orada kalamazdık. (Öte yandan),Hârûn'un öldürülmesiyle Hârizm'de de büyük karışıklıklar çıktı. (Bu sebeble) oraya gitmekde mümkün değildi. H u d â v e n d-i âlem h â c e (Sûrî) aracılık etsin,(büyük hâce) A h m e d A b d ü s- S a m e d 'e yazsın ve O'nu şefaatci yapsın diye büyük Sultan'ın himayesine (zinhâr) geldik. Çünkü,bizim

onunla (vezirle) tanışıklığımız vardır. Her kış Hâr e z m ş a h A l t u n t a ş, bize, kavmimize ve hayvanlarımıza vilâyetinde bahar zamanına kadar yer verdi, (bu iş için) aracı, o idi. Tâ ki, hükûmdar (re'y-i âlî) münasib görürse, bizi bendeliğe kabul etsin. Öyle ki, bizler-den biri yüksek d e r g â h'da hizmet eder, ötekiler h u d â v e n'di emrettiği her hizmete koşarlar. Ve biz de onun büyük gölgesinde dinleniriz. (Bunun için) Çölün kenarında olan N e s â ve F e r â v e vilâyeti bize ihsan edilsin, tâ ki eşya ve hayvanlarımızı (buneh-hâ) oraya koyalım; tasasız olalım; B a l h a n Dağı'ndan, D i h i s t a n'dan, H a r e z m hududundan ve C e y h u n taraflarından hiçbir "m ü f s i d'in baş göstermesine imkân vermeyelim ve Irak ve Hârezm Türkm e n l e r'i ni (Horasan'dan) kovalım. Eğer, hükûmdar (hudâvend) isteğimize muvafakat etmezse, halimizin ne olacağını bilemeyiz. Çünkü, dünyada (sığınacak) yerimiz yoktur ve kalmamıştır. Yüksek hükûmdarın (meclis-i âlî) haşmeti büyüktür. O büyük makama (meclis-i buzurg) yazmağa cesaret edemedik. Bu işi hükûmdara ulaştırsın diye hâce (Sûrî)'ye yazdık."

Oğuz Türkleri'nin idâresini ele almaya çalışan Tuğrul ve Çağrı Beğler'in, Musa Yabgu ile müşterek bir yönetim tesis ettikleri, yukarıdaki mektubdan anlaşılmaktadır. Bu

kollektif idâre, hem dışarıdan kanallara edilmeye çalışılan siyasî oyun tezgâhçılarına, hemde Oğuz Türkleri arasındaki zaafiyete ve Selçuklu idâresine yeni katılan diğer Türklere karşı bir cevap ve gövde gösterisiydi.

İstikbâlin haşmetli BÜYÜK SELÇUKLU İMPARATORLUĞU'nu Horasan'a taşıyan bu kudretli beğlerin (Tuğrul ve Çağrı) yakın ülküsü, kendilerini muhafaza edebilecek olan stratejik ehemmiyete sâhip Nesâ ve Ferâve (Kızıl-Arvat) vilâyetlerini ele geçirip, bu-

rada kelimenin tam mânâsıyla hakîmiyet kurarak, Balhan Dağı, Dihistan ve Harizm sınırından gelebilecek her türlü akına karşı koyabilmektir. Bunun yanı sıra Balhan'da, Mangışlak'da ve Sir-Derya boylarındaki Oğuzlarla kolaylıkla temâsa geçip, lüzumu anında onların fiili yardımlarını zamanında sağlayabilmektir.

Oğuz Türkleri'nin Horasan'a gelişleri, bölgede haddinden fazla dikkat çekip, endişelere sebebiyet verdi. Nitekim, "bir Gazneli devlet adamı: "Horasan elden gitti!." diye bağırarak, vezir Ahmed b. Abd us-Sâmed ise, Irak Türkmenleri'ni kasdederek: "Bugüne değişimimiz çobanlar ile idi; şimdi ülke zappeden emîrlere geldiler." demştir. Sultan Mes'ud'a gelince, o da bu gelişin küçümsenecek bir hâdise olmadığını çok iyi takdir etmişti. Sık sık söylediği "10.000 Türk atlısı" sözü ile, onlara ne bakımdan ehemmiyet verdiğini

gösteriyordu.

Gazneli Türk Devleti Sultanı Mes'ud, Selçuklular'ı Horasan'dan çıkartmak gayesiyle, Hâcib Beğ-Doğdu kumandasında 17.000 kişilik, tam teçizatlı bir ordu gönderdi. Zaman ve mekân icâbı tedbirli ve ihtiyatlı bir vaziyette bekliyen Selçuklular, Başbuğları Çağrı Beğ'in dahîyane fikirleriyle, üzerlerine gelen Gazne ordusunu Nesâ yöresinde, 29 Haziran 1035 günü, ağır bir bozguna uğratarak, mağlup ettiler. Oğuzlar ile Gazneliler arasında yapılan andlaşmada Selçuklular'a hil'at, menşur, sancak, külâh ve Türk geleneğine göre de eğri at ile altın kemer takdim edilerek Çağrı Beğ'e Dihistan, Tuğrul Beğ'e Nesâ ve Musa Yabgu'ya da Ferâve verildi.

Selçuklu idâresine yeni katılan Türkmenlerin ve Selçukluların, Gazneli topraklarında yaptıkları yeni akın ve yağmalar münasebetiyle, Selçuklular yeni tekliflerle Gazneliler'in karşısına tekrar çıktılar. Merv, Serahs ve Baverd gibi önemli şehirlerin kendilerine verilmesini istediler. Bu istek, görünürde şu mazereti öne sürüyordu: Selçuklular'ın Nesâ muharebesiyle şöhretlerinin artmasından dolayı kendilerine katılan çok sayıda Türkmen ve Oğuzlar'a iskân sahası sağlayarak, Gazneliler'e karşı yapılan saldırıların durdurulması gayesiyle yapılmıyordu. Selçuklular, bu isteklerine müsbet cevap alamadılar; onlarda akınlarını

sıklaştıran, Gazneliler'i bu isteklerine mecbur ve taciz etmeye devam ettiler.

Selçuklu Arslan Yapgu'ya bağlı olan Oğuzlar ile Irak Oğuzları da, Damğan ve Simnan şehirleriyle Huvâr'ı ve Rey'e bağlı Müşkûye yöresini yağmaladılar; Sultan Mes'ud'un

Gazneli vâlisi Taş-ı Ferraş ile savaştılar. Taş-ı Ferraş'ın askerleri mağlup edilerek, kendisi parça parça yapıp öldürüldü. Rey'den ayrılan bu Oğuzlar, Azerbaycan'a geldiler. Bir kısım Oğuzlar'ın da, Dana ismindeki Başbuğlarının idâresinde Azerbaycan'a yerleştikleri görülmektedir. Diğerleri ise iki kola ayrılarak rey'e ve Hemedan'a döndüler.

Horasan Selçukluları'na gelince, Gazneli Sultan Mes'ud'un emriyle bölgenin muhafazasını ve müdefâsını üzerine alan Sü-Başı ile, 1038 Mayıs'ında, Serahs şehri yakınlarındaki Telh-Âb denilen yerde yaptıkları savaşta galib geldiler. Zaferin kazanılmasında en büyük rolü oynayan ve aralarında "en büyük Başbuğ" olarak kabul edilen TUĞRUL BEĞ, Nişabur'un idâresi için üvey kardeşi İbrahim Yınal'ı vazifelendirerek Nişabur'a gönderdi. İbrahim Yınal, Nişabur'da dostca karşılandı; Tuğrul Beğ "Melik ul-Mulûk" (Melikler Meliki) ünvanıyla anılarak, Nişabur camilerinde ilk Cum'a günü adına hutbe okundu. Bu hâl, hükûmdarlık âlâmetiydi. Bir kaç gün sonra 3000 atlı ile Muhammed Tuğrul Beğ şehre girdi. Yukarıda da ifâde ettiğimiz gibi, kolunda gerilmiş bir "Yay", kemerinde de "Üç ok" bulunuyordu ki, bu da hükûmdâr olduğunu ortaya koyan bir Oğuz Türkü ananesi dir.

KERMES'E DAVET

Elde edilecek tüm gelirleri vakıf faaliyetlerinde kullanılmak üzere 24 AĞUSTOS 2003 TARİHİNDE ÇETMİ'DE KERMES DÜZENLENECEKTİR.. Siz Çetmi'li veya Çetmi kökenli hanımefendilerin enaz üç parça el emeğiniz veya göz nurunuz olan giyilebilir yada kullanılabilir eşya ile bu kermese katılmanızı, yakınlarınızı ve diğer tanıdıklarınızı da bu hayır faaliyetine katkıda bulunmaya davet etmenizi, bağışlayacağınız eşyalarınız için vakıf temsilcilerimiz, ÇETMİ'NİN SESİ dergisi temsilcilerimiz yada aşağıda isim ve telefonları verilen görevli hanımefendilerle temas kurmanız önemle rica olunur.

Vakıf Yönetim Kurulu

Görevliler:

Hayriye KOÇ (Koordinatör) 0.324 814 43 45
Ayşe ÖNDER (Ankara) 0.312 432 46 65
Melek UÇAR (Alanya) 0.242 522 36 78
Müşerref USLAN (Bursa) 0.224 233 84 19
Günay UÇAR (Bursa) 0.224 239 83 13

Rukiye AKKOCA (İstanbul) 0.212 436 55 81
Emine ASLAN (İzmir) 0.232 275 17 31
Neşe AKKOCA (Karaman) 0.338 213 02 41
Şükriye GÜVEN (Mersin) 0.324 327 27 33
Ayşe Lale DEMİR (Mersin) 0.324 325 32 84

3 MAYIS 1980 ÇETMİ HATIRASI

ERKEKLER: (Soldan Sağa): Niyazi Ertek, Abdullah Gökgün, Mitat Çağlar, Ahmet Akbay, Baha Yazıcı, Mehmet Yerlikaya, Hüseyin Alp Özel, Cafer Aksoy, Mehmet Ünal, Halil Yerlikaya, Yakup Yerlikaya
KIZLAR: (Soldan Sağa): Ayşe Gökgün, Fadime Ergül, Gülbahar Oğuz, Fatma Aslan, Elmas Karaca, Fadime Karaduman, Fadime Güçlü, Meryem Korkmaz, Neriman Aydoğdu, Ümmü Karaduman, Eşşe Uçar
ÖĞRETMEN: Ziya Muşlu

HİZMET

PETROL ÜRÜNLERİ

**GIDA DAYANIKLI TÜKETİM MALLARI
TİCARET SANAYİ VE LİMİTED ŞİRKETİ**

YILMAZ ELEKTRONİK

Bütün Çetmili hemşehrilerimizin

*Geleneksel 9. Çetmililer Sevgi, Dostluk ve Hoşgörü Günü'nü
kutlar, esenlikler dileriz*

AKÇEŞME MAH. MENGÜÇ CAD. NO.70 KONYA

TEL: 0.332. 352 22 41 FAX: 0.332. 351 33 31